

Douglas Adams

Stopařův průvodce po Galaxii

Upravil voda (_honza_@centrum.cz)

Prosím, pošlete opravy překlepů a typografických chyb.

Zdrojový kód v L^AT_EXu k dispozici na vyžádání.

Obsah

1	Stopařův průvodce po Galaxii	1
1.1	5
1.2	13
1.3	15
1.4	21
1.5	26
1.6	32
1.7	36
1.8	42
1.9	43
1.10	47
1.11	48
1.12	53
1.13	56
1.14	59
1.15	62
1.16	63
1.17	65
1.18	70
1.19	72
1.20	73
1.21	77
1.22	79
1.23	82
1.24	82
1.25	86
1.26	90
1.27	91

1.28	94
1.29	95
1.30	99
1.31	100
1.32	105
1.33	108
1.34	109

Kniha 1

Stopařův průvodce po Galaxii

**Johny Brockovi a Clare Gorstové
a ostatním Arlingtoňanům
za čaj, sympatie a kanape**

„Pozemšťané! Věnujte pozornost tomuto hlášení. Hovoří k vám Prostenik Vogon Jelc z Galaktického úřadu pro plánování hyperprostorové dopravy. Jak nepochybně víte, plány pro rozvoj okrajových oblastí Galaxie vyžadují vybudování nové expresní dálnice, která má vést vaší sluneční soustavou. Vaše planeta je bohužel jedna z těch, které jsou určeny k demolici. Celá akce bude trvat necelé dvě pozemské minuty. Děkuji vám.“

Ale

NEPROPADEJTE PANICE!

Pozemšťan Arthur Dent a mimozemšťan Ford Prefect se zachrání, protože kdo by napsal heslo Země do STOPAŘOVA PRŮVODCE PO GALAXII, jedné z nejdůležitějších knih v historii nejen lidstva, a s kým bychom navštívili RESTAURANT NA KONCI VESMÍRU?

Kdesi daleko v zaostalých a nezmapovaných končinách onoho cípu Západního spirálního ramene naší Galaxie, který si rozhodně nemůže dělat nároky na módnost, leží jedno malé, bezvýznamné žluté slunce.

Kolem něj zhruba ve vzdálenosti sto padesáti miliónů kilometrů obíhá naprosto zanedbatelná nepatrná modrozelená planeta, na níž formy života vzešlé z opic jsou tak úžasně primitivní, že se dosud domnívají, že digitální hodinky jsou docela šikovný nápad.

Hlavní problém této planety spočívá — nebo spíš spočíval — v tom, že většina lidí, kteří na ní žijí, je povětšinou nešťastná. Vyskytlo se mnoho pokusů o řešení, většinou se však týkaly pohybů malých zelených kousků papíru, což je zvláštní, protože ony malé zelené kousky papíru koneckonců nešťastné nebyly.

A tak problém trval dál. Mezi lidmi byla spousta darebáků a převážná většina jich na tom byla moc špatně — dokonce i majitelé digitálních hodinek.

Stále více lidí se přiklánělo k názoru, že udělali nenapravitelnou chybu, už tehdy, když slezli ze stromů. Někteří dokonce tvrdili, že chybou bylo vůbec na stromy kdy lézt, že měli všichni pěkně zůstat v oceánech.

A pak jednoho čtvrtka, téměř dva tisíce let poté, co jednoho člověka přibili na kříž za to, že říkal, jak by bylo ohromně bezva chovat se k sobě pro změnu trochu slušně, si jedna dívka sedící osaměle v malé kavárničce v Rickman-sworthu najedou uvědomila, v čem je chyba. Přišla na to, jak by se ze světa dalo udělat docela příjemné místo. Dokonce měla pravdu — tentokrát by to bylo fungovalo, a ani by nemuseli nikoho k ničemu přibíjet.

Jenomže naneštěstí než se stačila dostat k telefonu, aby o tom mohla někomu říct, došlo ke strašně pitomé katastrofě a myšlenka byla nenávratně ztracena.

Toto však není její příběh.

Toto je příběh oné strašně pitomé katastrofy a některých jejích důsledků.

Je to také příběh jedné knihy, knihy zvané Stopařův průvodce po Galaxii. Není to pozemská kniha — na Zemi nikdy nevyšla a až do oné strašlivé katastrofy o ní ani žádný pozemšťan neslyšel, ani ji neviděl.

Nicméně je to kniha pozoruhodná.

Možná že jde dokonce o nejpozoruhodnější knihu, jakou kdy vydalo matutí nakladatelství v Malém medvědu, o němž rovněž žádný pozemšťan nikdy neslyšel.

Je to kniha nejen pozoruhodná, ale i velmi úspěšná — je úspěšnější než Nebeský rádce hospodyněk, jde na odbyt lépe než Ještě třiapadesátero, co dělat při nulové gravitaci a je diskutabilnější než trilogie filozofických trháků Úlona Kolufida Kde udělal Pámbů chybu, Výběr největších Božích omylů a Co

je vlastně ten Pámbů zač?

V mnoha ležérnějších civilizacích na Východním okraji naší Galaxie dokonce Stopařův průvodce nahradil velkou Galaktickou encyklopedii jakožto zdroj veškerého vědění a moudrosti, neboť — ač má mnoho mezer a spousta informací je pochybných nebo přinejmenším hodně nepřesných — má proti starší a prozaičtější příručce dvě nesporné výhody.

Jednak je o něco levnější, a především má na obálce velký vlídný nápis: NEPROPADEJTE PANICE.

Historie onoho strašně pitomého čtvrtka a jeho neuvěřitelných následků a jejich souvislostí s touto pozoruhodnou knihou však začíná velmi prostě.

Začíná před domem.

1.1

Dům stál na mírném svahu na samém konci vesnice. Stál o samotě, s vyhlídkou na širé lány jihozápadní Anglie. Rozhodně ničím nevynikal — asi třicet let starý, podsaditý, přibližně čtvercový cihlový dům, v průčelí se čtyřmi okny, jejichž velikost v poměru k celku víceméně přesně nelahodila oku.

Jediný člověk, kterého dům něčím zajímal, byl Arthur Dent, a to ještě jen proto, že v něm náhodou zrovna bydlel. Bydlel tu už tři roky, od té doby, co se odstěhoval z Londýna, protože na Londýn prostě neměl nervy. I on byl asi třicetiletý, vysoký, tmavovlasý a vždycky trochu nespůj. Nejvíc starostí mu působilo, že se ho všichni pořád ptali, proč vypadá tak ustaraně. Pracoval v místním rozhlasu, o kterém vždycky říkával kamarádům, že je mnohem, ale mnohem lepší, než si asi myslí. Taký že byl — většina jeho kamarádů totiž pracovala v reklamě. V noci ze středy na čtvrtek lilo, takže ulice byla mokrá a rozblácená, ale ranní slunce zářivě vesele svítlo — a mělo to být naposledy — na Arthurův dům. Nikdo mu ještě neoznámil, že obecní rada chce dům zbourat a postavit místo něj dálnici.

Ve čtvrtek v osm ráno se Arthur necítil zrovna nejlíp. Mátožně se probudil, vstal a mátožně bloumal po pokoji, otevřel okno, uviděl buldozer, našel pantofle a odbelhal se do koupelny umýt. Zrcátko na holení — obrácené ke stropu. Nastavil ho. Na okamžik se v něm objevil další buldozer za oknem koupelny. Řádně nastaveno odráželo Arthurovy štětiny. Odrásal je, umyl se, utřel a odbelhal se do kuchyně najít něco příjemného, co by se dalo vložit do úst. Konvice, zásuvka, lednička, mlíko, kafe. Zívnutí. Slovo buldozer bloudilo jeho myslí a hledalo, s čím by se mohlo spojit. Buldozer za kuchyňským oknem byl pořádný kousek. Cívil na něj. Žlutý, pomyslel si a odbelhal se do ložnice obléct. Cestou se zastavil v koupelně a vypil velkou sklenici vody a pak ještě

jednu. Začínal se podezřívat, že má kocovinu. Ale proč? Copak včera večer pil? Došel k závěru, že nejspíš ano. Zahlédl cosi v holícím zrcátku. Žlutý, pomyslel si a belhal se do ložnice. Zastavil se a přemýšlel. Hospoda, říkal si v duchu. Jéžíš, hospoda. Matně se rozpomínal, jak se rozčiloval kvůli něčemu, co mu připadalo důležité. Každému o tom vykládal a obával se, že dost obšírně — nejjasnější vizuální vzpomínku měl na skelné pohledy v očích lidí kolem. Něco o nějaké dálnici, o které se právě dozvěděl. Jednalo se o ní už celé měsíce, až na to, že o tom zřejmě nikdo nevěděl. K smíchu. Lokl si vody. Však ono se to setrese, rozhodl se, nikdo přece žádnou dálnici nechce, obecní rada to nikdy nemůže prosadit. To se nějak vyřeší.

Ale že ho to stálo pořádnou kocovinu. Prohlížel se v zrcadle na dveřích skříně. Vypálil jazyk. Žlutý, pomyslel si. Slovo žlutý bloudilo jeho myslí a hledalo, s čím by se mohlo spojit. O patnáct vteřin později už byl venku a ležel před obrovským žlutým buldozerem, který se valil zahradní pěšinou.

Pan L. Prosser byl, jak se říká, taky jenom člověk. Jinými slovy patřil k dvounohým formám života na bázi uhlíku, které se vyvinuly z opic. Konkrétně řečeno byl to čtyřicetiletý, tlustý a ochablý zaměstnanec obecní rady. Jeho největší zvláštnost — ale o té ovšem nevěděl — spočívala v tom, že byl kromě jiného přímým Čingischánovým potomkem po meči, přestože řada uplynulých generací a rasové míšení si zahrálo s jeho geny natolik, že neměl žádné patrné mongolské rysy a po mocném předkovi nezdědil nic než postavu značně rozšířenou v pase a slabost pro malé chlupaté kloboučky. Velký válečník rozhodně nebyl — ve skutečnosti to byl nervózní, utrápený človíček. A dneska byl zvlášť nervózní a utrápený, protože v práci se vyskytl problém — měl dohlédnout, aby dům Arthura Denta byl srovnán se zemí, dřív než den skončí.

„Nechte toho, pane Dente,“ říkal, „tohle přece nemůžete vyhrát. Nemůžete ležet před buldozerem donekonečna.“

Snažil se přimět své oči, aby divoce blýskaly, ale nějak jim to nešlo. Arthur ležel v blátě a pomlaskával.

„Vsadte se! Uvidíme, kdo dřív zrezaví.“

„Obávám se, že se s tím budete muset smířit,“ opáčil L. Prosser a nervózně protácel chlupatý klobouček na šesulce hlavy. „Tahle dálnice se postavit musí, a taky že se postaví!“

„To slyším prvně,“ podivil se Arthur, „a proč se musí postavit?“

Pan Prosser mu zkusmo pohrozil prstem, ale hned toho zase nechal.

„Jak to myslíte, proč se musí postavit? No, je to dálnice. Dálnice se stavět musí.“

Dálnice jsou zařízení, které umožňuje jistým lidem řídit se z bodu A do bodu B značnou rychlostí, zatímco jiní lidé se značnou rychlostí řídí z bodu B do bodu A. Lidé, co bydlí v bodě C, který leží přesně uprostřed, se občas musí

divit, co je na bodě A tak úžasného, že se taková spousta lidí z bodu B jen třese na to, aby se tam dostali, a co je tak zajímavého na bodě B, že takové spousta lidí z bodu A stojí o to se tam dostat. A často si přejí, aby se lidi už jednou ksakru rozhodli, kde vlastně chtějí být. Pan Prosser chtěl být v bodě D. Bod D neměl žádné zvláštní umístění, byl to prostě kterýkoliv příhodný bod hodně daleko od bodů A, B a C. V bodě D by měl pěknou chaloupku se zkříženými sekyrami nade dveřmi a trávil by příjemné chvíle v bodě E, což byla vzhledem k bodu D nejbližší hospoda. Jeho žena by samozřejmě chtěla popínavě růže, ale on dával přednost sekyrám. Sám nevěděl proč, ale sekyry se mu prostě líbily. Pod palbou posměšných pohledů, jimiž ho stíhali řidiči buldozerů, ho polilo horko. Přenesl váhu z nohy na nohu, ale na obou to bylo stejně nepohodlné. Zřejmě tu někdo byl děsně neschopný a pan Prosser se modlil, aby to náhodou nebyl on.

„Měl jste právo vznést námitky nebo předložit protinávrhy v patřičné lhůtě.“

„V patřičné lhůtě?“ opíčil se Arthur. „V patřičné lhůtě? Dozvěděl jsem se o tom včera, když ke mně domů přišel nějaký řemeslník. Ptal jsem se ho, jestli přišel umýt okna, a on na to že ne, že přišel zbourat dům. To mi ovšem neřekl rovnou. Nejdřív otřel pár oken a vyinkasoval pět liber. Pak se s tím teprve vytasil.“

„Ale pane Dente, ty plány byly přístupné na místním plánovacím úřadě tři čtvrtě roku.“

„To jo, a jakmile jsem se to dozvěděl, hned jsem se taky na ně šel podívat, včera odpoledne to bylo. Zrovna jste se nenamáhali na ně upozorňovat, co? Jako třeba že byste to někomu řekli, nebo tak něco na ten způsob.“

„Ale ty plány byly vyvěšeny...“

„Vyvěšeny? Musel jsem je nakonec jít hledat do sklepa.“

„Tam je oddělení, kde je vyvěšují.“

„S baterkou.“

„Asi byl zrovna výpadek proudu.“

„A schody zřejmě taky vypadly.“

„Podívejte se, našel jste to oznámení nebo ne?“

„Ale jo, našel. Na dně zamčené registračky, a tu vecpali na zrušený záchod a na dveře dali ceduli Pozor, leopard!“

Po nebi přeběhl mrak. Jeho stín padl na Arthura Denta, opřeného o loket ve studeném bahně. Padl na Arthurův dům. L. Prosser se na něj zamračil.

„Není to moc hezký dům.“

„Mně se bohužel zrovna líbí.“

„Dálnice se vám bude taky líbit.“

„Hele, drž hubu,“ zavrčel Arthur. „Drž hubu a vodprejskni i s tou svou pitomou dálnicí. Nemáš nárok a moc dobře to víš.“

Pan Prosser několikrát naprázdno otevřel a zase sklapl ústa, zatímco jeho mysl na okamžik zaplnily nevysvětlitelné, ale strašně svůdné vize Arthurova domu stravovaného ohněm a vřeštícího Arthura, jak vybíhá z hořících trosek a ze zad mu vyčuhují přinejmenším tři pořádná kopí. Podobné vize ho obtěžovaly dost často a silně ho znervózňovaly. Chvilí se pokoušel cosi blekotat, pak se však vzpamatoval.

„Pane Dente . . .“

„Ano? Copak?“

„Rád bych vám poskytl jednu věcnou informaci. Dovedete si představit, jakou škodu by asi utrpěl tenhle buldozer, kdybych ho prostě pustil a převálcoval vás?“

„Jakou?“ zeptal se Arthur.

„Vůbec žádnou,“ odpověděl Prosser a nervózně odmaširoval. Nestačil se divit, proč je jeho mozek napěchován tisíci divokými pokřikujícími jezdci. Právě taková shodou okolností výraz vůbec žádné přesně vyjadřuje míru podezření, které choval z opice vzešlý Arthur Dent, že jeden z jeho nejlepších kamarádů nepochází ani z opice ani z Guildfordu, jak obvykle prohlašoval, nýbrž z jedné malé planety kdesi v okolí Betelgeuze. To by Arthura totiž v životě nemohlo napadnout. Tenhle kamarád se octl na planetě Zemi před nějakými patnácti lety a celou tu dobu se poctivě snažil začlenit do pozemské společnosti. Je třeba uznat, že se mu to do jisté míry podařilo, to se musí nechat. Tak například se mu po celých těch patnáct let dařilo předstírat, že je nezaměstnaný herec. Zřejmě je to celkem přijatelné tvrzení. Dopustil se nicméně jedné hloupé chyby — trochu totiž odflákl předběžný průzkum. Získané informace ho natolik zavedly, že si vybral jméno Ford Prefect v domnění, že je docela běžné a nenápadné. Nebyl nápadně vysoký, jeho tvář měla pozoruhodné, nikoli však nápadně hezké rysy. Nazrzlé vlasy jako dráty si česal z čela dozadu. Kůže vypadala jako napnutá přes nos dozadu. Bylo na něm prostě něco divného, ale těžko říct co. Snad to způsobovalo, že jeho oči nemrkaly dost často, a i když jste s ním mluvili třeba jen chvilíčku, donutil vás k slzám. Snad to bylo tím, že měl trochu moc široký úsměv a působil znepokojivým dojmem, že se vám chystá skočit po krku.

Většinu lidí, s nimiž se na Zemi skamarádil, připadal jako neškodný excentrik — bohém a mazavka s trochu divnými zvyky. Tak například s oblibou vpadával na univerzitní večírky, kde se vždycky strašlivě zlískal a začal zasměšňovat každého astrofyzika, který mu zrovna padl do rukou. Nakonec ho vždycky vyhodili. Čas od času mival stavy podivné roztržitosti. Zíral do nebe jako hypnotizovaný, dokud se ho někdo nezeptal, cože to dělá. Vždycky sebou

provinile trhl, a pak se s úlevou zasmál.

„Ále jen tak vyhlížím létající talíře.“

Každý se tomu vtipu obvykle zasmál a zeptal se, jaké létající talíře ho zajímají.

„Zelené!“ usmíval se prohnane Ford. Chvilí se bláznivě chechtal a pak náhle odklusal do nejbližšího baru, kde zaplatil obrovskou rundu. Ten večer obvykle dopadl špatně. Úplně zmagořený whisky zatáhl do koutku nějakou dívku a vysvětloval jí s poněkud rozmazanou výslovností, že na barvě těch talířů v podstatě zas tak moc nezáleží. A když se potom poloparalyticky potácel nočními ulicemi, ptal se policajtů na cestu k Betelgeuze. Odpovídali mu obvykle něco jako „Nemyslíte, pane, že je čas vydat se domů?“

„Se právě snažím, kámo,“ odpovídal vždycky stejně Ford. „Se právě snažím.“

To, co však skutečně vyhlížel, když roztržitě zíral do nebe, byl jakýkoliv létající talíř. O zelených mluvil jen proto, že zelená byla tradiční barva uniformy Betelgeuzských průzkumníků trhu. Zoufale toužil po jakémkoliv létajícím talíři. Uvznout někde na patnáct let je přece jen trochu dlouho, zvláště když je tam tak nepředstavitelná nuda jako na Zemi. Přál si, aby už brzo přiletěl nějaký létající talíř, protože uměl létající talíře stopovat a přimět posádku, aby ho vzali. Věděl jak na to, když chcete zhlédnout divy vesmíru za méně než třicet altairských dolarů denně. Ford totiž ve skutečnosti dělal terénní průzkum pro onu pozoruhodnou knihu, pro Stopařova průvodce po Galaxii.

Lidé jsou neuvěřitelně přizpůsobiví, a tak kolem poledního už v nejbližším okolí Arthurova domu vládla zaběhnutá rutina. Arthurovou všeobecně uznávanou rolí bylo ležet v blátě, posměšně pomlaskávat a občas se dožadovat svého právníka, maminky nebo dobré knihy. Všeobecně uznávanou rolí páně Prosserovou bylo příležitostně zkoušet na Arthura nové finty, jako například řeč o Veřejném blahu, řeč o Nezadržitelném pokroku, projev na téma Taky mi jednou zbourali dům, ale nikdy jsem se tím netrápil a různé jiné lichotky a výhrůžky. Všeobecně uznávanou rolí řidičů buldozerů bylo posedávat kolem, popíjet kávu a experimentovat s odborovými předpisy, jak by se dala situace využít k vlastnímu finančnímu prospěchu. Země se zvolna otáčela kolem své osy. Slunce začínalo vysoušet bláto, v němž Arthur ležel. Opět ucítil na tváři něčí stín.

„Ahoj, Arthure,“ řekl stín. Arthur zamžoural proti slunci a ke svému překvapení uviděl nad sebou stát Forda Prefecta.

„Forde, ahoj, jak se vede?“

„Fajn. Hele, máš teď něco na práci?“

„Jestli mám něco na práci!“ rozhořčil se Arthur. „No, jenom musím ležet před všemi tady těmi buldozery, nebo co to je, protože, když to neudělám, tak

mi zbourají dům, ale jinak... vlastně ani ne, proč?“

Na Betelgeuze nevědí, co je sarkasmus, takže Ford Prefect, pokud se ne-soustředil, ho nepostřehl. Řekl tedy:

„Prima. Můžeme si tady někde promluvit?“

„Cože?“ jevil se Arthur.

Pár vteřin to vypadalo, že ho Ford ignoruje. Upřeně zíral do nebe jako králík, který si koleduje, aby ho přejelo auto. Pak přičapl k Arthurovi.

„Musíme si promluvit,“ řekl naléhavě.

„Bezva,“ řekl Arthur. „Tak mluv.“

„A něčeho se napít,“ naléhal stále víc Ford. „Je to strašně důležitý, promluvit si a napít se. Teď hned. Zajdeme do hospody ve vesnici.“

Znovu se nervózně zadíval do nebe, jako by něco očekával.

„Hele, copak to nechápeš?“ teď už ječel Arthur. „Tenhle chlap mi chce zbourat barák!“ ukázal na Prossera. Ford se na něj zmateně zadíval.

„Ale to přece může klidně udělat, i když tu nebudeš, ne?“

„Ale já právě nechci, aby to udělal!“

„Aha.“

„Co je to s tebou, Forde?“

„Nic. Nic se mou není. Poslouchej mě — musím ti říct nejdůležitější věc, jakou jsi kdy slyšel. Musím ti to říct hned a musím ti to říct ve výčepu U podkoního.“

„Ale proč?“

„Budeš potřebovat hodně silný drink.“

Arthur pod Fordovým upřeným pohledem překvapeně zjišťoval, že mu slábne vůle. Netušil ovšem, že je to díky staré pijácké hře, kterou se Ford naučil v hyperprostorových přístavech v oblastech těžby mandranitu ve sluneční soustavě Orion Beta. Ta hra není nepodobná pozemské hře zvané indiánský zápas. Hraje se takhle: Protivníci sedí naproti sobě u stolu a každý má před sebou sklenici. Mezi nimi stojí láhev Janxova likéru (který byl mimochodem zvětčen ve starodávném orionském hornickém popěvku

Už mi nenalívejte tu starou Janxovku

ne, už mi nenalívejte tu starou Janxovku

Vždyť se mi hlava rozskočí

jazyk se do lhaní pustí

oči z hlavy vyskočí

a duše tělo opustí

Tak dejte sem ještě panáka starý Janxovky

).

Oba hráči se pak soustředí na láhev a pokoušejí se ji svou vůlí naklonit a nalít likér do protivníkovy skleničky, a ten ho pak musí vypít. Načež se láhev znovu naplní a hraje se další kolo. A tak dále. Jak jednou začnete prohrávat, je pravděpodobné, že budete prohrávat pořád, protože Janxův likér, kromě jiných účinků, snižuje telepsychické schopnosti. Když je zkonsumováno předem určené množství, ten, kdo nakonec prohrál, musí dát fant, kterýžto úkon je zpravidla povahy obscénně biologické. Ford obvykle hrál tak, aby prohrál.

Jak tak na něj Ford zíral, začínal si Arthur myslet, že by vlastně nakonec k Podkonímu docela jít chtěl.

„Ale co bude s mým domem?“ zakňoural ukřivděně.

Ford pohlédl směrem k Prosserovi a náhle dostal zlomyslný nápad.

„Tak on ti chce zbořit dům?“

„Ano, chce tady postavit . . .“

„Ale nemůže, protože mu ležíš před buldozerem?“

„Ano a . . .“

„Určitě to nějak vyřešíme,“ ujistil ho Ford. „Promiňte, že ruším,“ zavolal. Pan Prosser (který se právě hádal s mluvčím řidičů buldozerů, jestli Arthur Dent představuje riziko pro jejich duševní zdraví nebo ne, a v případě, že ano, jak vysoký příplatek by měli dostat) zapátral kolem sebe. Překvapilo ho a mírně znepokojilo, když zjistil, že Arthur má společníka.

„Ano? Copak?“ volal v odpověď. „Už pan Dent přišel k rozumu?“

„Mohli bychom pro danou chvíli předpokládat, že nepřišel?“ volal zase Ford.

„Ach jo,“ povzdychl si Prosser.

„A mohli bychom dále předpokládat, že tady hodlá zůstat celý den?“

„Tak?“

„Takže vaši lidé tu budou celý den postávat a nedělat nic?“

„Může být, může být . . .“

„No, a když už jste se s tím jednou smířil, tak vlastně pana Denta nepotřebujete, aby tady celou tu dobu ležel, ne?“

„Cože?“

„Vy ho tu vlastně nepotřebujete,“ vysvětloval trpělivě Ford. Pan Prosser usilovně přemýšlel.

„No vlastně ne, v podstatě ne . . ., nedá se říct, že bychom ho potřebovali . . .“, soukal ze sebe utrápeně. Připadalo mu, že jeden z nich plácá nesmysly.

„Takže kdybyste byl tedy ochoten přistoupit na to, že tady v podstatě je, mohl bych si s ním odskočit na půl hodinky do hospody. Co vy na to?“

Pan Prosser si pomyslel, že to zní jako pěkná magořina.

„Zní to docela rozumně . . . ,“ řekl konejšivě a sám se divil, koho se to vlastně snaží konejšit.

„A kdybyste si pak taky chtěl na jedno skočit, tak to vždycky můžeme na chvíli vzít zase my za vás,“ nabízel velkoryse Ford.

„Děkuju mnohokrát . . . “

Prosser už vůbec nevěděl, jak odehrát tenhle míček.

„Děkuju . . . , ano, to jste moc hodný . . . “

Zamračil, usmál se, pak se pokusil udělat obojí najednou, což se mu nepodařilo, popadl svůj chlupatý klobouk a zuřivě ho protočil na šesulce. Nedokázal z toho všeho udělat jiný závěr, než že právě zvítězil.

„Takže kdybyste laskavě šel sem a tady si lehl . . . ,“ pokračoval Ford Prefect.

„Cože?“ užasl Prosser.

„Ach tak, promiňte, asi jsem to neřekl dost jasně. Někdo musí ležet tady před těmi buldozery, že? Jinak by jim nic nebránilo, aby převálcovali dům pana Denta, že ano?“

„Cože?“ opakoval Prosser mechanicky.

„Je to úplně jednoduché,“ vysvětloval Ford. „Můj klient, pan Dent, říká, že se tu přestane válet v blátě výhradně pod podmínkou, že ho vystřídáte.“

„O čem se to bavíte?“ ozval se Arthur, ale Ford ho zlehka šťouchl nohou, aby byl zticha. Pan Prosser se musel novou myšlenku nahlas přeslabikovat.

„Vy zkrátka chcete, abych šel a lehl si . . . “

„Ano.“

„Před ten buldozer?“

„Ano.“

„Místo pana Denta.“

„Ano.“

„Do toho bláta.“

„Do toho, jak říkáte, bláta.“

Když si pan Prosser uvědomil, že je to ve skutečnosti zase on, kdo nakonec prohrál, bylo to, jako by z něj spadla jakási tíže. Tohle se víc podobalo světu, který znal. Povzdychl si.

„A vy zato vezmete pana Denta s sebou do hospody?“

„Správně,“ souhlasil Ford. „Přesně tak.“

Pan Prosser udělal několik nervózních kroků vpřed.

„Můžete mi to slíbit?“

„Spolehněte se,“ ujistil ho Ford a dodal k Arthurovi:

„Tak dělej, vstávej, ať si tam může lehnout.“

Arthur se zvedl. Připadal si jako ve snu. Ford posunkem naznačil Prosserovi, aby zaujal Arthurovo místo. Nebožák smutně a neohrabaně usedl do bláta. Zdálo se mu, že celý jeho život je jakýsi sen, a občas si kladl otázku, či sen to

je a jestli se těm, kdo ho sní, líbí. Bláto mu obalilo zadek a ruce a vniklo mu do bot. Ford na něj přísně pohlédl.

„A ne abyste tady zatím panu Dentovi zbouřali dům, když bude pryč, to by byla pěkná sprostárna, jasný?“

„Pomyšlení na něco takového ještě ani nezačalo uvažovat o pouhé možnosti vstoupit mi na mysl,“ zabrblal Prosser a uvelebil se v blátě. Než ulehl a zavřel oči, zahlédl ještě, jak se k němu blíží zástupce odborového svazu řidičů buldozerů. Snažil si srovnat v hlavě argumenty, aby mohl dokázat, že teď sám nepředstavuje riziko pro duševní zdraví. Nebyl si tím ovšem ani zdaleka tak jistý — jeho mysl zaplňovaly řev, koně, kouř a pach krve. Stávalo se mu to vždycky, když si připadal uboze nebo ušlápnutě, ale nikdy si to nedokázal vysvětlit. V kteréši z vyšších dimenzí, o nichž nevíme, mocný Chán vztekle zařval. Pan Prosser se však jen zachvěl a tiše zakňučel. Pod víčky pichlavě cítil kapičky vody. Byrokratické zmatky, rozzlobení muži ležící v blátě, záhadní cizinci působící mu nepochopitelné ponížení a v jeho hlavě armáda neznámých jezdců, kteří se mu vysmívají — to je tedy den! Den to tedy byl. Ford Prefect věděl, že otázka, jestli Arthurův dům zboří nebo ne, nestojí ani za pár ledvin z divokého psa dinga. Jen Arthurovi to pořád nešlo z hlavy.

„Dá se mu vůbec věřit?“ staral se.

„Já osobně bych mu důvěřoval až do konce světa,“ uklidňoval ho Ford.

„To znamená jak asi dlouho?“

„Asi tak dvanáct minut. Tak pojď honem, potřebuju se napít.“

1.2

Podíváte-li se do Galaktické encyklopedie na heslo Alkohol, dozvíte se, že je to bezbarvá prchavá kapalina, která vzniká kvašením cukrů. Encyclopædia Galactica zaznamenává i euforizující účinky alkoholu na jisté formy života na bázi uhlíku. Stopařův průvodce po Galaxii se o alkoholu také zmiňuje. Říká, že nejlepší existující drink je Pangalaktický megacloumák.

Vypít Pangalaktický megacloumák je podle Stopařova průvodce asi jako nechat si vyrazit mozek z hlavy plátkem citrónu obaleným kolem masívní zlaté cihly. Průvodce rovněž informuje, na kterých planetách se mixuje nejlepší Pangalaktický megacloumák, kolik za něj zaplatíte a které dobrovolné organizace vám poskytnou pomoc, až se budete léčit z jeho následků. V Průvodci najdete dokonce i recept na Pangalaktický megacloumák. Vezměte obsah jedné láhve Staré Janxovky. Nalijte do něj jednu odměrku vody z moří Santraginu V — ach, santraginská mořská voda! Ach santraginské ryby!!! Do směsi nechte roztát tři kostky Arkturského mega-ginu (musí být řádně zmrzlý, jinak benzín vyprchá).

Tím vším nechte probublat čtyři litry fallijského bahenního plynu, na počest všech šťastných stopařů, kteří zemřeli rozkoší v bažinách Fallie. Obrácenou stříbrnou lžičkou odměřte dávku Qualactinského hypermátového extraktu, vonícího něžnou sladkostí, mystikou a opojnými výpary temných Qualactinských zón. Vhodte zub algolského slunečního tygra. Sledujte, jak se rozpouští a jak se oheň algolských slunců vsakuje hluboko do srdce nápoje. Přikápněte trochu Zamphuoru. Ozdobte olivou. A potom pijte . . . , ale . . . velmi opatrně . . . Stopařův průvodce po Galaxii jde na odbyt rozhodně líp než Encyclopædia Galactica.

„Šest pint hořkého,“ oznámil Ford Prefect barmanovi u Podkoního. „Ale rychle, prosím vás, za chvíli bude konec světa.“

Takovéhle zacházení si barman nezasloužil. Byl to důstojný stařec. Posunul si brýle na nose a zamžikal na Forda. Ten ho však ignoroval a civěl z okna. Barman tedy na místo toho pohlédl na Arthura, který jen bezmocně mlčky pokrčil rameny. Barman tedy zabrousil do konverzace: „Myslíte, pane? Máme to dnes hezky,“ a začal točit žádaná piva. Pak mu to ale nedalo, a zkusil to znova.

„Půjdete odpoledne na fotbal?“

Ford se otočil a podíval se na něj.

„Ne, nemá to smysl.“

Opět se odvrátil a zíral dál z okna.

„Copak? Myslíte, že výsledek je jasný? Arsenal je bez šance?“

„Ne, ne,“ odporoval Ford, „prostě jenom bude konec světa.“

„Ano, pane, to už jste říkal.“

Barman pohlédl přes brýle tentokrát na Arthura. „To by se Arsenalu určitě náramně hodilo.“

Ford na něj užasle pohlédl.

„To snad ne,“ zamračil se. Barman nabral zhluboka dech. „Tady máte šest pint, pane.“

Arthur se na něj mdle usmál a znovu pokrčil rameny. Otočil se a mdle se usmál na zbytek hospody, pro případ, že by někdo zaslechl, co se tu právě odehrálo. Nikdo samozřejmě nic nezaslechl, a nikdo tudíž nechápal, proč se tak divně usmívá. Muž, sedící u baru vedle Forda, pohlédl na oba kamarády, pak na oněch šest piv. Předvedl bleskovou ukázkou počtářského umění. Odpověď, k níž se dopracoval, se mu zřejmě zamlouvala, protože jim věnoval přiblblý a nadějeplný úsměv.

„Vodpal, to jsou naše piva,“ řekl Ford a vrhl na něj pohled, který by přiměl i algolského slunečního tygra, aby si hleděl svého.

Ford vysolil na barový pult pětilibrovou bankovku. „Zbytek si nechte.“

„Cože? Z pětilibrovky? Děkuji vám, pane.“

„Sotva to utratíte, máte na to už jen deset minut.“

Barman se rozhodl, že půjde jednoduše kousek dál.

„Forde, řekl bys mi laskavě, co se to ksakru děje?“ zlobil se Arthur.

„Dělej, pij,“ pobízěl ho Ford. „Máš tu tři piva.“

„Tři piva?“ děsil se Arthur. „V poledne?“

Muž vedle Forda se usmíval a šťastně přikyvoval. Ford ho ignoroval. Mluvil dál k Arthurovi: „Čas je iluze. Poledne už teprv.“

„Hluboká myšlenka,“ řekl Arthur. „To bys měl poslat do Reader’s Digestu. Mají tam stránku pro pošuky, jako jsi ty.“

„Vypij to.“

„A proč mám vypít tři piva, jen tak najednou z ničeho nic?“

„Uvolňuje to svalový tonus, budeš to potřebovat.“

„Svalový tonus?“

„Svalový tonus.“

Arthur upřeně zíral do svého piva.

„Udělal jsem dneska něco špatně,“ uvažoval nahlas, „anebo byl svět vždycky takovýhle, a jenom já jsem to neviděl, protože jsem byl příliš zahleděný sám do sebe?“

„Tak dobře,“ kapituloval Ford. „Pokusím se ti to vysvětlit. Jak dlouho se my dva známe?“

„Jak dlouho?“ Arthur se zamyslel. „Hm, asi tak pět let, možná šest. Většinou mi připadalo, že to jakž takž dává smysl.“

„No, a jak bys reagoval, kdybys ti řekl, že nejsem z Guildfordu, ale z jedné malé planety kdesi v okolí Betelgeuze?“

Arthur pokrčil rameny. Moc ho to nepotěšilo.

„Nevím,“ odpověděl. „Proč? Myslíš, že je pravděpodobné, že něco takového řekneš?“

Ford to vzdal. Nestálo to prostě v tu chvíli za námahu, vždyť za chvíli bude konec světa. Řekl tedy jen:

„Dopij to. Bude konec světa,“ dodal naprosto věcně. Arthur vyslal ke zbytku hospody další mdlý úsměv. Zbytek hospody se na něj zamračil. Nějaký člověk mu dokonce posunkem naznačil, aby se na ně neusmíval a hleděl si svého.

„To je určitě ten čtvrtek,“ hroutil se Arthur nad svým pivem. „Já ty čtvrtky prostě nezvládám“

1.3

Tento čtvrtek se v ionosféře, mnoho kilometrů nad povrchem planety, něco tiše pohybovalo, a to něco navíc nebylo samo — plulo tu ve skutečnosti několik

desítek obrovských, masivních žlutých objektů deskovitého tvaru, velkých jako panelák a tichých jako ptáci. Přesunovaly se bez sebemenší námahy, koupaly se v elektromagnetických paprscích vysílaných hvězdou Sol a dávaly si na čas. Zatím se jen řadily a připravovaly. Planeta hluboko pod nimi téměř neměla tušení o jejich přítomnosti, a právě tak to v této chvíli chtěly. Obrovité žluté objekty zůstaly zcela nepovšimnuty laboratoři v Goonhilly, a když míjely Cape Canaveral, přístroje ani nepípaly. I Woomera a Jordell Bank zíraly přímo skrz ně. Byla to tak trochu škoda, protože přesně po tomhle tu celá léta pásli. Jediný, kdo je vůbec zaregistroval, byla malá černá skříňka zvaná senzomatický subéterový přijímač. Tiše si pro sebe pomrkávala, zahnížděna ve tmě uvnitř kožené brašny, kterou Ford Prefect obvykle nosil přes rameno. Fordova brašna obsahoval totiž docela zajímavé věci — každý pozemský fyzik by valil oči. Právě proto se jimi Ford nechlubil. Maskoval obsah několika ohmatanými scénáři, které údajně studoval. Kromě senzomatického subéterového přijímače tu měl také elektronický palec — krátký a tlustý černý váleček s hebkým, matným povrchem a několika vypínači a ciferníky na jednom konci. Dále přístroj, který vypadal jako mohutná elektronická kalkulačka. Měl asi stovku drobných plochých tlačítek a obrazovku velkou zhruba deset čtverečních centimetrů, na níž se mohla v mžiku objevit kterákoliv z milionů „stránek“. Přístroj vypadal k zbláznění složitě, což byl jeden z důvodů, proč na plastickém obalu zářil velký vlídný nápis: NEPROPADEJTE PANICE. Druhý důvod spočíval v tom, že tento přístroj ve skutečnosti byl ta nejpozoruhodnější kniha, jakou kdy vydal mamutí koncern nakladatelství v Malém Medvědu — Stopařův průvodce po Galaxii. Tato kniha existovala ve formě mikrosubmezonového elektronického komponentu i proto, že kdyby vyšla v normální podobě, potřeboval by hvězdný stopař několik nepohodlně velkých budov, aby ji v nich mohl vláčet s sebou. Nejspodnější vrstva Fordovy brašny obsahovala několik propisovaček, poznámkový blok a velký ručník z obchodního domu Marks and Spencer.

Pokud jde o ručníky, Stopařův průvodce po Galaxii o nich říká hned několik věcí. Ručník je skutečně kolosálně užitečná součást výbavy hvězdného stopaře. Především má značnou praktickou cenu — můžete se například do něj zabalit, aby vám nebylo zima, když poskakujete napříč chladnými měsíci planety Jaglan Beta. Můžete na něm ležet na zářivých, mramorovém pískem vystlaných plážích Santraginu V a vdechovat opojné výpary z jeho moří. Můžete na něm spát pod hvězdami, jež tak rudě září na planetě pouští, Karkrafúnu. Můžete ho použít jako plachtu, až poplujete na maličkém voru po proudu drsné řeky Moth, můžete ho namočit pro boj zblízka, nebo si jím zahalit hlavu, abyste necítili jedovaté pachy žravé obludy Blátotlačky z Traalu a nestřetli se s jejím pohledem (je to nepředstavitelně tupé zvíře, myslí si, že když ji nevidíte, nevidí ani ona vás — blbá jak tágo, ale zato značně žravá). Když jste v úzkých,

můžete jím signalizovat o pomoc. No, a samozřejmě se jím také můžete utřít, pokud vám po tom všem ještě připadá dost čistý. Co je však ještě důležitější, je obrovský psychologický význam ručníku. Tak například když nějaký paďour (paďour = ten, kdo není stopař) zjistí, že stopař má ručník, automaticky předpokládá, že vlastní rovněž kartáček na zuby, žinku, mýdlo, krabici sušenek, čutoru, kompas, mapu, klubko provázku, sprej proti mravencům, výbavu do deště, skafandr atd. ap. A nejen to. Rád stopaři půjčí kterýkoli ze jmenovaných předmětů nebo cokoliv jiného, co stopař nešťastnou náhodou „ztratil“. Onen paďour si totiž pomyslí, že ten, kdo dokázal stopovat napříč a našit celou Galaxii, žít v drsných podmínkách a za pár šupů, porvat se s osudem a přeprat ho, a kdo přesto vždycky ví, kde má ručník, je zřejmě člověk, s nímž je nutno počítat. Tento obrat ostatně pronikl i do stopařského slengu. Lze například říct: „Hele, sasuješ toho húpyho Forda Prefecta? To ti je teda frúd, kterej fakticky ví, kde má ručník.“¹

Ve svém hnízdě na ručníku ve Fordově brašně začal senzomatický subéterový přijímač pomrkvát o něco rychleji. Mnoho kilometrů nad povrchem planety postupovaly obrovité žluté objekty v rozvinuté rojnici. V Jordell Banku se právě rozhodli, že je na čase trochu si dáchnout u šálku čaje.

„Máš s sebou ručník?“ oslovil Ford nečekaně Arthura. Arthur, bojující s třetím pivem, se k němu poslušně otočil:

„Cože? Proč? Ne... měl bych ho snad mít?“

Už dávno se přestal divit. Nemělo to prostě smysl. Ford vydal rozladěné zamlaskání.

„Dopij to,“ pobídl Arthura. V tu chvíli se monotónním bzukotem hospody, zvuky hrací skříně a muže vedle nich, škytajícího nad whisky, kterou mu Ford nakonec koupil, profiltroval zvenčí temný rachot, jako by se něco bořilo. Arthur vdechl pivo a vyskočil na nohy.

„Co je to?“ vyjekl.

„Neboj,“ uklidňoval ho Ford. „Ještě nezačli.“

„Zaplať Pámbu,“ oddechl si Arthur.

„To asi jenom boří tvůj dům,“ řekl Ford a podíval se na dno posledního pivu.

„Cože?“ zařval Arthur. Fordovo kouzlo bylo náhle prolomeno. Arthur se divoce rozhlédl a pádlil k oknu.

„Proboha! Taky že jo! Taky že mi boří dům! Co dělám sakra v hospodě, Forde?“

„V tomhle stadiu už je to úplně jedno. Jen je nech, ať si užijou.“

„Užijou?“ vřeštěl Arthur. „Užijou!“

¹sasovat = znát, brát na vědomí, seznámit se s, poznat po sexuální stránce; húpy = opravdu děsný frajer; frúd = opravdu děsně správný frajer.

Chvatně pohlédl z okna, aby se přesvědčil, jestli náhodou nemluví o něčem jiném.

„Ať jdou do hajzlu i s tím svým užíváním!“ odsekl a vyrazil z hospody, zuřivě mávaje poloprázdnou pivní sklenicí. Toho poledne si v lokálu moc přátel nenadělal.

„Nechte toho, vy vandalové! Vy rozvraceči domovů! Vy pološílení Vizigóti, nechte toho, slyšíte!“ řval Arthur. Fordovi nezbylo, než jít za ním. Rychle se obrátil k barmanovi a požádal o čtyři balíčky buráků.

„Tady jsou, pane.“ Barman hodil balíčky na pult. „Dvacet osm pencí, kdybyste byl tak laskav.“

Ford byl velmi laskav — dal barmanovi další pětilibrovku a řekl mu, aby si drobné nechal. Barman pohlédl nejprve na bankovku, pak na Forda. Náhle se zachvěl. Zmocnil se ho podivný chvilkový pocit, kterému nerozuměl, protože žádný pozemšťan před ním ho ještě nezakusil. V okamžicích nejvyšší tísně každá existující forma života vydává slabý podprahový signál. Ten signál nesděluje nic jiného, než přesný a téměř dojemný údaj, jak daleko je ona bytost od místa, kde se narodila. Na Zemi prostě není možné být od svého rodiště dál než něco přes pětadvacet tisíc kilometrů, což opravdu není moc daleko, a proto jsou tyto signály tak slabé, že je nikdo nezaznamenává. Ford Prefect byl v této chvíli ve značné tísní, a navíc se narodil šest set světelných let odtud, kdesi v okolí Betelgeuze. Barman, zasažený nesrozumitelným, šokujícím pocitem vzdálenosti, se chvíli vzpomatoval. Nevěděl, co ten pocit znamená, ale najednou se zadíval na Forda s novým respektem, téměř s posvátnou bázní.

„Myslíte to vážně, pane,“ otázal se tichým šepotem, jímž dosáhl, že hospoda rázem ztichla, „že bude konec světa?“

„Ano.“

„Dneska odpoledne?“

Ford se vzpomatoval. Byl zase ve formě.

„Ano,“ řekl zvesela. „Odhaduju to na míň než dvě minuty.“

Barmanovi se nechtělo věřit, že vede takovýhle hovor, ale pocitu, který zakusil před chvílí, přece také nemohl uvěřit.

„A nemůžeme s tím něco udělat?“ zeptal se.

„Ne, to ne.“

Ford si ládoval buráky do kapsy. Kdosi ve ztichlém baru se chraptivě zasmál, co že to všichni blbnou. Muž vedle Forda už byl notně zhuřlakaný. Očima se šplhal vzhůru k Fordovi.

„Myslel jsem, že až bude konec světa, máme si lehnout na zem nebo si dát papírový pytlík na hlavu nebo tak něco.“

„Jestli chcete, tak jo,“ odpověděl Ford nevzrušeně.

„Aspoň nám to říkali na vojně,“ dodal muž a jeho oči se vydaly na dlouhou zpáteční pouť k panáku whisky.

„A pomůže to?“ zajímal se barman.

„Ne.“ Ford mu věnoval přátelský úsměv. „Promiňte, už musím jít.“

Mávl rukou na pozdrav a vyšel ven. Hospoda chvíli mlčela. Pak náhle, aby se trapas dovršil, muž s chraptivým smíchem předvedl znovu své číslo. Dívka, kterou přitáhl do hospody s sebou, si ho během poslední hodiny začala z duše hnusit, a patrně by pro ni bylo ohromné zadostiučinění, kdyby tušila, že asi tak za půldruhé minuty se onen muž vypaří a zbude z něj jen obláček vodíku, ozónu a kysličníku uhelnatého. Jenomže v okamžiku, kdy k tomu došlo, měla plné ruce práce, aby se sama vypařila, takže to vůbec neocenila. Barman si odkašlal. Zaslechl se, jak říká:

„Poslední objednávky, prosím.“

Obrovité žluté stroje klesaly a nabíraly na rychlosti. Ford o nich věděl. Takhle to tedy nechtěl.

Arthur pádlil ulicí. Už byl skoro u svého domu. Nevšiml si, jak se najednou ochladilo. Nevšiml si větru ani náhlého nevysvětlitelného poryvu deště. Nevšiml si ničeho kromě buldozerů plazících se po zbořeništi, které kdysi bylo jeho domovem.

„Vy barbaři,“ ječel, „vysoudím na obecní radě všechny prachy do posledního halíře! Dám vás pověsit, vláčet a rozčtvrtit! A zmrskat! A uvařit ... až ... až budete mít dost.“

Ford běžel rychle za ním. Běžel opravdu hodně rychle.

„A pak to udělám všechno znova!“ říčel Arthur. „A až skončím, seberu ty kousky a budu po nich skákat!“

Arthur si nevšiml, že řidiči prchají od buldozerů. Nevšiml si ani, že pan Prosser vytřeštěně zírá do nebe. To, čeho si všiml pan Prosser, byly obrovité žluté objekty s jekotem se snášející z mraků. Nemožně velké žluté objekty.

„A budu po nich skákat dál,“ Arthur nepřestával utíkat a rvát, „až si udělám puchýře, anebo si vymyslím něco ještě nepříjemnějšího, a pak ...“

Arthur zakopl, sletěl po hlavě, udělal kotrmelec a rozplácl se naznak. Konečně si všiml, že se něco děje. Píchl prstem k obloze.

„Co je ksakru zas tohle?“ vrískl.

Ať už to bylo cokoliv, přehnalo se to po nebi ve své obludné žlutosti, rozervalo to vzduch s ráumusem vyražejícím mozek z hlavy a hupslo to do dálky, a když se za tím zející vzduch zase zavřel, dalo to ránu, že vám zarazila uši dva metry do lebky. Přiletělo další něco a udělalo přesně totéž, jenomže hlasitěji. Těžko říct, co v tom okamžiku dělali lidé na povrchu planety, protože sami pořádně nevěděli, co to vlastně dělají. Nic z toho nedávalo zrovna moc smysl — vbíhat do domů, vybíhat z domů, nezvučně skučet do toho randálu. Všude

po světě ulice vybuchovaly lidmi, auta do sebe vrážela, zasažena hlukem, který se valil dál jako přílivová vlna přes hory a údolí, přes pouště a oceány, a zdánlivě rozvážcoval na placku, cokoliv zasáhl. Jen jeden člověk stál a pozoroval oblohu. Stál tam se strašným smutkem v očích a gumovými špunty v uších. Věděl přesně, co se děje. Věděl to od chvíle, kdy jeho senzomatický subéterový přijímač začal v hluboké noci pomrkávat pod polštářem a kdy se s trhnutím probudil. Na tohle léta čekal. Když pak potmě a o samotě ve svém pokojíku dekodoval signály, připadalo mu, jako by mu srdce sevřela studená ruka. Ze všech možných ras v celé Galaxii, které mohly přijít s takovým pozdravem planetě Zemi, to zrovna nemuseli být Vogoni. Přesto však věděl, co musí udělat. Další vogonské plavidlo se mu s jekotem prořítilo nad hlavou. Ford otevřel brašnu. Odhodil scénář „Josefa a čarovného televizních pláště“, odhodil i výtisk Bohem zakletého — tam, kam míří, už je nebude potřebovat. Všechno bylo, jak mělo být. Vše bylo připraveno. Věděl, kde má ručník.

Zemi zasáhlo náhlé ticho. Bylo to přinejmenším horší než předchozí hluk. Chvilí se nedělo nic. Obrovské lodi nehybně visely na obloze, nad všemi pozemskými státy. Visely bez hnutí, obrovité, masívní, nehybné proti obloze, ztělesněné rouhání proti přírodě. Spousta lidí utrpěla šok, když se pokoušeli pochopit, co vidí. Lodi visely na obloze přesně tak, jak by tam cihly viset nemohly. A pořád se nedělo nic. Pak se ozval téměř neslyšný šepot, náhlý kosmický záchvěv zvuku pronikajícího atmosférou. Všechny hi-fi přístroje na světě, všechna rádia, všechny televizní přijímače, všechny kazetové magnetofony, všechny nízko i vysokofrekvenční reproduktory a všechny středopásmé zesilovače na celém světě se samy od sebe bez hluku zapnuly. Každá plechovka, každá popelnice, každé okno, každé auto, každá sklenice, každý kus rezavého plechu se rázem aktivoval jako akusticky dokonalý reproduktor. Zemi, těsně předtím než zanikne, mělo být dopřáno vyzkoušet nejdokonalejší způsob reprodukce zvuku, největší veřejný rozhlas, jaký byl kdy vybudován. Ale nevysílal se žádný koncert, žádná hudba, žádná znělka, pouhá zpráva.

„Pozemšťané! Věnujte pozornost tomuto hlášení,“ řekl jakýsi hlas. Bylo to úžasné. Úžasné dokonalý kvadrofonní zvuk s tak mizivou mírou zkreslení, že i nebojácný muž by zaplakal.

„Hovoří k vám Prostenik Vagon Jelc z Galaktického úřadu pro plánování hyperprostorové dopravy,“ pokračoval hlas. „Jak nepochybně víte, plány pro rozvoj okrajových oblastí Galaxie vyžadují vybudování nové hyperprostorové expresní dálnice, která má vést vaši sluneční soustavou. Vaše planeta je bohužel jedna z těch, které jsou určeny k demolici. Celá akce bude trvat necelé dvě pozemské minuty. Děkuji vám.“

Rozhlas umkl. Děs nepochopení zachvátil přihlížející pozemšťany. Hrůza se zvolna sunula shromážděnými davy, jako by to byly železné piliny na listu

papíru, pod nímž se pohybuje magnet. Vtom propukla panika, zoufalá touha prchat, jenomže nebylo kam. Když to Vogoni viděli, zapnuli znovu improvizovaný rozhlas:

„Nemá cenu tvářit se překvapeně. Všechny plány a příkazy k demolicí jsou už padesát pozemských let vyvěšeny na vašem místním plánovacím odboru na Alfě Centauri, takže jste měli spoustu času vznášet formální protesty. Teď už je pozdě dělat kvůli tomu rozruch.“

Rozhlas opět zmlkl, jen ozvěna se nesla nad krajinou. Obrovité lodi se na nebi zvolna a bez námahy obrátily. Na spodku každé z nich se objevil otvor, čtverec černé prázdnoty. Za tu chvíli se někomu někde zřejmě podařilo zmocnit se vysílačky, zaměřit vlnovou délku a odvysílat vogonským lodím zprávu, orodující za planetu. Nikdo neví, co se v ní říkalo, zato všichni slyšeli odpověď. Rozhlas znovu zlobně naskočil. Hlas zněl tentokrát hodně otráveně.

„Co tím chcete říct, že jste nikdy nebyli na Alfě Centauri? Proboha, lidstvo, vždyť je to přece jen čtyři světelné roky! Je mi líto, ale když se neobtěžujete zajímat ani o místní záležitosti, je to vaše chyba. Energetizujte demoliční pa-prsky!“

Z černých otvorů vytrysklo světlo.

„Taková pitomá apatická planeta,“ dodal hlas na stejné vlnové délce, „s tou se přece nebudu párat!“

Kdosi vypnul rozhlas. Bylo děsivé hrůzyplné ticho. Ozval se děsivý hrůzyplný zvuk. Bylo děsivé hrůzyplné ticho. Vogonská stavební flotila odplula do inkoustové prázdnoty poseté hvězdami.

1.4

Kdesi daleko, v protilehlém spirálním rameni Galaxie, pět set tisíc světelných let od hvězdy Sol, se Zafod Bíblbrox, prezident Imperiální galaktické vlády, řítí přes damogranská moře v iontové poháněném deltačlunu, blyštícím a třpytícím se v damogranském slunci. Žhavý Damogran, daleký Damogran, Damogran, o jehož existenci skoro nikdo neví. Damogran, tajný domov Srdce ze zlata. Člun letěl po vodě. Pojede ještě dost dlouho, než dorazí na místo určení. Damogran je totiž dost nešikovně uspořádaná planeta. Není na ní nic jiného než menší a větší pouštní ostrovy obklopení půvabnými, leč nepříjemně rozlehlými pláněmi oceánu. Člun letěl dál. Díky této topografické zvláštnosti zůstal Damogran vždycky neobydlenou planetou. Proto se ho také Imperiální galaktická vláda vybrala pro uskutečnění přísně tajného projektu Srdce ze zlata. Člun lehce klouzal a nadsakoval po hladině moře, oddělujícího hlavní ostrovy jediného souostroví použitelné velikosti na celé planetě. Zafod Bíblbrox směřoval

z maličkého kosmodromu na Velikonočním ostrově (jméno bylo zvoleno pouhou a zcela bezvýznamnou shodou okolností — ve staré galaktičtině výraz „velikonoční“ znamená malý, plochý a světle hnědý) na ostrov Srdce ze zlata, jenž se další bezvýznamnou shodou okolností jmenoval Francie. Jedním z vedlejších výsledků projektu Srdce ze zlata byl celý řetězec naprosto bezvýznamných náhod. Ale v žádném případě nebylo náhodnou shodou okolností, že dnešní velký den vyvrcholení a odhalení, den, kdy Srdce ze zlata mělo být konečně představeno žasnoucí Galaxii, byl také vyvrcholením mnoha let úsilí pro Zafoda Bíblbroxe. Právě kvůli dnešnímu dni se kdysi rozhodl kandidovat na prezidenta — rozhodnutí, jež vyslalo šokové vlny překvapení po celém Galaktickém impériu. Zafod Bíblbrox? Prezident? Snad ne ten Zafod Bíblbrox? Snad ne našim prezidentem? Mnozí v tom spatřovali konečný důkaz, že celému známému vesmíru už definitivně přeskočilo. Zafod se zašklíbil a popohnal člun k ještě vyšší rychlosti. Zafod Bíblbrox, dobrodruh, bývalý hipík, srandista, (cvok? patrně ano), grafoman, packal v mezilidských vztazích, o němž si většina lidí myslela, že je úplně mimo mísu. Prezident? Nejsme přece šílenci, aspoň v tomhle směru ne. Jen šest lidí v celé Galaxii znalo princip, na jehož základě byla ovládána. Těm bylo jasné, že v okamžiku, kdy Zafod Bíblbrox oznámil svůj úmysl kandidovat, byla to hotová věc: tohle byl ideální materiál na prezidentství.

Prezident: celý titul zní prezident Imperiální galaktické vlády. Výraz „imperiální“ byl v názvu zachován, přestože dnes už jde o anachronismus. Legitimní císař je polomrtvý už řadu století. V posledních okamžicích svého smrtelného zápasu byl uzavřen ve stagnačním poli, které ho udržuje ve stavu věčné neměnnosti. Všichni jeho dědici mezi tím dávno vymřeli, což znamená, že bez jakýchkoli drastických politických převratů se moc přesunula o jeden či dva stupínky níž. Zdánlivě dnes patří sboru, jenž kdysi fungoval jako sbor císařských poradců — je to volené Vládní shromáždění v čele s prezidentem volným tímto shromážděním. Ve skutečnosti však ničemu takovému moc nepatří. Zvláště prezident je pouhou figurkou — není držitelem pražádné moci. Vybírá ho vláda, avšak kvality, jimiž se má vyznačovat, rozhodně nejsou vůdcovské schopnosti, jde tu spíš o schopnost pobuřovat. Proto je za prezidenta vybírán vždycky sporný typ — provokativní a zároveň fascinující. Jeho úkolem není moc vykonávat, nýbrž odvracet od ní pozornost. Podle těchto měřítek je Zafod Bíblbrox jeden z nejúspěšnějších prezidentů, jaké kdy Galaxie měla — dva roky z desetiletého funkčního období už strávil ve vězení za podvod. Jen velmi málo lidí tuší, že prezident a vláda v podstatě žádnou moc nemají, a z této hrstky jen šest lidí ví, kde sídlí skutečná moc. Většina

ostatních věří, že konečný proces rozhodování je řízen počítačem. Větší omyl si stěží lze představit.

Co však se jim pochopit nepodařilo — důvod, proč to Zafod dělá. Prudce naklonil člun na bok a vyslal ke slunci zpěněnou vodní stěnu. Dnes nadešel den D. Dnes všichni pochopí, co měl Zafod za lubem. Jen kvůli dnešku se stal prezidentem. Na dnešní den také připadaly jeho dvousté narozeniny, což ale byla jen další bezvýznamná shoda okolností. Člun se lehce nesl po hladině damogranského moře a Zafod se pro sebe tiše usmíval. Čeká ho nádherný a vzrušující den. Pohodlně se uvelebil a dvěma sepnutýma rukama obemkl opěradlo sedadla. Řídil třetí rukou, kterou si nedávno nechal imputovat pod pravičku, protože doufal, že se tak zlepší v boxu na lyžích.

„Hochu,“ mružel si pro sebe, „ty seš teda fakt frajer.“

Nervy mu však zpívaly písničku pronikavější než hvizd píšťalky na psa. Ostrov Francie byl asi třicet kilometrů dlouhý a v nejširším místě asi osm kilometrů široký. Pokrýval ho písek. Tvarem připomínal půlměsíc. Budil dojem, že smyslem jeho existence vlastně není být ostrovem, ale spíše prostředkem k vymezení rozlohy a křivky velkého zálivu. Dojem ještě zvýrazňovala skutečnost, že pobřeží na vnitřní hraně půlměsíce tvořily téměř výhradně strmé útesy. Od vrcholků útesů se terén zvolna svažoval k protějšnému pobřeží. Na špiči útesu stál uvítací výbor. Skládal se z větší části z inženýrů a vědců, kteří postavili Srdce ze zlata — byli to většinou humanoidi, ale tu a tam jste zahlédli i pár reptiloidních atominírů, dva tři zelené sylfovitě maximegalaktiky, jednoho či dva chobotnicovité fyzukturalisty a dokonce jednoho Húlúvú (Húlúvú je superintelligentní odstín modré barvy). Všichni, až na onoho Húlúvúa, se skvěli ve svých pestrobarevných obřadních pracovních pláštích, zatímco Húlúvúa pro tuto příležitost přechodně zalomili do volně stojícího hranolu. Do jednoho se všichni chvěli vzrušením. Společně a mezi sebou došli až k nejzazším hranicím fyzikálních zákonů a překročili je. Změnili strukturu základního předu, z něhož je utkána hmota, napnuli, překroutili a překonali zákony pravděpodobnosti a nepravděpodobnosti, a přece ze všeho největším zážitkem pro ně zřejmě bylo setkání s mužem s oranžovou šerpou kolem krku. (Oranžová šerpa patří k tradičnímu úboru prezidenta Galaxie.) A možná, že by to prožívali úplně stejně, i kdyby věděli, jakou moc ve skutečnosti prezident Galaxie má, totiž žádnou. Jen šest lidí v celé Galaxii ví, že úkolem prezidenta není moc vykonávat, nýbrž odvracet od ní pozornost. Zafod Bíblbrox se pro své zaměstnání hodil přímo skvěle. Dav, oslněn sluncem a mistrovským ovládáním lodi, zalapal po dechu, když se prezidentský člun prořítel kolem skalního výběžku do zátoky. Zářící, třpytivý člun se zvolna blížil. Bruslil po moři a nadnášel se velkorysími obraty. Ve skutečnosti se vody vůbec dotýkat nemusel, neboť spočíval na mlžném pol-

šťáří ionizovaných atomů — pro efekt byl však opatřen tenkými ploutvovitými lopatkami, které bylo možno ponořit. Odřezávaly pláty vody a syčivě je vyhazovaly do vzduchu. Zakusovaly se hlubokými zářezy do moře, jež se bláznivě pohupovalo a v podobě pěny padalo zpět do brázdy za člunem. Zafod miloval efekt — v tom nejvíc vynikal. Náhle strhl kormidlo, člun se prudce obrátil a vznesl se v divokém oblouku, minul hranu útesu a zlehka přistál, kolébán vlnami. V několika vteřinách se Zafod vyřítíl na palubu a už mával a usmíval se na víc než tři miliardy lidí. Ty tři miliardy lidí tam ve skutečnosti nebyly, ale mohly sledovat každé jeho gesto prostřednictvím malé trivizní robokamery, úslužně se vznášející opodál ve vzduchu. Trivizní vysílání prezidentových kousků bylo vždycky úžasně populární — v tom také spočíval jejich smysl. Spokojeně se usmál. Tři miliardy a šest lidí netuší, že dnes jim předvede mnohem lepší kousek, než doufali. Robokamera se snesla blíž, aby zabrala detail populárnější z jeho dvou hlav. Zafod znovu zamával. Jeho vzhled byl víceméně humanoidní, až na přebytečnou hlavu a třetí ruku. Světlé, rozčuchané vlasy mu trčely v náhodných směrech, modré oči se třpytily čímsi naprosto nepojmenovatelným. Brady měl téměř vždy neoholené. Ve vzduchu nad Zafodovým člunem plula šestimetrová průhledná koule, pohupovala se a nadskakovala a třpytila se v zářivém slunci. Uvnitř koule se vznášela mohutná půlkruhová pohovka potažená jasně rudou kůží. Čím víc koule nadskakovala a čím víc se pohupovala, tím byla pohovka nehybnější, stabilní jako polstrovaná skála. Stejně jako všechno ostatní, i toto bylo vypočítáno na efekt. Zafod prošel stěnou koule a natáhl se na pohovku. Dvěma rozpráženými rukama se opřel o opěradlo, zatímco třetí si oprašoval imaginární prach z kolena. Obě jeho hlavy se rozhlížely kolem sebe a usmívaly se. Dal si nohy nahoru. Měl pocit, že každou chvíli musí zaječet. Pod bublinou voda vřela, kypěla a vystříkovala do výše. Bublina se vznesla do vzduchu, poskakovala a pohupovala se na vrcholu gejzíru. Stoupala výš a výš, pohazujíc útes pruhy světla. Vznášela se vzhůru na jazyku vody, pak se voda pod ní zhroutila, zřítíla se zpátky do moře, desítky metrů hluboko. Zafod se usmíval a představoval si sám sebe. Dokonale směšný způsob dopravy, ale dokonale krásný. Na vrcholu útesu koule na okamžik zakolísala, zlehka dosedla na rampu opatřenou zábradlím, valila se po ní na malou plošinu s prohlubní, kde se zastavila. Za bouřlivého potlesku vystoupil Zafod Bíblbrox z bubliny. Oranžová šerpa planula ve slunci. Prezident Galaxie byl tu. Počkal, až umlkne potlesk, pak zdvihl ruku na pozdrav.

„Ahoj,“ řekl.

Připlížil se k němu vládní pavouk a pokusil se mu vtisknout do rukou kopii připraveného projevu. Stránky tři až sedm jeho originálu pluly v této chvíli nasáklé vodou po hladině damogranského moře asi osm kilometrů od zálivu. Stranu jedna a dvě zachránil jistý damogranský orel čupřinohlavý. Zabudoval

je do převratného nového typu hnízda, který právě vynalezl. Skládalo se převážně z papírmaše a dokonale bránilo čerstvě vylíhlým písklatům, aby z něj mohly vypadnout. Damogranský orel čupřinohlavý sice zaslechl cosi o přirozené selekci, ale nechtěl s tou myšlenkou mít nic společného. Zafod Bíblbrox věděl, že nebude připravený projev potřebovat, a proto jemně odstrčil lejstra nabízená pavoukem.

„Ahoj,“ řekl znovu.

Všichni se na něj zářivě usmívali, nebo aspoň skoro všichni. Očima vyhledal v davu Trillian. Trillian byla dívka, kterou Zafod sbalil při nedávné návštěvě jedné planety, kam se vydal inkognito, jen tak pro pobavení. Byla štíhlá, tmavá, humanoidní, měla dlouhé, vlnité černé vlasy, plné rty, nos jako knoflík a legračně hnědé oči. S červeným šátkem ovázaným kolem hlavy a v dlouhých, hnědých, hedvábných šatech vypadala tak trochu arabsky. Ne že by snad někdo z přítomných kdy slyšel o nějakých Arabech. Arabové totiž dost nedávno přestali existovat a nadto v době, kdy existovali, byli pět set tisíc světelných let daleko od Damogranu. Trillian nebyla žádná celebrita, alespoň jak Zafod tvrdil. Prostě s ním jen chodila a hlavně mu říkala, co si o něm myslí.

„Ahoj, zlato,“ řekl jí.

Poslala mu rychlý, nervózní úsměv a odvrátila oči. Pak se na něj znovu podívala a znovu se usmála, tentokrát vřeleji — ale to už se Zafod díval někam jinam.

„Ahoj,“ řekl klubičku různých tvorů z tisku, kteří postávali opodál a přáli si, aby už konečně přestal říkat ahoj a pustil se do výroků. Usmál se na ně zvláště zlomyslně, protože věděl, že za několik okamžiků jim poskytne výrok, že se budou divit. Další věc, kterou řekl, jim nicméně zrovna moc k užítku nebyla. Jeden z přítomných činovníků mrzutě usoudil, že prezident zjevně nemá náladu číst rafinovaně skloubenou řeč, kterou mu napsali, a tak cvakl v kapse vypínačem zařízení pro dálkové ovládání. Obrovitý bělostný dóm, rýsující se proti obloze, uprostřed pukl, rozloup se a pomalu se složil na zem. Všichni vydechli úžasem, přestože dobře věděli, že právě tohle dóm udělá, vždyť ho tak sami zkonstruovali. Pod ním ležela odhalená ohromná kosmická loď, sto padesát metrů dlouhá, tvarovaná jako lesklá běžecká tretra, sněhobílá a nepředstavitelně krásná. V jejím srdci, neviděna, spočívala malá zlatá krabička obsahující nejnepochopitelnější zařízení, jaké bylo kdy vymyšleno, zařízení, po němž byla loď pojmenována — Srdce ze zlata.

„Joj,“ řekl Zafod Bíblbrox Srdci ze zlata. Nic jiného se celkem říct nedalo. Řekl to ještě jednou, protože věděl, že tím otráví novináře.

„Joj.“

Zástup se v očekávání obrátil zase k němu. Mrkl na Trillian, a ta v odpověď zdvihla obočí a udělala velké oči. Věděla, co se Zafod chystá říct, a pomyslela

si, že se strašně předvádí.

„To je naprosto úžasné,“ řekl Zafod. „To je ale fakticky naprosto úžasné. To je tak úžasné, že mám dojem, že bych ji rád čajzнул.“

Senzační prezidentský výrok, a navíc pravdivý do písmene. Dav se vděčně zasmál, novináři radostně bušili do knoflíků svých subéterových zpravodajomatiků a prezident se šklíbil. Šklíbil se, ale jeho srdce nesnesitelně křičelo. Nahmátl malou paralyzomatickou bombu, tiše si hovicí v jeho kapse. Nakonec to už nemohl déle snést. Zvedl obě hlavy k nebesům, vydal divoký pokřik v durové tercii, mrštil bombou na zem a rozběhl se vpřed mořem náhle ztuhlých zářivých úsměvů.

1.5

Na Prostenika Vogona Jelce nebyl zrovna pěkný pohled, dokonce ani pro Vogony. Vysoký dóm jeho nosu se klenul nad nízkým prasečím čelem. Tmavě zelená, jakoby gumová kůže byla dost tlustá na to, aby mohl hrát složitou hru vysoké politiky ve vogonské státní službě, a hrát ji dobře, a dostatečně nepromokavá, aby umožnila přežívat libovolně dlouho v hloubkách až do tří set metrů bez jakýchkoliv následků. Ne že by se snad někdy chodil koupat. Jeho náročný časový rozvrh mu to nedovoloval. Byl takový, jaký byl, protože před bilióny let Vogoni poprvé vylezli z líně se převalujících pravěkých moří planety Vogsféry, leželi na panenském pobřeží a lapali po dechu. A když na ně toho rána dopadly první paprsky zářivého mladého slunce Vogsol, snad se na ně vývojové síly v tu chvíli vykašlaly, znechuceně se odvrátily a celý rod odepsaly jako ošklivý a nešťastný omyl. Vogoni se dál nevyvíjeli — neměli prostě přežít. Skutečnost, že přesto přežili, nejspíš slouží ke cti zarputilé, tupohlavé umíněnosti těchto stvoření. Vývoj? řekli si. Kdo ho potřebuje? A bez toho, co jim příroda odeprěla, se jednoduše obešli, až do doby, než byli schopni napravit závažnější anatomické nedostatky chirurgií. A přírodní síly zatím na planetě Vogsféře pracovaly přesčas, jako by chtěly napravit svůj někdejší přehmat. Stvořily hbité, zářivě lesklé kraby, jako posázené drahými kameny, které Vogoni pojídali poté, co jim krunýře rozbili železnými palicemi, vysoké vzcnosné stromy dech beroucí štíhlosti a barvy, které Vogoni káceli a na nichž si pekli krabí maso, elegantní, gazelám podobná stvoření s hebkou srstí a vlahýma očima, která Vogoni chytali a na kterých seděli. Jako dopravní prostředek tato stvoření nebyla k ničemu, protože jezdce okamžitě shazovala, ale Vogoni na nich stejně seděli. A tak na planetě Vogsféře mýjela nešťastná tisíciletí, až náhle její obyvatelé objevili principy mezihvězdných letů. Během několika krátkých vogoroků se všichni do jednoho přestěhovali do hvězdokupy Megabrantis, poli-

tického centra Galaxie, a nyní jsou nesmírně mocnou páteří Galaktické státní správy. Pokusili se získat vzdělání a pokusili se nabýt i jistého stylu a uhlazeného vystupování, ale jinak se moderní Vogoni liší jen velmi málo od svých primitivních předků. Každoročně importují ze své planety dvacet sedm tisíc hbitých, zářivě lesklých krabů jako posázených drahými kameny a za nočních flámů tráví mnohé šťastné chvíle tím, že do nich mlátí železnými palicemi. Prosteník Vagon Jelc byl značně typický Vagon, protože byl skrz naskrz zlý. A navíc neměl rád stopaře.

Někde v těsné tmavé kabině, ukryté hluboko v útrobách vlnkové lodi Prosteníka Vagona Jelce, nervózně vzplála zápalka. Její majitel sice nebyl Vagon, ale věděl o nich všechno, a měl proto na nervozitu právo. Byl to Ford Prefect.

Původní jméno Forda Prefecta je vyslovitelné jen v obskurním betelgeuzském dialektu, který zanikl při Velkém hrungozhroucení gal. (sid.) r. 03758, které smetlo všechny staré praxibetelské osady na Betelgeuze sedm. Fordův otec, jako jediný z celé planety, přežil katastrofu nějakou podivnou náhodou, kterou nikdy nebyl s to uspokojivě vysvětlit. Celá epizoda je zahalena tajemstvím — vlastně se nikdy nikdo nedozvěděl, co je to Hrung a proč si vybral ke zhroucení zrovna Betelgeuze sedm. Fordův otec, velkoryse přehlízející podezření, které na něj zákonitě muselo padnout, se přestěhoval na Betelgeuze pět, aby se stal Fordovým otcem i strýčkem. Na památku své již vyhynulé rasy mu dal jméno ve starobylém praxibetelském jazyce. Protože se Ford nikdy nenaučil vyslovit své původní jméno, jeho otec nakonec zemřel hanbou, což je v některých částech Galaxie dosud smrtelná nemoc. Ve škole mu spolužáci přezdívali Ix, což v jazyce Betelgeuze pět znamená „chlapec, který neumí uspokojivě vysvětlit, co je to Hrung, ani proč si vybral ke zhroucení zrovna Betelgeuze sedm“.

Rozhlížel se po kabině, ale moc toho neviděl. Třepotavý plamínek roztančil podivně obludné stíny, ale jinak bylo všude ticho. Vydechl sotva slyšitelné poděkování Dentrassiovi. Dentrassiové jsou národ rozjívených gurmánů, divoká, ale docela příjemná cháska. Vogoni je v poslední době s oblibou zaměstnávají jako kuchyňský personál na svých dálkových lodích, pod striktní podmínkou, že si budou zásadně hledět svého. To se Dentrassiům náramně zamlouvá, protože mají sice rádi vogonské peníze, jednu z nejtvrděších měn ve vesmíru, ale Vogoni samotní se jim hnusí. Jediný Vagon, jakého Dentrassi rád vidí, je našťvaný Vagon. Téhle drobné informaci vděčil Ford za to, že z něj teď nebyl obláček vodíku, ozónu a kyslíčníku uhelnatého. Zaslechl slabé zasténání. Ve

světlo zápalky uviděl postavu zhroucenou na podlaze. Začínala se trochu vrtět. Chvatně zhasil zápalku, zalovil v kapse, a když našel, co hledal, vytáhl to. Dřepł si na zem. Postava se znovu zavrtěla.

„Koupil jsem buráky,“ řekl Ford Prefect. Arthur Dent se zavrtěl, znovu zasténal a nesouvisle cosi zamumlal.

„Na, vem si,“ naléhal Ford a zachrastil sáčkem. „Jestlis absolvoval přenos hmoty paprskem poprvé, tak jsi nejspíš ztratil dost soli i bílkovin. To pivo, cos vypil, mělo trochu zmírnit účinky.“

„Grrrr...“, řekl Arthur Dent. Otevřel oči. „Je tu tma.“

„Ano,“ přisvědčil Ford Prefect, „je tu tma.“

„Není tu světlo,“ řekl Arthur Dent, „je tu tma, není tu světlo.“

Jedna z věcí, které Fordu Prefectovi připadaly na lidech nejnepochopitelnější, byl zvyk neustále opakovat naprosto očividná fakta, jako například to je ale krásně, ty jsi ale dlouhán, nebo jejej, vypadá to, že jsi spadl do desetimetrové studny, jsi v pořádku? Ford si nejprve vytvořil jistou teorii, která toto zvláštní chování vysvětlovala: kdyby lidé nechali zahálet mluvidla, nejspíš by jim ztuhla. Po několika měsících pozorování a přemýšlení nahradil tuto teorii jinou: kdyby lidé nechali zahálet mluvidla, uvedli by tím do chodu mozek. Po čase zavrhl i tuto teorii jako cynickou a zavádějící a rozhodl se, že má lidi vlastně docela rád. Nikdy ho ale nepřestala trápit ta strašlivá spousta věcí, o kterých nemají ani tušení.

„Ano,“ souhlasil s Arthurem, „není tu světlo.“

Nasypal mu trochu buráků. „Jak se cítíš?“ zeptal se.

„Asi jako vojenská akademie. Připadá mi, že mašíruju po kouskách jako o přehlídce.“

Ve tmě Arthur neviděl, jak na něj Ford tupě zírá. „Kdybych se tě zeptal, kde to ksakru jsme, myslíš, že bych litoval?“ řekl chabě.

Ford se zvedl. „Jsme v bezpečí,“ ujistil ho.

„To je fajn.“

„Jsme v kabině jedné z kosmických lodí Vogonské stavební flotily.“

„Aha,“ řekl Arthur, „to bude zřejmě nějaký okrajový význam slova bezpečí, který neznám.“

Ford rožskrtl další zápalku a společně pátrali po vypínači. Obludné stíny se znovu roztančily. Arthur se vyškrábl na nohy a zkoumavě se ohmatával. Zdálo se mu, že se kolem něj houfují ohydné stíny, vzduch houstl zatuchlými pachy, které se mu vkrádaly do plic, aniž prozradily svou totožnost, a tiché, rozčilující hučení mu bránilo v soustředění. Zlehka se otřásl: „Jak jsme se sem dostali?“

„Chytili jsme stopa.“

„Cože?“ vyjekl Arthur. „Chceš snad říct, že jsme prostě zamávali a nějaká vyvalená zelená přišera vykoukla a řekla ‚Nazdar, kámoši, tak si naskočte,

můžu vás vzít až k Basingstokeskému objezdu?“

„No,“ řekl Ford, „až na to, že místo palce jsme zamávali elektronickým sub-eta vysílačem, a ten objezd je šest světelných let odtud u Barnardovy hvězdy, jsi to víceméně vystihl.“

„A co ta vyvalená příšera?“

„Je skutečně zelená.“

„Fajn, kdy můžu jít domů?“

„Nemůžeš.“

Ford nahmátl vypínač.

„Zakryj si oči,“ řekl a rozsvítil. To, co uviděli, překvapilo i jeho.

„Propánakrále,“ málem zaječel Arthur, „copak jsme doopravdy v létajícím talíři?“

Prosteník Vogon Jelc vlekl své šeredné zelené tělo po velitelském můstku. Jako vždycky po demolici obydlených planet cítil jakési neurčité podráždění. Přál si, aby k němu někdo přišel, a řekl, že to nebylo správné, aby ho pak mohl seřvat a spravit si náladu. Ztěžka si kecl na své velitelské sedadlo a zadoufal, že se pod ním rozvalí a poskytne mu tak důvod, aby si mohl pořádně zazuřit. Křeslo však jenom naříkavě zavrзло.

„Vypadni!“ zařval na mladého vogonského vojína, který právě vstoupil na velitelský můstek. Voják se zřejmou úlevou poslechl. Byl rád, že zrovna on nebude muset podat hlášení, které před chvílí zachytili. Byla to oficiální zpráva, sdělující z vládní výzkumné základny na planetě Damogran, že právě seznámili veřejnost s novým, senzačním druhem pohonu pro kosmické lodi. Od této chvíle byly všechny hyperprostorové expresní dálnice zbytečné. Další dveře se nehluchně otevřely. Tentokrát však vogonský kapitán nezačal rvát. Dveře totiž vedly do kuchyně, kde mu Dentrassiové připravovali jídlo. Něco k snědku by docela uvítal. Obrovité chlupaté stvoření s jídelním tácem v rukou a s maniakálním šklebem na tváři vhopkalo dovnitř. Prosteník Vogon Jelc se zaradoval. Dobře věděl, že kdykoli se nějaký Dentrassi tváří tak samolibě a spokojeně, znamená to, že se na lodi děje něco, kvůli čemu si bude moct pěkně zazuřit.

Ford a Arthur se překvapeně rozhlíželi.

„Tak co tomu říkáš?“ zeptal se Ford.

„Moc čisto tu není, že?“

Ford se zamračil na špinavé matrace, neumyté šálky a neidentifikovatelné kusy zasmrádlého spodního prádla, které se povalovaly všude po přeplněné kabině.

„To víš, je to pracovní loď,“ řekl Ford. „Tohle je ložnice Dentrassiů.“

„Říkal jsi přece, že se jmenují Vogoni, nebo tak nějak.“

„Jasně,“ souhlasil Ford. „Vogoni loď řídí, Dentrassiové jsou kuchaři. Ti nás vzali na palubu.“

„Mám v tom trochu zmatek.“

„Počkej, něco ti ukážu.“

Ford usedl na jednu z matrací a začal štrachat v brašně. Arthur nejprve do matrace nervózně šťouchl, pak se také posadil. Netušil, že celkem nemá proč být nervózní. Všechny matrace vypěstované v močálech planety Zety Škůrodravé byly před použitím vždy důkladně zabity a usušeny. Případy obživenutí jsou skutečně velmi řídké. Ford podal Arthurovi knihu.

„Co je to?“ zeptal se Arthur.

„Stopařův průvodce po Galaxii. Elektronická kniha. Řekne ti cokoliv o čemkoliv. To je její poslání.“

Arthur ji nervózně obracel v rukou:

„Obálka se mi líbí. NEPROPADEJTE PANICE. To je první užitečná a srozumitelná věc, co jsem za dnešek slyšel.“

„Ukážu ti, jak to funguje,“ navrhl Ford. Vyškubl knihu Arthurovi, který ji držel, jako by to byl čtrnáct dní mrtvý skřivánek, a vytáhl ji z obalu.

„Když zmáčkneš tenhle knoflík, obrazovka se rozsvítí a naskočí obsah.“

Malá obrazovka, asi desetkrát osm centimetrů, zazářila. Míhala se po ní světélkující písmena.

„Chceš vědět něco o Vogonech, tak tedy naprogramujeme tohle heslo.“

Dotkl se prsty dalších tlačítek. „Tak. Tady to máme.“

Vogonské stavební flotily, zaplálo zeleně na obrazovce. Ford stiskl velký červený knoflík pod obrazovkou a slova se na ní začala odvíjet. Zároveň také kniha počala zvolené heslo klidným, tichým, uměřeným hlasem recitovat:

„Vogonské stavební flotily. Co dělat, chcete-li stopnout Vogona? Pustit to z hlavy. Je to jedna z nejnejpříjemnějších ras v Galaxii — nejsou ani tak zlí, jako nevlídní, byrokratičtí, panovační a bezcitní. Nehnuli by prstem ani pro vlastní babičku, kdyby ji chtěla spolknout žravá Blátotlačka z Traalu, pokud by neměli písemný příkaz, vyhotovený s dvěma kopiemi, poslaný shora, odeslaný zpět, vrácený k doplnění, archivovaný, ztracený, nalezený, podrobený průzkumu veřejného mínění, znovu ztracený, tři měsíce kompostovaný a nakonec přeměněný v rašelinu na podpal. Nejlepší způsob, jak vymáčknout z Vogona drink, je vrazit mu prst do krku, a nejlepší způsob, jak ho rozčilit, je předhodit jeho babičku žravé Blátotlačce z Traalu. V žádném případě nenechte Vogona, aby vám recitoval poezii.“

Arthur zamžikal: „To je ale divná kniha. Jak jsme se sem tedy dostali?“

„To je právě to. Dneska už je vlastně zastaralá.“

Ford zasunul knihu zpět do obalu. „Já totiž dělám terénní výzkum pro Nové revidované vydání. A jedna z věcí, které mám za úkol zpracovat, je informace o tom, že Vogoni teď zaměstnávají Dentrassijské kuchaře. Moc užitečná školinka.“

Arthurova tvář nabyla bolestného výrazu. „Kdo jsou zase ti Dentrassiové?“
„Bezvadní kluci. Jsou to skutečně nejlepší kuchaři a nejlepší barmani a na všechno ostatní kašlou. Vždycky berou stopaře, jednak proto, že mají rádi společnost, ale hlavně vědí, že tím naštvou Vogony. Právě tyhle věci musíš vědět, pokud jsi chudý stopař a pokoušíš se shlédnout divy Vesmíru za míň než třicet altairských dolarů denně. No, a to je moje práce. Dobrý, co?“

Arthur se tvářil jako ztracenec.

„To je úžasné,“ řekl a zamračil se na jednu matraci.

„Naneštěstí jsem uvízl na Zemi mnohem déle, než jsem měl v úmyslu,“ vyprávěl Ford. „Chtěl jsem se zdržet týden, a zůstal jsem patnáct let.“

„Ale jak ses tam vůbec dostal?“

„Jednoduše, svezl mě jeden vtipálek.“

„Vtipálek?“

„Jo.“

„Jaký vtipálek?“

„Vtipálci jsou obvykle bohatí hošici, co nemají nic na práci. Křížují vesmírem a pátrají po planetách, které dosud nenavázaly kontakt s jinými civilizacemi, a pak je straší.“

„Straší?“

Arthurovi začalo připadat, že se mu Ford schválně snaží zamotat hlavu.

„Jo, straší. Vyhlednou si nějaké odlehlé místo, kde žije jen málo lidí, a pak přistanou přímo před nějakým nic netušícím chudákem, kterému nikdy nikdo neuvěří, poskakují před ním s praštěnými anténkami na hlavě legračně pípají. Dost dětinská zábava.“

Ford se natáhl na matraci s rukama za hlavou. Tvářil se odporně samolibě.

„Forde,“ nedal se odbýt Arthur. „Možná ti to bude připadat jako hloupá otázka, ale co tady vlastně dělám?“

„Víš přece,“ řekl Ford. „Zachránil jsem tě ze Země.“

„A co se stalo se Zemí?“

„Hm. Byla demolována.“

„Opravdu?“ V Arthurově hlase nebyla otázka.

„Ano. Prostě se vypařila do vesmíru.“

„Víš, trochu mě to mrzí.“

Ford se pro sebe zamračil. Zdálo se, že tu myšlenku převaluje v hlavě.

„Ano, chápu,“ řekl nakonec.

„On to chápe!“ Arthur skoro křičel. „On to chápe!“

Ford vyskočil.

„Dívej se na knihu!“ zasyčel naléhavě.

„Cože?“

„NEPROPADEJ PANICE.“

„Já nepropadám.“

„Ale propadáš.“

„No dobře, tak propadám. A co jiného mám dělat?“

„Prostě cestovat se mnou a bavit se. Galaxie za to stojí. Budeš potřebovat tuhle rybičku do ucha.“

„Prosím?“ zeptal se Arthur a domníval se, že ze sebe vyloudil docela zdvořilý tón. Ford mu podával skleněnou nádobku, v níž sebou zcela nepochybně mrskala malá žlutá rybka. Arthur jen zamžikal. Toužil po něčem jednoduchém a známém, čeho by se mohl zachytit. Byl by se cítil docela v bezpečí, kdyby tu kromě dentrassijských spoďářů, hromad matrací ze Zety Škůrodravé a Betelgeuzana nabízejícího mu žlutou rybičku, aby si ji strčil do ucha, zahlédl alespoň jeden malý balíček kukuřičných vloček. Ale neviděl ho. Neměl ani trochu pocít bezpečí. Z ničeho nic na ně najednou vyrazil hlasitý rámus, jehož zdroj nedokázal identifikovat. Leknutí mu vzalo dech. Znělo to, jako když se někdo pokouší kloktat a přitom odráží útoky smečky vlků.

„Pššt!“ udělal Ford. „Poslouchej, mohlo by to být důležité.“

„Dů . . . důležité?“

„To je vogonský kapitán. Hlásí něco domácím rozhlasem.“

„Chceš říct, že takhle mluví Vogoni?“

„Poslouchej!“

„Ale já vogonsky neumím!“

„Nemusíš nic umět. Strč si tuhle rybku do ucha.“

Ford mu bleskovým pohybem připlácl dlaň na ucho. Arthur pocítil lehkou nevolnost, jak mu rybka vklouzla hluboko do sluchového aparátu. Zděšeně zalapal po dechu a pokusil se zašfourat v ucho. Pak ale vyvalil oči údivem. To, co slyšel, se dalo přirovnat k pocitu člověka, jenž se dívá na černou siluetu dvou tváří, a najednou zjistí, že je to vlastně obrázek bílé svíčky. Nebo když se váš optik vám předloží pěkně mastný účet za nové brýle. Uvědomoval si, že to, co slyší, je stále ono chrochtavé vytí, jenže teď nějakým záhadným způsobem nabylo podoby dokonale srozumitelné angličtiny. Slyšel asi tohle:

1.6

„Hůůů hůůů chrchly hůůů chrchly hůůů hůůů chrchly hůůů hůůů chrchly hůůů hůůů chrchly hůůů hůůů chrchly chrchly chrchly hůůů srrrk grrrr měl mít radost. Opakuji. Mluví k vám váš kapitán, tak přestaňte dělat, co právě děláte, a dávejte pozor. Za prvé, přístroje ukazují, že máme na palubě dva stopaře. Tak nazdar, ať jste, kdo jste. Rád bych, aby bylo jasno. Nemám z vás ani trochu

radost. Dalo mi hodně práce, než jsem se dostal tam, kde jsem teď a nestal jsem se kapitánem vogonské stavební lodi, jen abych dělal taxíka nějakým degenerátům, co se chtějí vozit zadarmo. Poslal jsem hlídku, aby po vás pátrala, a až vás najdou, vyrazím vás z lodi. Když budete mít moc velkou kliku, tak vám možná předtím přečtu pár svých básní.

Za druhé, za chvíli provedeme skok do hyperprostoru a poletíme k Barnardově hvězdě. Tam se zdržíme v doku dvaasedmdesát hodin kvůli nejnnutnějším opravám. Během té doby nikdo neopustí loď. Opakuji, všechny vycházky na planetu jsou zaraženy. Právě jsem zažil zklamání v lásce, tak nevím, proč by někdo jiný měl mít radost. Konec hlášení.“

Rámus utichl. Arthur s jistými rozpaky zjistil, že leží na zemi stočený do klubíčka a rukama si chrání hlavu. Chabě se usmál.

„Okouzlující pán. Přál bych si mít dceru a zakázat jí, aby si ho vzala...“

„Ani bys nemusel,“ řekl Ford. „Mají asi tolik sexepilu jako dopravní nehoda. Ne, nehýbej se,“ dodal, když viděl, že se Arthur chce narovnat. „Musíš být připravený na skok do hyperprostoru. Nepříjemně se to podobá opilosti.“

„Co je na opilosti nepříjemného?“

„Máš chuť na vodu.“

Arthur chvíli přemýšlel na dané téma. „Forde?“

„Copak?“

„Co mi dělá ta rybička v uchu?“

„Tlumočí. Je to babylónská rybka. Vyhledej si ji v knize, jestli chceš.“

Hodil Arthurovi Stopařova průvodce po Galaxii a hned se zase stočil do klubíčka jako nenarozené dítě, aby lépe snesl skok do hyperprostoru. V tom okamžiku Arthurovi vypadlo dno mozku. Oči se mu obrátily naruby. Nohy mu začaly vytékat hlavou ven. Místnost se kolem něj složila jako list papíru, roztočila se a pak vyklouzla z existence. Zůstal jen on, zavinutý do svého vlastního pupku. Byli v hyperprostoru.

„Babylónská rybka,“ odříkával tiše Stopařův průvodce po Galaxii, „je malá, žlutá, trochu se podobá pijavici. Je to snad nejpodivnější tvor ve vesmíru. Živí se myšlenkovou energií, přijímanou nikoli od svého nositele, nýbrž z okolí. Má schopnost absorbovat a zpracovávat na živiny veškeré podvědomé frekvence této myšlenkové energie. Do mysli nositele vypouští své exkrementy v podobě telepatické matrice, vzniklé spojením vědomých myšlenkových frekvencí s nervovými signály přijímanými z řečových center mozku, který vysílá. Praktický důsledek toho všeho je, že když si strčíte babylónskou rybku do ucha, okamžitě rozumíte čemukoliv, ať je to řečeno jakoukoli formou jazyka. Řečová schémata, která skutečně slyšíte, se dekodují podle myšlenkové matrice, kterou do vaší mysli uložila babylónská rybka. Skutečnost, že se něco tak nepochopitelně užitečného mohlo vyvinout pouhou náhodou, je tak bizarně nepravděpodobnou

shodou okolností, že někteří myslitelé se rozhodli považovat to za konečný a nezvratný důkaz Boží neexistence. Argumentace vypadá následovně: ‚Odmítám prokazovat svou existenci,‘ praví Bůh, ‚protože důkaz je v rozporu s vírou a bez víry nejsem nic.‘ ‚Jenže,‘ namítne člověk, ‚babylónská rybka, to byla smrtelná chyba. Nemohla se přece vyvinout náhodou. To je důkaz, že existuješ, a tudíž, podle tvého vlastního tvrzení, neexistuješ. Q.E.D.‘ ‚Ach jo, to mě nenapadlo,‘ řekne Bůh a promptně zmizí v obláčku logiky. ‚To to ale bylo snadné,‘ libuje si člověk, a protože ještě nemá dost, dokáže, že černé je bílé, a na nejbližším přechodu ho zajede auto. Většina předních teologů tvrdí, že celý tenhle spor je naprostá ptákovina. To ovšem nezabránilo Úlonu Colufidovi, aby nevydělal slušné jmění na knize Bůh to může zabalit, v níž použil této debaty jako ústředního motivu. A zatím nešťastná babylónská rybka tím, že odstranila veškeré překážky v komunikaci mezi různými rasami a kulturami, způsobila víc krveprolití než cokoliv jiného v historii stvoření.“

Arthur tlumeně zasténal. Ke svému zděšení zjistil, že kopanec uštědřený hyperprostorem ho nezabil. Octl se rázem šest světelných let od místa, kde by bývala Země, kdyby existovala. Země. Vzpomínky na Zemi se mu horečnatě míhaly hlavou. Bylo mu z toho špatně. Ať se snažil sebevíc, nedokázal si představit, že celá Země je pryč. Bylo to na něho trochu moc. Pokoušel se v sobě vyvolat nějaké pocity. Myslel na rodiče a na sestru. Už nejsou. Žádná reakce. Pak si vzpomněl na jakéhosi neznámého člověka, který před dvěma dny stál před ním ve frontě v samoobsluze a náhle ho píchlo u srdce — samoobsluha je pryč, se vším, co v ní bylo. Nelsonův pomník je pryč! Nelsonův pomník je pryč a nikdo proti tomu nebude protestovat, protože nezůstal nikdo, kdo by mohl protestovat. Ode dneška existuje Nelsonův pomník jen v jeho vzpomínkách. A vzpomínky vězely spolu s ním v téhle smradlavé zatuchlé opancéřované kosmické lodi. Převalila se přes něj klaustrofobie. Anglie už neexistuje. Někým způsobem se mu to podařilo pochopit. Zkoušel to dál. Amerika je pryč, pomyslel si. Nešlo to. Chce to začít s něčím menším, usoudil. New York je pryč. Žádná reakce. Stejně nikdy doopravdy nevěřil, že existuje. Dolar klesl jednou provždy. Trochu v něm zatrnulo. Všechny filmy s Humphrey Bogartem byly zničeny, říkal si v duchu. Šokovalo ho to. Myslel na restauraci McDonalds. McDonaldův hamburger už neexistuje. Omdlel. Když o vteřinu později přišel k sobě, zjistil, že vzlyká a volá maminku. Prudce vyskočil.

„Forde!“

Ford vzhlédl ze svého kouta, kde si tiše cosi pobrukoval. Na cestování v kosmu ho ze všeho nejméně bavila právě fáze cestování.

„Copak?“

„Když jsi dělal výzkum pro tu knihu a byls na Zemi, tak jsi přece musel o ní shromažďovat materiál.“

„Ano, trochu jsem rozšířil původní znění hesla.“

„Tak mi ukaž, jak vypadá v tomhle vydání. Chci to vidět.“

„No dobře.“

Ford mu opět podal knihu. Arthur ji dychtivě popadl. Snažil se, aby se mu netřásl ruce. Naprogramoval příslušnou stránku. Obrazovka zazářila, zavířila a pak se usadila. Arthur zíral na potištěnou stránku.

„Vždyť tam to heslo není!“ vybuchl.

Ford mu nahlédl přes rameno. „Ale je. Podívej, až úplně dole na obrazovce, pod heslem Excentrica Gallumbits, tříprsá děvka z Eroticonu 6.“

Arthur sledoval Fordův ukazováček. Nedošlo mu to hned. Pak téměř explodoval.

„Cože? Neškodná? To je všechno? Neškodná! Jediné slovo!“

Ford pokrčil rameny.

„Víš, v Galaxii je sto biliónů hvězd a mikroprocesory v knize mají jen omezené možnosti. No a o Zemi toho nikdo moc nevěděl.“

„Prokristapána, doufám, žeš to trochu napravil.“

„Jistě. Podařilo se mi odvysílat nové znění do nakladatelství. Trochu to sice očesali, ale přece jen je to lepší.“

„A jak zní to heslo teď?“

Ford si poněkud rozpačitě odkašlal. „Převážně neškodná.“

„Převážně neškodná!“ zařval Arthur.

„Co to bylo za zvuk?“ zasyčel Ford.

„To já jsem zařval,“ řval Arthur.

„Ne! Ticho! Myslím, že lítáme v průšvihů.“

„Jo, tak ty si myslíš, že lítáme v průšvihů!“

Zvenčí jasně zazněly pádné kroky.

„Dentrassiové?“ zašeptal Arthur.

„Ne, tohle jsou okované boty.“

Ozvalo se zaklepání.

„Tak kdo je to?“

„No, když budeme mít kliku, tak nás jenom Vogoni přišli vyhodit do vzduchoprázdna.“

„A když nebudeme mít kliku?“

„Když nebudeme mít kliku, tak to kapitán myslel vážně, když nám hrozil, že nám nejdříve přečte pár svých básní...“

1.7

Vogonská poezie je ovšem až třetí nejhorší ve Vesmíru. Druhá nejhorší je poezie Azghotů z planety Kria. Když král jejich básníků Chrochtos Nadýmavý recitoval svou Ódu na malou hrudku zeleného hnusu, již jsem objevil v podpaží jednoho letního jitra, čtyři posluchači zemřeli na vnitřní krvácení a předseda Středogalaktické komise pro mrzačení umění přežil jen díky tomu, že si uhrýzl jednu nohu. Tvrdí se, že Chrochtos byl poněkud „zklamán“ přijetím své básně, a právě se chystal začít předčítat svou epickou skladbu o dvanácti knihách, nazvanou Mé oblíbené chrochty ve vaně, když vtom jeho vlastní tlusté střevo v zoufalém pokusu zachránit životy a civilizaci mu vyskočilo až do krku a zadusilo mozek. Nejhorší poezie, jaká kdy byla napsána, zanikla spolu se svou tvůrkyní Paulou Nancy Millstone Jenningsovou z Greenbridge v hrabství Essex v Anglii při zkáze planety Země.

Prosteník Vagon Jelc se velmi zvolna usmál. Nedělal to ani tak kvůli efektu, jako spíš proto, že mu dalo práci vzpomenout si, jak po sobě následují pohyby jednotlivých svalů. Pěkně se odreagoval hulákáním na zajatce a teď se cítil docela uvolněný a ve vhodné náladě na drobnou bezcitnost. Zajatci seděli v křeslech požitku z poezie — připoutaní. Vagoni rozhodně nepodléhali iluzím, pokud jde o vážnost, již se jejich díla obvykle těší. Jejich rané pokusy v tomto oboru byly součástí tupohlavě umíněné snahy, aby byli uznáni za řádně vyvinutou a kultivovanou rasu. Důvodem, proč v tvorbě pokračují i nadále, je už jen čirá schválnost. Studený pot vyvstával na Fordově čele a kanul po elektrodách, připevněných k jeho spánkům. Od elektrod vedly dráty k celé baterii elektronických přístrojů — zesilovačům metaforiky, rytmickým modulátorům, aliteracním rezidulátorům a zlaciňovačům přirovnání —, zkonstruovaných k prohloubení prožitku básně a k zachycení i těch nejjemnějších odstínů básnickových myšlenek. Arthur Dent seděl a chvěl se. Netušil sice, co ho čeká, ale věděl jen, že všechno, co se mu až doposud přihodilo, se mu ani trochu nelíbilo, a nepředpokládal, že by se věci nějak výrazně změnily. Vagon začal číst — krátkou leč nechutnou pasáž z vlastní tvorby.

„Ó frétná chrochtobuznosti...“, zarecitoval. Křeče zmítaly Fordovým tělem — bylo to horší, než čekal.

„... Tvé mikrutace jsou mi / Do zprudlé žvastopunktserý na plzné včele.“

„Ááááááááááááhhhhh!“ zavyl Ford s hlavou zvrácenou dozadu pod bušícími poryvy bolesti. Ve vedlejším křesle nezřetelně viděl Arthura, jak se střídavě svíjí a ochabuje. Zataľ zuby.

„Škvrrrk, já zapřísahám Tě,“ pokračoval nemilosrdný Vagon, „svými frů-
nicími kvrdlovrzy.“

Jeho hlas se došplhal k příšerné výšce a vášnivě vřestivosti. „A krákorňě

zafras mě svými scvrknuvšími patlocaráty / nebo Tě roztrhám na fidloprčičky svým frkodrťákem, tak bacha na to!“

„Nnnnnnnnnnnneeeeeeeeeehhhhh!“ zařval Ford Prefect a zhroutil se v posledním poryvu křeče, naplno zasažen do spánku elektronicky zesíleným účinkem posledního verše. Zplihl. Arthur bezvládně seděl.

„A teď, pozemšťané...“, předl Vagon (nevěděl, že Ford Prefect je ve skutečnosti z jedné malé planety v okolí Betelgeuze, a kdyby to byl věděl, bylo by mu to úplně jedno) „vám dám na vybranou! Možnosti jsou jednoduché... Buď zemřít v kosmickém vzduchoprázdnu, nebo...“, odmítl se, aby dosáhl melodramatického účinku. „Nebo mi povíte, jak dobrá byla podle vás moje báseň!“

Zprudka se opřel o opěradlo obrovitého koženého sedadla ve tvaru netopýra a pozoroval je. Znovu předvedl úsměv. Ford chrčivě dýchal. Vyschlým jazykem si přejel zprahlá ústa a zasténal. Arthur řekl vesele: „Vlastně se mi to docela líbilo.“

Ford se k němu otočil a zíral. Tahle možnost ho prostě nenapadla. Vagon překvapeně zvedl obočí, čímž si poněkud zastínil nos, takže to vlastně nevypadalo nejhůř.

„No ne...,“ zavrčel v úžasu.

„Ale ano,“ pokračoval Arthur. „Myslím, že některé metafyzické metafory byly skutečně obzvlášť působivé.“

Ford na něj jen zíral a snažil se uspořádat myšlenky, aby zapadly do této převratné koncepce. Že by se snad nakonec z toho vysekali nestydatostí?

„Ano, jen pokračujte...,“ vybízel Vagon.

„Ach... a ehm... rovněž zajímavé rytmické prostředky...,“ pokračoval Arthur, „které jsou kontrapunktem k... éé... éé...,“ plácal se beznadějně. Ford mu přispěchal na pomoc riskantním „... kontrapunktem k surrealismu základní metafory zobrazující... éé...“

I on se začal beznadějně plácet, ale Arthur už byl opět připraven.

„... lidství.“

„Vogonství,“ zasyčel na něj Ford.

„Á, ano, vogonství — pardon — básníkovy soucitné duše,“ Arthur se teď cítil pevný v kramflecích, „jež usiluje prostřednictvím média veršované struktury sublimovat to, transcendovat ono a smířit se s fundamentální dichotomií tamtoho.“

Jeho hlas stoupal v triumfálním crescendu. „A posluchač si odnáší hluboký a pronikavý vhled do... do... éé...“

Došla mu inspirace. Ford přispěchal s ranou z milosti:

„Přece do toho, o čem byla ta báseň!“ vyhrkl a koutkem úst dodal: „Čistá práce, Arthure, byls dobrej.“

Vogon je zkoumal. Na okamžik jeho geneticky zatrpklá duše pocítila dojetí, pak si však řekl ne — příliš málo příliš pozdě.

Jeho hlas zazněl jako když kočka drásá česaný nylon.

„Tak vy tedy říkáte, že píšou poezii proto, že přes svůj podlý hnusný bezcitný zevnějšek toužím být milován.“

Odmlčel se a dodal: „Je to tak?“

Ford se nervózně zasmál. „Ne... totiž ano... vždyť přece my všichni v hloubi duše... éé...“

Vogon vstal.

„To jste totiž úplně vedle,“ řekl. „Píšou poezii jen proto, abych si odreagoval svůj podlý, hnusný, bezcitný zevnějšek. Stejně vás vyrazím z lodi. Stráž! Odvedte zajatce do přechodové komory číslo tři a vyhoďte je ven!“

„Cože?“ zařval Ford.

Mladý vogonský hromotluk přistoupil k Fordovi a Arthurovi a obrovským lojovitým prackama z nich serval řemeny, jimiž byli připoutáni.

„Nemůže nás vyhodit do kosmu,“ křičel Ford. „Sbíráme materiál na knihu.“

„Veškerý odpor je zbytečný!“ zahulákal vogonský strážný v odpověď. Byla to první fráze, kterou se naučil, když vstoupil do Vogonského bezpečnostního sboru. Kapitán nezúčastněně a pobaveně sledoval scénu, pak se odvrátil. Arthur se divoce rozhlížel kolem sebe.

„Ale já teď nechci umřít!“ vykřikl. „Ještě pořád mě bolí hlava! Nechci jít do nebe s bolením hlavy, byl bych hrozně mrzutej a vůbec bych si to neužil!“

Strážný popadl oba zajatce pevně za krk a přes jejich protesty je vyvlekl z velitelského můstku. Ocelové dveře se za nimi zavřely a kapitán opět osaměl. Tíse si pobrukoval a zadumaně listoval svým poetickým deníčkem.

„Hmmm,“ řekl nahlas. „Kontrapunkt k surrealismu základní metafory...“

Chvilí uvažoval a pak s chmurným úsměvem sešit sklapl.

„Smrt je pro ně až moc dobrá,“ zavrčel.

Dlouhá chodba obložená ocelovými pláty odrážela ozvěnu chabého zápasu dvou humanoidů pevně sevřených ve Vagonově gumovém podpaží.

„To je výborný,“ drmolil Arthur. „To je teda opravdu bezvadný. Pusť mě, ty zvíře!“

Vogonský strážný je vlekl dál.

„Neboj,“ pípl Ford. „Já něco vymyslím.“

Neznělo to však příliš nadějně.

„Veškerý odpor je zbytečný!“ zařval strážný.

„Jenom neříkejte takovéhle věci,“ vykoktal Ford. „Jak si má člověk udržet kladný mentální postoj, když říkáte takovéhle věci?“

„Můjtybože,“ postěžoval si Arthur, „ty budeš vykládat o kladném mentálním postoji a to ti ani dneska nezdemolovali planetu. Když jsem se ráno

probudil, myslel jsem si, že si pěkně užiju klidný den, něco si přečtu, vykartáčuju psa... A teď je teprv něco po čtvrté a už mě vyhazují z cizí kosmické lodi šest světelných let od doutnajících škvarků Země!“

Zaprskal a zaklodotal, jak ho Vagon sevřel ještě pevněji.

„V pořádku,“ uklidňoval ho Ford, „hlavně žádnou paniku!“

„Kdo tu mluví o panice?“ vyjel na něj Arthur. „Tohle je zatím jen kulturní šok. Počkej, až se zorientuju a seznámím se situací. Pak teprv začnu panikařit!“

„Nebud' hysterický, Arthure. Radši drž hubu!“

Ford se zoufale pokoušel přemýšlet, ale vyrušil ho strážce, který znovu zařval:

„Veškerý odpor je zbytečný!“

„Ty taky drž hubu!“ odsekl Ford.

„Veškerý odpor je zbytečný!“

„Dej si pauzu,“ řekl Ford. Vytočil hlavu, až mohl pohlédnout svému vězniteli přímo do tváře. Náhle dostal nápad.

„A tohle vás opravdu baví?“ zeptal se znenadání.

Vagon se na místě zastavil a na jeho tvář postupně prosákl výraz nezměrné tuposti.

„Baví?“ zaduněl. „Jak to myslíte?“

„Myslím, jestli vám to dává pocit uspokojení ze života? Dusat sem tam, řvát, vystrkovat lidi z kosmických lodí...“

Vagon civěl vzhůru na nízký ocelový strop. Obočí se mu málem přehrnulo přes sebe. Ústa měl pootevřená. Konečně řekl: „No..., pracovní doba je dobrá...“

„To asi musí být,“ souhlasil Ford. Arthur vykroutil hlavu, aby se mohl podívat na Forda.

„Co to děláš, Forde?“ zašeptal užasle.

„Ale jen se tak snažím zajímat o svět kolem, jestli ti to nevadí,“ odpověděl Ford. „Pracovní doba je, říkáte, dobrá?“ obrátil se znovu ke strážnému.

Vagon na něj z výše civěl a líné myšlenky se mu přitom mátožily v temných hlubinách.

„Jó,“ řekl, „ale dyž vo tom teďkon mluvíte, pracovní náplň je vlastně dost mizerná. Až na...“

Znovu se zamyslel, což vyžadovalo, aby se opět zadíval do stropu. „Až na to řvaní někdy, to se mi docela líbí.“

Nabral vzduch do plic a zaburácel: „Veškerý odpor je...“

„Jistě,“ přerušil ho spěšně Ford. „To vám jde moc dobře, to můžu potvrdit. Ale jestli je to taková mizérie,“ říkal pomalu, aby každé slovo mělo čas zapůsobit, „co v tom tedy je? Holky? Uniforma? Chlapáctví? Anebo vám prostě

připadá, že nutnost vyrovnat se s bezobsažnou rutinou je pro vás zajímavou zkouškou síly osobnosti?“

Arthur se zmateně díval z jednoho na druhého.

„Éé...“, řekl strážný, „éé... éé... nevím. Myslim, že to tak náák... dělám vopravdicky. Teta mi říkala, že strážnej na kosmický lodi je dobrý zaměstnání pro mladýho Vogona — to víte, uniforma, pouzdro s laserovým obuškem nízko pod pasem, bezobsažná rutina...“

„Tady to vidíš, Arthure,“ řekl Ford tónem člověka, který právě dokázal, že má pravdu. „A ty si myslíš, že máš problémy.“

Arthur si to skutečně myslel. Kromě oné nepříjemné záležitosti s rodnou planetou ho už napůl přiškrtil vogonský strážný a ani vyhlídka, že bude vyhozen do kosmického prostoru se mu příliš nezamlouvala.

„Snaž se pochopit jeho problémy,“ naléhal Ford. „Tady ten mládenec tráví chudák život dusáním sem tam, vyhazováním lidí z kosmických lodí...“

„A řvaním,“ dodal strážný.

„A řvaním, jasně,“ Ford s přátelskou shovívavostí poklepal lojovitou pracku svírající jeho krk a pokračoval: „A přitom vůbec neví, proč to dělá!“

Arthur souhlasil, že je to opravdu smutné. Souhlas naznačil chabým gestem, protože připozadušením nemohl mluvit. Ze strážného vycházelo hluboké mručení, jak se snažil urovnat si všechno v hlavě.

„Nojó. Dyž to teda takhle říkáte, tak asi ...“

„Pašák!“ povzbuzoval Ford.

„Tak jo,“ mručelo to dál, „jenomže je náká jiná možnost?“

„Jistě,“ Ford hovořil vesele, ale pomalu. „Přestaňte to dělat, samozřejmě! Řekněte jim, že už to prostě dělat nebudete.“

Cítil, že by k tomu měl ještě něco dodat, ale strážný se zdál zcela vytížen zpracováním nové informace:

„Hhhhhhmm-
mm.“ vysoukal ze sebe konečně. „hmmm, to se mi nezdá moc dobrý.“

Ford pocítil, že mu příležitost uniká.

„Počkejte,“ snažil se, „to je teprve začátek, víte, tady se otvírá spousta možností...“

V tu chvíli však strážný obnovil sevření a pokračoval v původním úmyslu dovléct zajatce do přechodové komory. Vypadal dojatě.

„Helejte, jestli je vám to fuk,“ vypadlo z něj, „tak vás rači šoupnu do té přechodové komory a pak si pudu vodbejt náký řvaní, co mám za úkol.“

Fordovi to rozhodně fuk nebylo.

„Ale no tak . . . , podívejte se . . . ,“ řekl o něco méně pomalu, o něco méně vesele.

„Gggrrrrhhhhhhhhh...“ řekl Arthur zcela negramaticky.

„Poslouvejte mě ještě chvíli,“ nedal se odbýt Ford. „Musím vám povědět o věcech jako hudba a umění atakdál! Chrrrrrk!“

„Veškerý odpor je zbytečný,“ zahulákal opět strážný a dodal: „Helejte, když to budu dělat dál, třeba mě nakonec povýšej na řvouna staršinu, a poptávka po důstojnících, co neřvou a nešťouchaj do lidí, není moc velká, tak se rači budu držet toho, co znám.“

Během rozpravy dorazili k přechodové komoře. Masívní kruhový příklop značné tloušťky a váhy ústil do vnější slupky plavidla. Strážný stiskl tlačítko a příkrov se klouzavým pohybem nehlučně otevřel.

„Ale díky za zájem,“ řekl Vagon. „Tak sbohem.“

Prohodil Forda a Arthura průlezem do těsné komory. Arthur zůstal ležet a lupal po dechu. Ford se vyškřábal na nohy a zbytečně vrazil ramenem do příklopu, který se za nimi zavíral.

„Poslyšte,“ křičel na strážného, „je tu celý svět, o kterém nic nevíte . . . , co vy na to?“

Zoufale hrábl po jediném zlomku kultury, který ho zrovna napadl — zanoťoval první takt Beethovenovy Páté.

„Ta da da dá! Copak to ve vás nic nevyvolává?“

„Ani ne,“ řekl strážný. „Ale povím o tom tetě.“

Pokud řekl ještě něco jiného, neslyšeli to. Příklop se neprodyšně uzavřel a odřízl všechno až na vzdálené hučení lodních motorů. Přetlaková komora měla lesklý povrch a tvarem se podobala válci o průměru necelé dva metry a délce asi tři metry. Ford se rozhlížel a těžce oddychoval.

„Připadal mi jako potenciálně bystrý mládenec,“ řekl a praštil sebou na zakřivenou stěnu. Arthur dosud ležel tam, kam dopadl. Ani nezvedl hlavu. Jen ležel a namáhavě dýchal.

„Jsme v pasti, co?“

„Jo,“ potvrdil Ford, „jsme v pasti.“

„Copak tys nic nevymyslel? Říkals přece, že něco vymyslíš. Třeba jsi něco vymyslel, jen já jsem si toho nevšiml.“

„Taky že jsem něco vymyslel,“ řekl zadýchaně Ford. Arthur s nadějí vzhlédl.

„Jenže to bohužel předpokládalo naši přítomnost na druhé straně tohohle víka,“ Ford nakopl příklop, kterým byli před chvílí prohozeni.

„Ale byl to přece dobrý nápad, ne?“

„To jo, moc šikovný.“

„O co vlastně šlo?“

„Detaily jsem nestačil vypracovat. Teď už to ani nemá moc smysl, co říkáš?“

„Takže . . . ehm, co bude dál?“ zeptal se Arthur.

„Aha, nojo, ten příklop před námi se za okamžik automaticky otevře, a my podle všeho vystřelíme do hlubin kosmu a zadusíme se. Když si na cestu na-

bereš dost vzduchu do plic, můžeš samozřejmě vydržet až třicet vteřin...“ vysvětloval Ford. Složil ruce za zády, zdvihl obočí a začal si pobrukovat starou betelgeuzskou bojovou píseň. Arthurovi najednou připadal strašně cizí a divný.

„Tak to bychom měli,“ konstatoval Arthur, „čeká nás smrt.“

„Ano,“ odpověděl Ford, „ledaže by ... ne! Moment!“

Vrhl se na druhou stranu komory a hledal tam cosi, co Arthur ze své pozice nemohl vidět. „Na co je tenhle vypínač?!“

„Cože? Kde?“ vykřikoval Arthur a snažil se obrátit.

„Ale nic, dělal jsem si srandu,“ zklamal ho Ford, „stejně umřeme.“

Opět sebou plácl na stěnu a pokračoval v melodii tam, kde před chvílí přestal.

„Víš,“ svěřoval se Arthur, „v takovýchhle chvílích, jako třeba když jsem uvězněný ve vogonské přechodové komoře s chlapem z Betelgeuze a čeká mě smrt zadušením v hlubinách kosmu, si vždycky přeju, abych byl poslouchal, co mi maminka říkala, když jsem byl malý.“

„Proč? Co ti říkala?“

„Nevím. Neposlouchal jsem ji.“

„Aha,“ Ford si dál pobrukoval. To je teda krása, říkal si v duchu Arthur. Nelsonův pomník je v háji, McDonalldovy restaurace jsou v háji, všechno, co zbývá, jsem já a slova převážně neškodná. A za pár vteřin bude zbývat už jen převážně neškodná. A ještě včera to vypadalo, že naše planeta jen kvete. Ozval se zvuk motoru. Tiché syčení vzrostlo v ohlušující řev unikajícího vzduchu, když se vnější příklop otevřel do černé prázdnoty prošpikované maličkými, nepravděpodobně zářivými světelnými body. Ford a Arthur vyletěli do kosmického prostoru jako vystřelení ze špuntovky.

1.8

Stopařův průvodce po Galaxii je po všech stránkách pozoruhodná kniha. Byla sestavena a v průběhu let mnohokrát přepracována pod vedením různých šéfredaktorů. Obsahuje příspěvky nespočetných cestovatelů a badatelů. Předmluva začíná takhle:

„Vesmír je velký. Fakticky velký. To byste nevěřili, jak je hroživě obrovitánsky velký, že z toho zůstává rozum stát. Myslíte si třeba, že drogerie ve vaší ulici je daleko, ale proti vesmíru je to úplný houby. Tak poslouchejte...“ atakdále. (Po chvíli se styl trochu usadí a kniha začne říkat věci, které doopravdy potřebujete vědět: že například pohádkově krásná planeta Bethselamin má v současné době tak vážné problémy s kumulativní erozí způsobenou deseti bilióny turistů, kteří tam každoročně přijíždějí, že jakákoliv nesrovnalost mezi

množstvím potravy a množstvím exkrementů v době pobytu na planetě se vám při odjezdu chirurgicky odebere z tělesné váhy, takže pokaždé, když jdete na záchod, je životně důležité nechat si vystavit potvrzení.) Abychom však byli spravedliví, je třeba uznat, že i daleko lepší hlavy, než ta, která zplodila předmluvu ke Stopařovu průvodci po Galaxii, poněkud zaváhaly při pomýšlení na dech beroucí vzdálenosti mezi hvězdami. Někteří autoři nabízejí představu burského oříšku v Readingu a menšího vlašského ořechu v Johannesburgu a jiné podobně závratné koncepce. Pravda je prostá: mezihvězdné vzdálenosti jsou pro lidskou představivost neuchopitelné. Dokonce i světlu, které se pohybuje tak rychle, že většině civilizací trvá tisíciletí, než si vůbec uvědomí, že se pohybuje, trvá dost dlouho, než urazí vzdálenost mezi jednotlivými hvězdami. Doletět z hvězdy Sol na místo, kde kdysi bývala Země, mu trvá osm minut a k nejbližšímu vesmírnému sousedu hvězdy Sol, Alfé Centauri, dorazí za další čtyři roky. Doletět na druhou stranu Galaxie, na příklad na Damogran, trvá světlu trochu déle: pět set tisíc let. Rekord ve stopování na tuto vzdálenost je něco pod pět let, ale fakt je, že toho po cestě moc neuvidíte. Stopařův průvodce po Galaxii informuje, že když si nabere plné plíce vzduchu, můžete v absolutním vakuu kosmického prostoru přežít asi třicet vteřin. Stopařův průvodce nicméně dodává, že při této rozumu se přičící velikosti vesmíru je pravděpodobnost, že vás během oněch třiceti vteřin nabere jiná kosmická loď, jedna ku dvěma na dvě stě šedesát sedm tisíc sedm set devět. Naprosto omračující shodou okolností je tato cifra také telefonním číslem jednoho bytu v Islingtonu, kde se Arthur kdysi zúčastnil skvělého večírku a poznal tam moc hezkou dívku, kterou si pak vůbec neměl šanci odvést — odešla s chlapem, který se na ten večírek vnutil. Ačkoliv planeta Země, islingtonský byt i telefon v něm byly nedávno zničeny, můžeme se utěšovat pomýšlením, že jejich památka zůstala alespoň do jisté míry zachována tím, že po dvaceti devíti vteřinách byli Ford s Arthurem zachráněni.

1.9

Počítač si začal zděšeně brebentit pro sebe, když zjistil, že se jedna přechodová komora otevřela a zase zavřela bez jakéhokoli zjevného důvodu. Bylo to tím, že Rozum měl zrovna polední pauzu. V Galaxii se právě objevila trhlina. Byla přesně nictinu vteřiny dlouhá, nictinu centimetru široká a měřila spoustu milionů světelných let z jednoho konce na druhý. Když se zavřela, vypadlo z ní množství papírových kloboučků a nafukovacích balónků, které pak volně pluly vesmírem. Dále z ní vypadl tým sedmi devadesáticentimetrových odborníků na průzkum trhu, kteří okamžitě zemřeli — částečně zadušením, částečně pře-

kvapením. Vypadlo z ní také dvě stě třicet devět tisíc nedosmažených vajíček, které se materializovaly v podobě obrovské třaslavé hromady na hladomorem postižené planetě Poghril v hvězdné soustavě Pansel. Všichni příslušníci kmene Poghrilů vymřeli hladem, až na jediného, který zemřel o pár týdnů později na otravu cholesterolem. Ona nictina vteřiny, po kterou trhlina existovala, zcela nepředvídaným způsobem rozvibrovala čas dopředu i nazpátek. Kdesi hluboko v minulosti tyto vibrace vážně traumatizovaly malý náhodný shluk atomů, vznášející se prázdným, sterilním prostorem. To způsobilo, že začaly držet pohromadě v pozoruhodně nepravděpodobných seskupeních. Tyto útvary se rychle naučily kopírovat samy sebe (jedna z věcí, které na nich byly tak pozoruhodné) a na své další cestě způsobily strašlivé problémy na každé planetě, kam je náhoda zanesla. Tak začal život ve Vesmíru. Pět divokých Maelströmů událostí zavířilo v splašených poryvech blázniviny a vyvrhlo chodník. Na chodníku leželi Ford Prefect a Arthur Dent. Otvírali a zavírali ústa jako pololeklé ryby.

„Tak vidíš,“ vypravil ze sebe zadýchaně Ford šmátraje po něčem, čeho by se mohl zachytit, protože chodník uháněl třetí rovinou do Neznáma. „Říkal jsem ti přece, že něco vymyslím.“

„Nojo,“ přisvědčil Arthur.

„Dostal jsem totiž senzační nápad — vyhledat nějakou kosmickou loď, která právě poletí kolem, a dát se zachránit,“ kasal se Ford. Skutečný vesmír se jim závrtně pohnul pod nohama a zmizel. Různé jiné nepravé vesmíry se tiše míhaly kolem nich jak horské kozy. Prvotní světlo vybuchovalo a rozstříkovalo se v časoprostoru jako kapky jogurtu. Čas rozkvétal, hmota někam mizela. Nejvyšší prvočíslo se v koutku tiše sloučilo a skrylo se navždy.

„Ale jdi,“ nedal se Arthur, „šance proti byly přece astronomické.“

„Nech bejt, viděls přece, že to fungovalo.“

„Co je to za loď, co v ní jsme?“ zeptal se Arthur, právě když se pod nimi rozzela propast věčnosti.

„Nevím, ještě jsem neotevřel oči,“ odpověděl Ford.

„Já vlastně taky ne.“

Vesmír poskočil, ztuhl, zatřepal se, rozšířil se a zúžil v několika nečekaných směrech. Arthur s Fordem otevřeli oči a užasle se rozhlíželi.

„Šmarjápano,“ užasl Arthur, „vypadá to tu přesně jako nábreží v Southendu.“

„Sakra, to se mi ulevilo, žes to řekl,“ řekl Ford.

„Proč?“

„Už jsem si myslel, že mi haraší.“

„Možná, že jo. Třeba si jen myslíš, že jsem to řekl.“

Ford chvíli uvažoval.

„Tak řekls to, nebo ne?“ zeptal se konečně.

„Myslím, že jo,“ odpověděl Arthur.

„Tak nám asi haraší oběma.“

„Hm, asi to tak bude, když si v téhle situaci můžeme myslet, že jsme v Southendu.“

„A ty si myslíš, že je tohle Southend?“

„Jo.“

„Já taky.“

„Tak to nám určitě haraší.“

„Ale máme na to dneska hezky.“

„To jo,“ řekl kolemjdoucí maniak.

„Kdo to byl?“ podivil se Arthur.

„Kdo — myslíš toho chlapa s pěti hlavami a bezinkovým keřem plným uzenáčů?“

„Jo, zrovna toho.“

„Nevím. Prostě někdo.“

„Aha.“

Svorně seděli na chodníku a s jistým znepokojením pozorovali obří děti, hopsající po pláži, a divoké koně hřmící oblohou, vezoucí nové zásilky tvrzených zábradlí do Nejistých hor.

„Jenže,“ Arthur si zlehka odkašlal, „pokud je tohle Southend, tak je trochu divnej...“

„Jestli myslíš to, že moře je nehybný jako skála a že domy se potápějí a zase vykukují z vody, tak to mi taky přišlo divný,“ odpověděl Ford. „Děje se tu totiž něco naprosto strašně divného,“ dodal, neboť Southend s hromovou petelící pulk na šest stejných dílů, které se roztančily a začaly závratně vířit kolem sebe navzájem ve vlnných až obscénních formacích. Naříkavé kňučení píšťal a smyčců se rozdíravě neslo po větru, horké koblihy vybuchovaly ze silnice — jedna za deseti, hrůzné ryby hřměly oblohou. Arthur s Fordem usoudili, že bude jistější zdrhnout. Prodírali se lavinami zvuku, horami archaického myšlení, údolími náladové hudby, špatnými přehlídkami módní obuvi a bezvýznamnými netopýry, když tu náhle uslyšeli dívčí hlas. Zněl docela rozumně, řekl však jen: „Jedna ku dvěma na sto tisíc a dále klesá.“

A dost. Ford sklouzl po světelném paprsku a začal se točit dokolečka. Hledal zdroj hlasu, ale neviděl nic, čemu by se dalo doopravdy uvěřit.

„Co to bylo za hlas?“ volal Arthur.

„Nevím,“ hulákal v odpověď Ford. „Znělo to jako počet pravděpodobnosti.“

„Pravděpodobnosti? Jak to myslíš?“

„Pravděpodobnost. Jako třeba dvě ku jedné, tři ku jedné, pět ku čtyřem.“

Ten hlas řekl jedna ku dvěma na sto tisíců. To znamená něco hodně nepravděpodobného, víš?“

Nádrž se čtyřmi milióny litrů pudinku se nad nimi bez nejmenšího varování převrhla.

„Co to má znamenat?“

„Ten pudink?“

„Ne, počet pravděpodobností!“

„Nevím, nic nevím. Myslím, že jsme na nějaké kosmické lodi.“

„V tom případě asi ne v kupé první třídy,“ ušklíbl se Arthur. V předivu časoprostoru se objevily jakési vypoukliny. Veliké, ošklivé vypoukliny.

„Huuuuuummmhhh...“, řekl Arthur. Cítil, jak mu tělo měkne a ohýbá se v nezvyklých úhlech. „Southend se ztrácí... a hvězdy víří... poušť... nohy mi odlétají do zapadajícího slunce... levá ruka mi už taky upadla...“

Napadla ho děsivá myšlenka: „Sakra, jak si teď budu nařizovat digitální hodinky?“

Zoufale stočil oči k Fordovi.

„Forde,“ upozornil přítele. „Stává se z tebe tučňák. Nech toho, prosím tě.“

Znovu se ozval neznámý hlas:

„Jedna ku dvěma na sedmdesáti pěti tisících a dále klesá.“

Ford zuřivě čvachtal dokola ve svém rybníčku.

„Haló, co jste zač?“ kvákal, „a kde jste vůbec? Co se to děje? Nedá se s tím něco dělat?“

„Uklidněte se, prosím,“ řekl mile hlas, jako by patřil letušce v dopravním letadle s jedním křídlem a dvěma motory, z nichž jeden je v plamenech. „Jste v naprostém bezpečí.“

„Ale o to přece nejde!“ zuřil Ford. „Jde o to, že je ze mě naprosto bezpečný tučňák a tady kolega už nemá hnedle žádný končetiny!“

„Už je to dobrý, už je zase mám,“ uklidňoval ho Arthur.

„Jedna ku dvěma na padesáti tisících a dále klesá,“ řekl hlas.

„Jsou sice na můj vkus trochu delší,“ uvažoval Arthur, „ale...“

„Copak nám nechcete říct nic na vysvětlenou?“ zakdáká Ford tónem běsnícího opěrence. Hlas si odkašlal. Obří dětský piškot se odkutálel do dáli.

„Buďte vítáni na palubě kosmické lodi Srdce ze zlata,“ řekl hlas.

Hlas pokračoval: „Nedejte se znepokojit ničím, co vidíte nebo slyšíte kolem sebe. Musíte si odbýt počáteční negativní následky toho, že jste byli zachráněni před jistou smrtí při hladině nepravděpodobnosti jedna ku dvěma na dvě stě sedmdesáti šesti tisících — nebo možná ještě mnohem vyšší. Teď letíme na hladině jedna ku dvěma na dvacet pět tisíců a dále klesáme a vrátíme se k normálu, jakmile budeme vědět, co je vlastně normální. Děkuji vám. Jedna ku dvěma na dvacet tisíců a dále klesá.“

Hlas se odmlčel. Ford a Arthur se octli v malé růžové fosforeskující krychli. Ford byl krajně vzrušen.

„Arthure! To je fantastický! Sebrala nás loď poháněná nekonečnou nepravděpodobností! To je neuvěřitelný! Už dřív jsem o tom slyšel nějaký drby. Oficiální místa sice všechno popřela, ale tady vidíš, že to dokázali! Postavili loď na nekonečnou nepravděpodobnost! Arthure, to je... Arthure? Co se děje?“

Arthur ležel připlácnutý na dveřích krychle a pokoušel se je udržet zavřené, ale dveře nedoléhaly. Škvírami se dovnitř cpaly malé chlupaté ručičky s prsty potřísněnými inkoustem. Zvenčí bylo slyšet šílené štěbetání tenkých hlásek. Arthur se ohlédl.

„Forde! Venku čeká nekonečný počet opic, které s námi chtějí debatovat o novém nastudování Hamleta.“

1.10

Pohon založený na principu nekonečné nepravděpodobnosti je senzační nová metoda, jak překonávat obrovské mezihvězdné vzdálenosti za pouhou nictinu vteřiny a nemuset se přitom zbytečně plácet v hyperprostoru. Byl objeven šťastnou náhodou a poté dotažen v použitelnou formu pohonu výzkumným týmem Galaktické vlády na planetě Damogran. Což je stručná historie tohoto objevu. Princip generování malých kvant konečné nepravděpodobnosti byl samozřejmě obecně znám. Stačí spojit logické obvody submezonového mozku Čmeláčísko 57 s atomovým vynašečem vektorů, umístěným v nějakém silném zdroji Brownova pohybu, dejme tomu v šálku horkého čaje. Generátory tohoto typu byly často užívány při večírcích k prolomení počátečního ostychu — v souladu s Teorií neurčitosti se vždycky nechaly všechny molekuly hostitelčina spodního prádla naráz odskočit asi o půl metru doleva. Mnozí uznávají fyzici říkají, že tohle by se tedy rozhodně nemělo trpět. Částečně proto, že je to zlehčování vědy, ale především proto, že na takovéhle večírky je nikdy nikdo nezve. Další věc, která je pěkně štvála, byla jejich věčná neschopnost sestrojit přístroj, jenž by mohl generovat pole nekonečné nepravděpodobnosti potřebné k bleskové přepravě kosmické lodi mezi nejvzdálenějšími hvězdami, na dálky, nad nimiž zůstává rozum stát. Nakonec mrzutě prohlásili, že takový přístroj sestrojit nelze. A pak jednoho dne jakýsi studentík, kterého nechali uklízet laboratoř po jednom zvlášť nepovedeném večírku, začal uvažovat asi takhle: Jestliže je skutečně nemožné sestrojit takový přístroj, pak to logicky musí být konečná nepravděpodobnost. Takže stačí vypočítat přesně, jak je to nepravděpodobné, zadat výsledek generátoru konečné nepravděpodobnosti, nalít mu pořádný šálek horkého čaje a... zapnout ho! Tak to také udělal, a udiveně

zjistil, že se mu podařilo vyrobit onen dlouho hledaný zlatý generátor nekonečné nepravděpodobnosti jen tak z ničeho nic. A ještě víc ho udivilo, když hned poté, co získal Cenu Galaktického institutu za mimořádnou mazanost, byl zlynčován rozvášněným davem fyziků. Konečně jim došlo, že jediná věc, kterou doopravdy nemůžou vystát, je právě takovýhle chytrák.

1.11

V nepravděpodobnostivzdorné řídicí kabině Srdce ze zlata to vypadalo jako v naprosto konvenční kosmické lodi, až na to, že tam vládla dokonalá čistota, protože loď byla úplně nová. Některá sedadla měla dosud obaly z plastiku. V kabině obdélníkového půdorysu převládala bílá. Velikostí se místnost blížila menší restauraci. Nešlo však vlastně o přesný obdélník — dvě delší stěny tvořily mírnou křivku. Rovněž všechny rohy a kouty v kabině měly úžasně elegantní tvary. Ve skutečnosti by bylo bývalo mnohem jednodušší postavit kabinu jako obyčejnou třírozměrnou obdélníkovou místnost, jenže to by návrhářům přišlo líto. Takhle vypadala kabina úžasně účelně, s řadou televizních obrazovek nad kontrolními a řídicími pulty na vyduuté zdi, s dlouhými panely počítačů zasazenými do vypouklé zdi. V jednom koutě zhrouceně seděl robot. Zářivě lesklá kovová hlava mu bezvládně visela mezi zářivě lesklými kovovými koleny. I on zářil novotou, ale přestože byl tak nádherně zkonstruován a vyleštěn, z nějakého neznámého důvodu vypadal, jako by jednotlivé části jeho v podstatě humanoidního těla do sebe úplně přesně nezapadaly. Ve skutečnosti do sebe zapadaly s dokonalou přesností. Cośi v držení těla však naznačovalo, že by mohly zapadat líp. Zafod Bíblbrox nervózně přecházel po kabině. Občas se lehce dotkl lesknoucího se zařízení a vzrušeně se uchechtl. Trillian se skláněla nad hromadou výstupních dat. Po celé lodi bylo slyšet její hlas nesený palubním rozhlasem.

„Pět ku jedné a dále klesá... čtyři ku jedné a dále klesá... tři ku jedné a dále klesá... dvě... jedna... faktor nepravděpodobnosti jedna ku jedné... jsme v normálu, opakují jsme v normálu.“

Vypnula mikrofon. Hned ho však zase zapnula a s neznatelným úsměvem dodala: „Pokud se vám i nadále něco nezdá, pak je to váš problém. Jen klid. Hned pro vás pošleme.“

Zafod vybublal znechuceně: „Co jsou zač, Trillian?“

Otočila se k němu i se sedadlem. Pokrčila rameny. „Prostě dva chlápci, které jsme sebrali ve volném kosmu. Sekce ZZ9 plurál Z alfa.“

„Nojo, to je sice moc hezké, ale myslíš, že je to za daných okolností rozumné?“ kveruloval Zafod. „Myslím, zrovna když utíkáme atakdále. Určitě

nás honí všichni policajti z celé Galaxie a my se zrovna musíme zastavit a brát stopaře. No dobře, umělecký dojem deset bodů, ale za přemýšlení minus několik miliónů, vid’?”

Podrážděně zabubnoval prsty na kontrolní panel. Trillian mu mírným pohybem zadržela ruku, aby se náhodou nedotkl něčeho důležitého. Zafodova osobnost se sice vyznačovala pozoruhodnými kvalitami — byl energický, statečný a ješitný, zato však naprostý motorický debil, a klidně by mohl nějakým extravagantním gestem vyhodit loď do povětří. Trillian chovala jisté podezření, že hlavní důvod, proč Zafodův život byl tak bouřlivý a tak úspěšný, spočíval v tom, že nikdy pořádně nevěděl, co vlastně dělá.

„Zafode,“ řekla trpělivě, „vznášeli se ve volném kosmu úplně nechránění . . . nechtěl bys přece, aby umřeli, že ne?“

„No, víš . . . , ne. Ne tak docela, ale . . . “

„Ne tak docela? Neumřít tak docela? Ale?“ sklonila hlavu k rameni.

„Možná že by je pak někdo sebral.“

„Chyběla vteřina a byli by mrtví.“

„No vidíš, kdyby ses obtěžovala přemýšlet o vteřinu déle, problém by se byl vyřešil sám.“

„Ty bys je docela rád nechal umřít, vid’?“

„No víš, ne tak docela, ale . . . “

„Ostatně jsem je nesebrala já.“

„Co tím chceš říct? Kdo tedy?“

„Loď.“

„Hm?“

„Loď. Sama od sebe.“

„Hm?“

„Když jsme letěli na nepravděpodobnostní pohon.“

„Ale to je k nevíře.“

„Ne, Zafode. Jenom je to hrozně moc nepravděpodobné.“

„Aha, nojo.“

„Koukni, Zafode,“ poplácala ho po paži, „nedělej si s těmi dvěma neznámými starosti. Nejspíš to budou prostě jenom nějakí dva kluci. Pošlu dolů robota, aby je přivedl. Hej, Marvine!“

Hlava robota sedícího v koutě se prudce napřímila, pak se však sotva znatelně zabímbala. Zvedl se na nohy, jako by vážil nejméně o pět kilo víc, než ve skutečnosti vážil. Pak provedl cosi, co by nezasvěcenému pozorovateli připadalo jako heroický pokus přejít místnost. Zastavil se před Trillian. Zdálo se, že zírá přímo skrz její levé rameno.

„Myslím, že bys měla vědět, že jsem hrozně depresivní,“ řekl nešťastným hlasem beze stopy naděje.

„Ach Bože,“ zamumlal Zafod a svalil se na sedadlo.

„Tak,“ nasadila Trillian veselý, sympatizující tón. „Tohle tě zaměstná a přivede na jiné myšlenky.“

„To asi těžko,“ hučel Marvin. „Mám totiž mimořádně velkou myšlenkovou kapacitu.“

„Marvine!“ řekla Trillian varovně.

„Tak dobře. Co mám udělat?“

„Běž dolů k výstupu číslo dvě a přiveď sem ty dva cizince, ať je máme pod dohledem.“

Mikrosekundovou pauzou a pečlivě propočítanou mikromodulací barvy a výšky hlasu — nic, co by se mohlo kohokoliv skutečně dotknout — se Marvinovi podařilo vyjádřit pohrdání a zděšení, jež v něm vyvolávalo vše lidské.

„Nic víc?“

„Nic,“ řekla Trillian pevně.

„Nepotěší mě to.“

Zafod vyskočil ze sedadla. „Nikdo po tobě nechce, aby tě to těšilo,“ zařval. „Prostě to uděláš, jasný?“

„Tak jo.“ Marvin zazněl jako veliký puklý zvon. „Udělám to.“

„Výborně,“ řekl příkře Zafod. „Bezva . . . , díky . . .“

Marvin se otočil a pozdvihl k Zafodovi své trojúhelníkovitě zploštělé červené oči.

„Doufám, že vás nedeprimuju?“ pronesl pateticky.

„Ne ne, Marvine,“ řekla roztomile Trillian. „Je to fajn, opravdu . . .“

„Hrozně by mě mrzelo, kdybych vás deprimoval.“

„Ne, nedělej si starosti.“ Roztomilost nepolevovala. „Chovej se prostě úplně přirozeně a všechno bude fajn.“

„Určitě ti to nevadí?“ sondoval Marvin.

„Ne ne, Marvine.“ Další dávka roztomilosti. „Je to fajn, opravdu . . . , to je prostě život.“

Marvin udělal elektronický obličej.

„Život! O tom radši nechci nic slyšet.“

Beznadějně se obrátil čelem vzad a vyvlekl se z místnosti. Dveře za ním zapadly se spokojeným zabzučením a mlasknutím.

„Myslím, že toho robota moc dlouho snášet nebudu, Zafode,“ zavrčela Trillian.

Galaktická encyklopedie definuje robota jako mechanické zařízení, které má vykonávat práci za člověka. Reklamní oddělení společnosti Sirius Cybernetics Corporation definuje robota jako „vašeho plastického kámoše, s nímž je radost pobývat“. Stopařův průvodce po Galaxii definuje reklamní oddělení společnosti Sirius Cybernetics Corporation jako „bandu nemyslicích pitomců,

co půjdou první ke zdi, až nastane revoluce,“ a v poznámce dodává, že vydavatelé hledají zájemce o místo dopisovatele v oboru robotiky. Zvláštní je, že jisté vydání Galaktické encyklopedie, které k nám šťastnou náhodou propadlo časovou trhlinou z doby ode dneška za tisíc let, definuje reklamní oddělení společnosti Sirius Cybernetics Corporation jako „bandu nemyslicích pitomců, co šli první ke zdi, když nastala revoluce“.

Růžová krychle zamrkala a rozplynula se, opice odpluly kamsi do nějakého lepšího rozměru. Ford a Arthur zjistili, že jsou ve vstupním prostoru kosmické lodi. Byla to náramně pěkná loď.

„Myslím, že je úplně nová,“ řekl Ford.

„Jak to poznáš?“ divil se Arthur. „Máš snad nějaký exotický přístroj na měření stárí kovů?“

„Ne, ale zato jsem našel na zemi tenhle reklamní prospekt. Je tam spousta keců typu „vesmír může být váš“. Á, podívej, měl jsem pravdu!“

Ford šťouchl prstem do jedné stránky a ukazoval ji Arthurovi.

„Říká se tu: senzační průlom ve fyzice nepravděpodobnosti. Jakmile pohon lodi dosáhne nekonečné nepravděpodobnosti, loď prolétá všemi body vesmíru. Všechny ostatní vlády budou závidět! Žjů, to je ovšem vysoká hra!“

Ford vzrušeně pročítal technické údaje. Občas překvapeně hvízdal — galaktická astrotechnologie zřejmě udělala obrovský pokrok za léta, jež strávil v exilu. Arthur chvíli poslouchal, jenže většinu toho, co Ford říkal, vůbec nerozuměl, a tak se mu myšlenky zatoulaly. Bezděky přejel prsty po panelu počítače. Natáhl ruku a stiskl jakýsi svádívě velký červený knoflík na sousedním panelu. Na panelu zazářila slova: „Prosím, už ten knoflík víckrát nemačkejte“. Arthur se otrásl.

„Poslyš,“ hloubal Ford dál v reklamním prospektu. „Ohromně tady vychvalují kybernetické vybavení lodi. Nová generace robotů a počítačů společnosti Sirius Cybernetics Corporation vyznačujících se OLO.“

„OLO? Co to je?“

„To znamená opravdovou lidskou osobností.“

„Aha. To zní dost příšerně.“

Neznámý hlas za jejich zády řekl: „Taky že to je.“

Byl to nešťastný hlas beze stopy naděje a doprovázelo ho slabounké klinování. Prudce se otočili. Ve dveřích zhrouceně stála zubožená kovová postava.

„Cože?“

„Příšerně,“ pokračoval Marvin. „Všechno. Absolutně příšerně. Radši snad o tom ani nemluvte. Vezměte si třeba tyhle dveře,“ řekl a prošel jimi. Jeho hlasový modulátor zapojil všechny ironické obvody v parodii stylu reklamních brožur. „Všechny dveře na této kosmické lodi jsou veselé, slunečné povahy.

Když vám otvírají, je to pro ně potěšení, a když za vámi zavírají, pociťují uspokojení z dobře vykonané práce.“

Dveře se za ním zavřely a ukázalo se, že skutečně vydávají cosi jako spokojené vzdechy.

„Mmmmmmmmmmmmm, áh!“ řekly. Marvin je sledoval chladným, zhnuseným pohledem. Jeho logické obvody drnčely znechucením a potýkaly se s koncepcí přímého fyzického násilí. Jiné obvody se do toho vložily otázkou Nač se obtěžovat? K čemu? Nic za to nestojí, aby ses do toho pletl. Další obvody se bavily analyzováním molekulárních složek dveří a mozkových buněk přítomných humanoidů. Jako přídatek rychle změřily úroveň emise vodíku v daném kubickém parseku kosmického prostoru a pak se zase znuděně vypnuly. Záchvěv zoufalství otrásl robotovým tělem. Obrátil se.

„Tak pojdte,“ hučel monotónně, „nařídili mi, že vás mám přivést na velitelský můstek. Tady mě máte, mozek velký jako planeta a oni mě pošlou, abych vás přivedl na velitelský můstek. Tomu říkáte pracovní uspokojení? Já tedy ne.“

Otočil se a zamířil zpět k nenáviděným dveřím.

„Ehm, promiňte,“ Ford šel v závěsu za ním, „ale které vládě patří tahle loď?“

Marvin ho ignoroval.

„Jen se na ty dveře podívejte,“ mumlal. „Už se zase chystají otevřít. Poznám to podle toho nesnesitelně samolibého výrazu, který najednou začnou generovat.“

„Tak pojdte,“ řekl. Ford a Arthur ho rychle následovali, a dveře se zase klouzavě zavřely s potěšeným klapáním a vrčením.

„Díky ti, reklamní oddělení společnosti Sirius Cybernetics.“ Marvin se bezútešně vlekl lesknoucí se chodbou, která se zatáčela do dálky. „Řekli si ‚Uděláme roboty s opravdovou lidskou osobností‘. A na mně to vyzkoušeli. Jsem prototyp osobnosti. To je vidět, co?“

Ford a Arthur vydávali rozpačitě nesouhlasné zvuky.

„Jak já ty dveře nenávidím,“ pokračoval Marvin. „Ale nedeprimuju vás, že ne?“

„Které vládě...“ začal zase Ford.

„Nepatří žádné vládě,“ odsekl robot. „Je kradená.“

„Kradená?“

„Kradená?“ opičil se Marvin.

„A kdo ji ukradl?“ zeptal se Ford.

„Zafod Bíblbrox.“

Fordovu obličej se přihodila zvláštní věc. Nejméně pět úplně odlišných samostatných výrazů šoků a úžasu se na něm nakupilo v naprostém chaosu. Jeho

levá noha uvízla nakročená ve vzduchu a jen s obtížemi našla zase pevnou zem. Zíral na robota a pokoušel se uvolnit mimické svalstvo.

„Zafod Bíblbrox . . . ?“ řekl chabým hlasem.

„Pardon, řekl jsem něco špatně?“ Marvin se nicméně ploužil dál. „Promiňte, že dýchám, ale to já stejně nedělám, tak nevím, proč se vlastně namáhám to říkat, ach bóže, já jsem tak depresivní! A další samolibý dveře! Život! O tom nechci nic slyšet.“

„Vždyť o něm nebyla ani zmínka,“ zamumlal podrážděně Arthur. „Jsi v pořádku, Forde?“

Ford na něj zíral. „Říkal ten robot opravdu Zafod Bíblbrox?“

1.12

Hlasitý randál hudebního guláše zaplavil kabinu Srdce ze zlata. Zafod lovil v pásmech subéterických vln zprávy o sobě. Zacházet s rádiem nebylo zrovna snadné. Po celá léta se rádia ovládala mačkáním knoflíků a laděním stanic. Potom s vyspělejší technikou přišly senzory — stačilo lehce přejet prsty po panelu. V současné době nebylo zapotřebí nic jiného než mávnout rukou v přibližném směru ladících prvků a doufat. Ušetřilo se tím samozřejmě spousta svalové námahy, ale také to znamenalo, že člověk musel sedět k zbláznění klidně, pokud chtěl poslouchat stále stejný program. Zafod mávl rukou. Zase jiná stanice. Znovu hudební guláš, ale tentokrát jen jako pozadí pro zprávy. Byly vždycky přizpůsobeny rytmu hudby.

„... a zpravodajství, které vám přinášíme v pásmu subéterických vln po celé Galaxii po celých čtyřia dvacet hodin,“ zakdálal rozhlas. „Tak tedy ahoj, všechny inteligentní formy života, ať jste kdekoliv . . . , ahoj i všichni ostatní, chce to jen pořádně prosejkrovat pár atomů, nic víc, kamarádi. A hlavní novinka dnešního večera je ovšem senzační krádež nového prototypu lodi poháněné nekonečnou nepravděpodobností, spáchaná kým jiným než prezidentem Galaxie Zafodem Bíblbroxem! Otázka, kterou si všichni klademe, je . . . copak Velkému **Z** konečně přeskočilo? Bíblbrox, muž, který vynalezl slavný Pangalaktický megacloumák, bývalý podvodník, jehož Excentrica Gallumbits kdysi charakterizovala jako nejtřeskutější číslo od dob velkého třesku a který byl nedávno již posedmé prohlášen Nejhuř oblečeným myslicím stvořením ve známém vesmíru . . . , může snad tentokrát nějak vysvětlit své chování? Zeptali jsme se jeho soukromého mozkového specialisty Gaga Halfrunta . . . “

Hudba zavířila a na chvíli umlkla. Ozval se další hlas, patrně Halfruntův. „No, fíte, Zafod je prostě takofá psípad,“ ale dál se nedostal, protože kabinou prolétla elektrická tužka a protála prostor před rádiem, citlivý na ovládání.

Zafod se otočil a zaškaredil se na Trillian. To ona hodila tužku.

„Hele, proč to děláš?“

Trillian zaťukala prstem na obrazovku plnou čísel: „Zrovna mě něco napadlo.“

„Jo? A stojí to za to, abys kvůli tomu přerušila zpravodajský pořad o mně?“

„Slyšíš toho o sobě už tak dost.“

„Potřebuju ujišťování. Oba to přece víme.“

„Mohli bychom na chvíli nechat tvé ego stranou? Tohle je důležité.“

„Jestli existuje něco důležitějšího než moje ego, dám to okamžitě chytit a zastřelit.“

Znovu se na ni zaškaredil. Pak se zasmál.

„Poslyš,“ řekla Trillian, „nabrali jsme ty dva kluky . . .“

„Jaké dva kluky?“

„Ty dva kluky, co jsme nabrali.“

„Joaha, ty dva kluky.“

„Nabrali jsme je v sektoru ZZ9 plurál Z alfa.“

„Jo?“ Zafod zamžikal.

„Říká ti to něco?“ zeptala se tiše Trillian.

„Mmmm. ZZ9 plurál Z alfa. ZZ9 plurál Z alfa?“

„No?“

„Ehm . . . co znamená to Z?“

„Které?“

„Kterékoliv.“

Jedna z nejobtížnějších věcí, s kterými se Trillian musela potýkat ve vztahu se Zafodem, bylo naučit se rozlišovat, kdy předstírá hloupost, jen aby si ostatní přestali dávat pozor, kdy předstírá hloupost prostě proto, že se neobtěžuje myslet a chce, aby to někdo udělal za něho, kdy předstírá donebevolající hloupost, aby zakryl skutečnost, že vlastně nechápe, co se děje, a kdy je prostě doopravdy hloupý. Tvrdilo se o něm, že je neuvěřitelně chytrý a určitě taky byl — ale ne pořád, což mu zjevně dělalo starosti, a proto ta komedie. Raděj lidi mátl, než aby čelil jejich pohrdání. To připadalo Trillian úplně ze všeho nejhloupější, ale už ji prostě přestalo bavit o tom diskutovat. S povzdechem nacvakala na obrazovku hvězdnou mapu, aby mu to tedy zjednodušila, ať už to tak chtěl z jakýchkoli důvodů.

„Tady,“ ukázala, „přímo tady.“

„Aha . . . nojo.“

„No tak?“

„No tak co?“

Jisté partie vnitřku její hlavy přímo řvaly na jiné partie vnitřku její hlavy. Řekla velmi klidně: „V tomhle sektoru jsi mě kdysi nabral.“

Pohlédł na ni a hned zase zpět na obrazovku.

„Aha, jo. No to mě tedy podrž. Měli jsme to přeci napálit přímo doprostřed mlhoviny Koňské hlavy. Jak to, že jsme tady? To je jako nebýt nikde.“

Přešla to bez odpovědi.

„Nekonečná nepravděpodobnost,“ řekla trpělivě. „Sám jsi mi to vysvětloval. Prolétáme každým bodem ve vesmíru, vždyť přece víš.“

„Nojo, to je ale strašná náhoda.“

„To je.“

„Nabrat někoho zrovna tady? Zrovna tady z celého vesmíru? To je přece jenom trochu . . . tomuhle musím přijít na kloub. Počítač!“

Palubní počítač firmy Sirius Cybernetics, který ovládal celou loď a měl ji do poslední částice pod kontrolou, se zapnul na komunikační modus.

„Nazdárek!“ řekl vesele a současně vyzvrátil nepatrnou stužku pásky se záznamem. Bylo na ní napsáno: Nazdárek!

„Ach Bože,“ řekl Zafod. Pracoval s počítačem teprve krátce, ale už si ho stačil dokonale zhnusit. Počítač pokračoval s veselou drzostí, jako by prodával prací prášek.

„Chci ti jen říct, že ať máš jakékoliv problémy, jsem tady od toho, abych ti je pomohl vyřešit.“

„Nojo, nojo. Koukni, já si asi radši vezmu kus papíru.“

„Zajisté.“ Počítač současně vyplivl své sdělení do odpadkového koše. „Chápu. Ale kdykoliv budeš chtít . . .“

„Drž hubu!“

Zafod popadl tužku a posadil se vedle Trillian k řídicímu pultu.

„No dobře,“ řekl počítač uraženým tónem a zabouchl řečový výstup. Zafod a Trillian se mořili s čísly, která před nimi tiše rozsvěcoval monitor nepravděpodobné letové dráhy.

„Dá se vypočítat nepravděpodobnost jejich záchrany z jejich hlediska?“ zeptal se Zafod.

„Ano, ta je konstantní. Jedna ku dvěma na dvě stě sedmdesáti šesti tisíci sedmi stou devátou.“

„To je dobrý. To měli tedy hodně velkou kliku.“

„To jo.“

„Ale ve vztahu k tomu, co se právě dělo s námi, když je loď nabrala . . .“

Trillian nacvakala příslušná čísla. Jedna ku dvěma na nekonečno minus jedna. Iracionální číslo, které má konvenční význam pouze ve fyzice nepravděpodobnosti. Zafod hvízdł údivem. „ . . . to je tedy hodně nízká!“

„To ano,“ souhlasila Trillian a posměšně na něj pohlédla.

„To je ovšem pořádná kláda nepravděpodobnosti k vysvětlování. Teď se musí v bilanci objevit něco děsně nepravděpodobného, pokud to má všechno

dohromady dát pěkně kulatou sumu.“

Zafod načmáral pár čísel, pak je zase přeškrtl. Odhodil tužku.

„Netopýří trus! Nemůžu na to přijít!“

„Hm?“

Zafod podrážděně srazil obě hlavy dohromady a zaskřípal zuby.

„Tak dobře. Počítač!“

Řečové obvody znovu obžily.

„No ahoj!“ řekly (proužek pásky). „Chci ti jen čím dál tím víc zpříjemňovat život...“

„No dobře, tak sklapni a něco mi vypočítej.“

„Zajisté,“ šveholil počítač. „Chceš předpověď pravděpodobnosti založenou na...“

„Údajích o nepravděpodobnosti, jo.“

„Prima. Mám pro tebe takovou zajímavůstku. Napadlo tě někdy, že v životě většiny lidí hrají důležitou roli telefonní čísla?“

Po jedné ze Zafodových tváří přeběhl bolestný výraz a přešplhal na druhou.

„Přeskočilo ti?“

„Ne, ale tobě přeskočí, až ti řeknu, že...“

Trillian zalapala po dechu. Zašmátrala po knoflících monitoru nepravděpodobné letové dráhy.

„Telefonní číslo? Řekl ten krám opravdu telefonní číslo?“

Na obrazovce zazářila čísla. Počítač po zdvořilé pomlce pokračoval.

„Zrovna jsem chtěl říct, že...“

„Neobtěžuj se, prosím.“

„Hele, co je tohle?“ řekl Zafod.

„To nevím; ale ti dva neznámí — jsou na cestě sem na můstek s tím zatračeným robotem. Můžeme se na ně podívat na monitoru?“

1.13

Marvin se dál ploužil chodbou a naříkal.

„... no a potom ta strašlivá bolest ve všech diodách na levé straně...“

„Ale to snad ne,“ řekl chmurně Arthur, který šel vedle něj. „Opravdu?“

„Ano. Už jsem žádal, aby mi je vyměnili, ale nikdo mě prostě neposlouchá.“

„To si umím představit.“

Z Forda unikaly jakési neurčité chrčivé a hvízdavé zvuky. „Ale ale ale,“ opakoval neustále pro sebe, „Zafod Bíblbrox...“

Marvin se najednou zastavil. Zdvihl ruku.

„A víte, co se nevyhnutelně přihodilo teď?“

„Ne, co?“ Arthur to raději vědět nechtěl.

„Došli jsme k další dveřím.“

Na konci stála překážka v podobě zasouvacích dveří. Marvin si je podezřívavě měřil.

„Tak co?“ Ford byl netrpělivý. „Máme projít?“

„Máme projít?“ opičil se Marvin. „Ano. Tohle je vchod na velitelský můstek. Řekli mi, že vás mám přivést na můstek. Nedivil bych se, kdyby to byl za dnešek nejvyšší požadavek na moje intelektuální schopnosti.“

Zvolna a s očividnou ošklivostí vykročil ke dveřím jako lovec plížící se za kořistí. Dveře se náhle otevřely jako po másle.

„Díky, žeš potěšil prostoduché dveře,“ řekly. Kdesi hluboko v Marvinově hrudníku skřípěly součástky.

„Legrační je,“ řekl pohřebním tónem, „že jakmile si pomyslíte, že horší už to ani být nemůže, tak najednou to horší je.“

Vrhl se do dveří a zanechal venku Forda s Arthurem, jak na sebe zírají a krčí rameny. Zevnitř zaslechli Marvinův hlas.

„Nejspíš chcete ty cizince rovnou vidět. Mám sedět v koutě a rezavět, anebo se mám rozpadnout na místě?“

„Prostě je uveď, ano, Marvine?“ řekl dívčí hlas. Arthur pohlédl na Forda. Překvapilo ho, že se směje.

„Co je...“

„Pšššt. Pojďme tam.“

Vstoupil do prostoru velitelského můstku. Arthur šel trochu nervózně z ním. Ke svému úžasu spatřil muže houpajícího se na židli s nohama na kontrolním panelu, jak se levou rukou šťourá v zubech své pravé hlavy. Zdálo se, že pravá hlava je do této činnosti úplně zabraná, zato levá hlava se široce usmívala uvolněným, ležérním úsměvem. Množství věcí, o nichž Arthur nemohl uvěřit, že je vidí, bylo poměrně značné. Dolní čelist se mu na chvíli volně bimbala. Podivný muž lenivě zamával na Forda a příšerně afektovaně a nonšalantně řekl: „Nazdar, Forde, jak se máš? Jsem rád, žeš zaskočil.“

Ford se ovšem nedal zahanbit, co do nonšalance.

„Zafodé,“ protáhl. „Rád tě vidím. Vypadáš bezvadně. Ta ruka navíc ti sluší. Tos čajznul pěknou loď.“

Arthur na něj vyvalil oči.

„Chceš říct, že toho chlápka znáš?“ Zpitoměle ukázal na Zafoda.

„Jestli ho znám! Je to...“ Ford se odmlčel. Zřejmě se rozhodl začít představování opačně.

„Ehm, Zafode, tohle je můj kamarád Arthur Dent. Zachránil jsem ho, když jeho planeta vyletěla do povětří.“

„Jasně. Ahoj, Arthure, to je prima, že se ti to podařilo.“

Pravá hlava jen zběžně vzhlédla, řekla „ahoj“ a dál si nechala štourat v zubech. Ford pokračoval. „Arthure, tohle je můj bratranec z druhého kolene Zafod Bíb...“

„My se známe,“ odsekl Arthur. Když člověk jede po silnici v rychlém pruhu a lenivě propluje kolem hezké řádky lopotících se aut a cítí se náramně spokojený sám se sebou, a pak omylem přeřadí ze čtyřky na jedničku místo na trojku, takže motor málem vyskočí zpod kapoty v podobě ošklivé rozplácliny, vyvede ho to z míry asi stejně, jako tahle poznámka vyvedla z míry Forda.

„Ehm... cože?“

„Říkám, že se známe.“

Zafod nadskočil rozpaky a překvapením se šťouchl do dásně.

„Ale... ehm, jo? Ale... ehm...“

Ford se pustil do Arthura. Očima metal blesky. Teď, když se zase cítil pevný v kramflecích, měl na sebe vztek, že se vůbec tahá s takovým ignorantem a primitivem, který toho o dění v Galaxii ví asi tolik, co mravenec z Ilfordu ví o životě v Pekingu.

„Co tím chceš říct, že se znáte?“ obořil se na něj. „Tohle je Zafod Bíblbrox z Betelgeuze pět, abys věděl, a ne žádný zatracený Martin Smith z Croydonu.“

„To je mi fuk,“ odpověděl Arthur chladně. „My se přece známe, víš Zafode Bíblbroxi — nebo ti mám snad říkat... Phile?“

„Cože!“ zařval Ford.

„Budeš mi to muset trochu připomenout,“ řekl Zafod. „Mám strašně špatnou paměť na biologické druhy.“

„Bylo to na večírku,“ Arthur byl neodbytný.

„Hm, no, pochybuju.“

„Tak pomalu, Arthure,“ rozkazoval Ford. Ale Arthur se nedal zastrašit. „Večírek před půl rokem. Na Zemi... Anglie...“

Zafod potřásl hlavou a nuceně se usmál.

„Londýn,“ trval Arthur na svém, „Islington.“

„Jo tak.“ V Zafodovi provinile hrklo. „Tenhle večírek.“

Fordovi připadalo, že to vůči němu není fér. Díval se střídavě z Arthura na Zafoda. „Cože?“ řekl Zafodovi. „Znamená to snad, žeš byl taky na tý pitomý mrňavý planetě?“

„Jasněže ne,“ řekl Zafod zvysoka. „Možná jsem tak prostě jenom zaskočil na cestě někam...“

„Ale já tam trčel patnáct let!“

„To jsem ovšem nemohl vědět, že?“

„Tak cos tam dělal?“

„To víš, tak jsem se rozhlížel.“

„Vnutil se na večírek.“ Arthur se třásl zlostí. „Večírek s převleky...“

„Jinak by to asi ani nešlo, co?“ poznamenal Ford.

„Na tom večírku byla jedna dívka,“ pokračoval Arthur. „No dobře, teď už je to stejně jedno. Stejně to všechno vyletělo do povětří...“

„Byl bych rád, kdybys už jednou přestal skuhrat kvůli tý zatracené planetě. Kdo byla ta dáma?“

„Prostě jedna dívka... Tak dobře... Už to začínalo vypadat docela slibně. Zkoušel jsem to na ni celý večer. Krucinál, ale byla fakticky kus. Krásná, okouzlující, děsivě inteligentní. Konečně jsem ji měl chvíli pro sebe a trochu do ní hučel, když vtom se přihrne tady ten tvůj kámoš a povídá ‚Ahoj holčičko, nudí tě ten moula? Pojď se radši bavit se mnou. Jsem z jiné planety.‘ Už jsem ji nikdy neviděl.“

„Zafod?“ žasl Ford.

„Ano,“ zaškaredil se na něj Arthur a snažil se nepřipadat si jako blázen. „Akorát, že měl jen dvě ruce a jednu hlavu a říkal si Phil, ale jinak...“

„Ale musíš uznat, že z jiné planety skutečně byl.“ Trillian vešla do jejich zorného pole na druhém konci můstku. Příjemný úsměv, který Arthurovi věnovala, mu připadal, jako by na něj žuchla tuna cihel. Hned se zase vrátila k řízení lodi. Několik vteřin bylo ticho. Pak najednou z katastrofálního zmatku v Arthurově mozku vyplula slova:

„Tricie McMillanová, co tu děláš?“

„Totéž, co ty. Chytla jsem stop. Koneckonců, co může člověk, který vystudoval matematiku a astrofyziku, dělat jiného? Buď tohle, anebo mě zase čekala pondělní fronta na podporu v nezaměstnanosti.“

„Nekonečno minus jedna,“ šveholil počítač. „Součet nepravděpodobnosti je úplný.“

Zafod se podíval na počítač, na Forda, na Arthura a pak na Trillian.

„Trillian, budou se takovéhle věci dít pokaždé, když poletíme na nekonečnou nepravděpodobnost?“

„Bohužel je to dost pravděpodobné.“

1.14

Srdce ze zlata neslyšně uhánělo vesmírnou nocí, teď už na konvenční pohon. Čtyři členové jeho posádky byli značně nesví. Věděli, že je nespojila vlastní volba, ani je nesehnala pouhá náhoda, nýbrž jakási podivná zvrácenost fyziky — jako by vztahy mezi lidmi podléhaly stejným zákonům jako vztahy mezi atomy a molekulami. Když na lodi zavládla umělá noc, byli vděční, že se mohou zavřít každý do své kabiny a pokusit se trochu uspořádat myšlenky. Trillian nemohla spát. Seděla na gauči a upřeně se dívala na maličkou klikku,

jejiž obsah byl jejím posledním a jediným pojitkem se Zemí — dvě bílé myšky. Prosadila tehdy, že jí Zafod dovolil vzít je s sebou. Věděla, že už svou planetu nikdy neuvidí, ale její vlastní lhostejná reakce na zprávu o zničení Země ji znepokojila. Země byla tak vzdálená a tak neskutečná, že na ni prostě nedokázala myslet. Pozorovala myši, jak cupitají po kleci a zuřivě běhají v plastických kolech. Po chvíli ji plně zaujaly. Náhle se otřásla. Vrátila se na můstek, aby dál sledovala blikající světýlka a číslice, mapující dráhu lodi ve vzduchoprázdnu. Byla by ráda věděla, na co se vlastně pokouší nemyslet. Zafod nemohl spát. Také by byl rád věděl, na co si to zakazuje myslet. Kam jeho paměť sahala, vždycky měl jakýsi neurčitý znepokojivý pocit, že mu snad haraší. Většinou dokázal tuto myšlenku odsunout a prostě se jí nezabývat, teď však s náhlým nevysvětlitelným příchodem Forda Prefecta a Arthura Denta zase vystrčila hlavu. Připadalo mu, že zapadá do jakéhosi schématu, které mu unikalo. Ford nemohl spát. Byl příliš vzrušen, že je zase na cestě. Patnáct let vězení skončilo, právě když se už vzdával naděje. Poflakovat se chvíli se Zafodem slibovalo spoustu srandy, i když na jeho bratrance z druhého kolena bylo cosi divného, co nedokázal přesně vyhmátnout. To, že se stal prezidentem Galaxie, bylo prostě omračující, stejně jako způsob, jímž se funkce zbavil. Mělo to nějaký důvod? Ptát se Zafoda nemělo nejmenší cenu. Tvářil se, že nikdy nemá důvod k ničemu, co dělá — povýšil nevyzpytatelnost na umělecký žánr. Útočil na všechno, co ho v životě potkávalo s pozoruhodnou směsí geniality a naivní neschopnosti. Často bylo těžké rozlišit, co je co. Arthur spal. Byl strašlivě unavený.

Kdosi zaťukal na Zafodovy dveře. Klouzavě se otevřely.

„Zafode . . . ?“

„Jo?“

Trillianina postava se rýsovala v oválu světla.

„Myslím, že jsme právě našli to, co jsi sem přišel hledat.“

„Fakt?“

Ford se vzdal pomyšlení na spánek. V koutě své kabiny objevil malou obrazovku počítače s klávesnicí. Na chvíli se k ní posadil a pokoušel se sestavit nové znění hesla Vogoni pro Průvodce, ale nenapadalo ho nic dostatečně jedovatého, a tak toho také nechal, zahalil se do jakéhosi kusu oděvu a šel se trochu projít na můstek. Když vstoupil, uviděl ke svému překvapení dvě postavy vzrušeně se sklánějící nad přístroji.

„Vidíš? Loď se chystá vstoupit na oběžnou dráhu,“ říkala právě Trillian.

„Je tam planeta. Je přesně na těch souřadnicích, jak jsi předpověděl.“

Zafod zaslechl šramot, a vzhlédl.

„Forde!“ zasyčel. „Pojď se na něco podívat.“

Ford se tedy šel podívat. Na obrazovce blikala řada čísel.

„Poznáváš tyhle galaktické souřadnice?“

„Ne.“

„Napovím ti. Počítač!“

„Ahoj, bando!“

Počítač překypoval nadšením. „Začínáme tu mít docela živo, co?“

„Drž hubu a ukaž nám obrazovky,“ řekl Zafod. Světla potemněla. Světélkující body poskakovaly po přístrojových deskách a odrážely se ve čtyřech párech očí, zírajících upřeně na obrazovky vnějších monitorů. Nebylo na nich absolutně nic.

„Poznáváš to?“ zašeptal Zafod. Ford se zamračil:

„Ne.“

„Co vidíš?“

„Nic.“

„Poznáváš to?“

„O čem to mluvíš?“

„Jsme v mlhovině Koňské hlavy. Obrovský souvislý temný mrak.“

„A to jsem měl poznat z prázdné obrazovky?“

„Jediné místo v Galaxii, odkud můžeš vidět prázdnou obrazovku, je vnitřek temné mlhoviny.“

„Správně.“

Zafod se zasmál. Zjevně byl čímsi až trochu dětinsky vzrušen.

„To je senzacel!“

„Co je na tom senzačního, trčet v mračnu prachu?“ otázal se Ford.

„Co bys čekal, že tam najdeš?“ naléhal Zafod.

„Nic.“

„Žádné hvězdy? Žádné planety?“

„Žádné.“

„Počítač!“ křikl Zafod. „Nastav úhel pohledu na jedenaosmdesát stupňů a nemluv o tom!“

Chvilí se zdálo, že se nic neděje, pak se však na okraji obrazovky objevila záře. Červená hvězda velká asi jako dezertní talíř se plížila po obrazovce a hned za ní druhá: dvojhvězda. Pak se do rohu obrazu zakousl obrovský půlměsíc — rudá záře vytrácející se do temné černi. Noční strana planety.

„Našel jsem ji!“ Zafod bušil do přístrojové desky. „Našel jsem ji!“

Ford užasle zíral na obrazovku.

„Co je to?“

„To je . . . ta nejnepravděpodobnější planeta, jaká kdy existovala.“

1.15

(Výňatek ze Stopařova průvodce po Galaxii, str. 634784, oddíl 52, heslo Magrathea)

Kdesi v hlubinách šerého dávnověku, za časů slávy a velikosti někdejšího Galaktického impéria, byl život tak bouřlivý, plný a převážně nezdaněný. Mohutné kosmické lodi putovaly mezi exotickými slunci a vydávaly se za dobrodružstvím a ziskem až na nejzazší výspy galaktického prostoru. V těch dobách byli duchové odvážní, rizika vysoká, muži byli praví muži, ženy pravé ženy a malá chlupatá stvoření z Alfy Centauri byla pravá malá chlupatá stvoření z Alfy Centauri. Kdekdo si troufal čelit neznámým hrůzám, konat bohatýrské skutky a ohýbat slova, která předtím ještě nikdo neohnul. Tak bylo vybudováno Impérium. Spousta lidí samozřejmě neuvěřitelně zbohatla, ale tehdy to bylo naprosto v pořádku a nebylo třeba se za to stydět, protože nikdo nebyl doopravdy chudý — alespoň nikdo, kdo by stál za řeč. Těm nejbohatším a nejúspěšnějším kupcům začal život připadat nudný a nanicovatý, a tak se počali domýšlet, že je to chyba světů, na nichž se usadili — ani jeden je neuspokojil docela. Buď jim nevyhovovalo klima za pozdního odpoledne, nebo byl den asi tak o půl hodiny delší, než se jim zamlouvalo, anebo mělo moře přesně ten odstín růžové, který se jim nelíbil. A tak uzrály podmínky pro vznik nového, omračujícího, specializovaného průmyslového odvětví: stavba luxusních planet na zakázku. Domovskou planetou tohoto průmyslového odvětví byla Magrathea. Hyperprostoroví inženýři tu nasávali hmotu bílými dírami ve vesmíru a z ní vyráběli snové planety — zlaté, platinové, planety celé z měkké gumy se spoustou zemětřesení — všechny vyrobené s láskou a péčí, aby odpovídaly náročným standardům, jak to také nejbohatší muži Galaxie samozřejmě očekávali. Tento podnik byl však natolik úspěšný, že se Magrathea sama brzy stala nejbohatší planetou všech dob a zbytek Galaxie upadl do ponižující bídy. A tak se systém zhroutil, Impérium se rozpadlo a na miliardy hladových světů se sneslo zlověstné ticho, přerušované jen škrabotem per učenců do noci smolicích namyšlené traktáty o významu plánované politické ekonomie. Magrathea sama zmizela a vzpomínky na ni se zakrátko staly jen mlhavou legendou. V naší osvětlené době ovšem nikdo nevěří ani jedinému slovu z toho všeho.

1.16

Arthura probudily hádavé hlasy. Vstal a šel na velitelský můstek. Ford tam divoce mával rukama.

„Jsi blázen, Zafode,“ říkal právě. „Magrathea je mýtus, pohádka, kterou vyprávějí rodiče před spaním svým dětem, když chtějí, aby z nich vyrostli ekonomové, to je prostě...“

„A my teď kolem ní obíháme,“ nedal se Zafod.

„Koukni, ty si obíhej, kolem čeho chceš, s tím nemůžu nic dělat, ale tahle loď...“

„Počítač!“ zavolal Zafod.

„Jen to ne...“

„Ahoj, lidi! Hovoří k vám Eddie, váš palubní počítač. Jsem v senzační formě, pánové, a bude mi národním svátkem a prasečími hody zpracovat jakýkoliv program, který uznáte za vhodné mi zadat.“

Arthur pohlédl tázavě na Trillian. Posunkem ho vyzvala, aby vstoupil a byl zticha.

„Počítači,“ řekl Zafod, „jaká je naše současná dráha?“

„Je mi skutečným potěšením, kámo,“ klokotal stroj. „V této chvíli obíháme ve výši pět set kilometrů kolem legendární planety Magrathey.“

„To nic nedokazuje,“ odporoval Ford. „Ostatně tomu počítači bych nedůvěroval, jestli chcete slyšet můj názor.“

„V tomhle ti taky můžu pomoci,“ nadšeně chrлил počítač a horlivě dírkoval pásku. „Klidně dokážu vypočítat tvoje psychologické problémy s přesností na deset desetinných míst, jestli ti to nějak pomůže.“

„Zafode,“ vložila se Trillian do hovoru, „každou chvíli se vyhoupneme na denní stranu planety, ať už je to ona nebo ne.“

„No tohle, co tím chceš říct? Planeta je tam, kde jsem předpověděl, nebo snad ne?“

„To ano, planeta tu je, o to se taky nehádám. Chci jen říct, že zatím bych nerozeznala Magratheu od obyčejného úlomku studené skály. Úsvit přichází, jestli tě to zajímá.“

„Nojo, nojo,“ mumlal Zafod. „Aspoň si dopřejeme trochu podívané. Počítač!“

„Ahoj, lidi! Co pro vás můžu...“

„Prostě drž hubu a ukaž nám znova planetu.“

Obrazovky opět vyplnila temná, beztvářá masa rotující v hloubce pod nimi. Chvilí se mlčky dívali, ale Zafod byl příliš vzrušený a neposedný.

„Letíme nad noční stranou...“ promluvil tlumeně. Planeta se otáčela dál.

„Povrch je teď pět set kilometrů pod námi...“ pokračoval. Pokoušel se znovu vytvořit atmosféru toho, co podle jeho názoru měla být slavnostní chvíle. Magrathea! Fordova skeptická reakce se ho dotkla. Magrathea!

„Za několik vteřin bychom měli spatřit...“, pokračoval. „Tady je to!“

Byl to skutečně působivý okamžik. I ten nejotrlejší hvězdný tramp pocítí zamrazení při pohledu na drama východu slunce v kosmickém prostoru. Východ dvojhvězdy je však jedním z divů Galaxie. Bezbrehou temnotu náhle probodl oslepující paprsek. Zvolna šplhal vzhůru, rozšířil se v tenký srpek a za několik vteřin už to byla dvě slunce, dvě světelné výhně, sežehující černý okraj horizontu bílým ohněm. Žhavé jazyky barev prosakovaly řídkou atmosférou.

„Ohně úsvitu...!“ vydechl Zafod. „Sesterská slunce Soulianis a Rahm...!“

„Nebo jak se jmenují,“ dodal tiše Ford.

„Soulianis a Rahm!“ trval na svém Zafod. Dvě slunce žhnula v kosmické propasti a velitelským můstkem se nesla tichá, strašidelná hudba: to si Marvin ironicky pobzukoval, že tak děsně nesnáší lidi. Ford zíral na světelnou podívanou odehrávající se před jejich očima, a v duši mu žhnulo vzrušení. Vzrušoval ho pohled na neznámou planetu. Stačilo mu vidět ji takovou, jaká je, trochu ho popuzovalo, že si Zafod musí inscenovat takovou směšnou fantasmagorii, aby z toho něco měl. Celý ten nesmysl s Magratheou mu připadal lehce pubertální. Což nestačí, že nějaká zahrada je krásná, copak je nutné věřit, že v ní bydlí rusalky? Arthurovi byla celá záležitost s Magratheou úplně nesrozumitelná. Přišoural se k Trillian a zeptal se jí, co že se to děje.

„Vím jen, co mi řekl Zafod,“ pošeptala mu. „Magrathea je zřejmě nějaká legenda z dávné minulosti, které nikdo doopravdy nevěří. Něco jako pozemská Atlantida, až na to, že podle legendy Magratheané vyráběli planety.“

Arthur zamrkal na obrazovky s pocitem, že mu chybí něco důležitého. Na jednu mu došlo:

„Dá se na téhle lodi sehnat čaj?“

Planeta pod nimi postupně odhalovala svou tvář, jak Srdce ze zlata uhánělo po oběžné dráze. Obě slunce stála teď vysoko na černém nebi, bylo dávno po pyrotechnických kouzlech úsvitu, a povrch planety v obyčejném denním světle vypadal ponurý a odstrašující, šedivý, prašný, s nevýraznými obrysy. Planeta se zdála mrtvá a studená jako hrobka. Občas se v dálce na obzoru zjevily slibné tvary — údolí, snad i hory, možná dokonce města — ale když se přiblížili, linie se rozplizly do neurčitosti, a nic. Povrch planety setřel čas a pomalé proudění řídkého stojatého vzduchu, který se nad ní ploužil po dlouhá staletí. Planeta byla očividně velmi stará. Ford pozoroval ubíhající šedivou krajinu a na chvilku zaváhal. Znepokojila ho nesmírnost času. Cítil jeho přítomnost. Odkášlal si.

„I kdyby to dejme tomu byla...“

„Taky že je,“ řekl Zafod.

„... což samozřejmě není,“ pokračoval Ford, „co tu vlastně chceš dělat? Není tu vůbec nic.“

„Na povrchu.“

„Dobře, ale v případě, že tu něco je, řekl bych, že tu nejsi jen proto, aby ses věnoval průmyslové archeologii. Oč ti jde?“

Jedna Zafodova hlava se odvrátila. Druhá se začala rozhlížet, aby zjistila, na co se dívá ta první, ale zřejmě se nedívala na nic moc zvláštního.

„No... je v tom zčásti zvědavost, částečně smysl pro dobrodružství, ale hlavně asi sláva a peníze...,“ řekl Zafod povzneseně. Ford na něj pronikavě pohlédl. Podezíral Zafoda, že vůbec netuší, co tu dělá.

„Ta planeta se mi trochu nelíbí,“ otrásla se Trillian.

„Ále, toho si nevšímej,“ uklidňoval ji Zafod. „S polovinou bohatství bývalého Galaktického impéria uloženou někde tady si může dovolit vypadat ošuntěle.“

Hovnajs, pomyslel si Ford. I za předpokladu, že je to domov nějaké prastaré civilizace, která se už dávno obrátila v prach, i když budeme předpokládat řadu dalších krajně nepravděpodobných okolností, stejně neexistuje způsob, jak uložit tak obrovské bohatství a poklady v podobě, která by i v dnešní době měla smysl. Pokrčil rameny:

„Myslím, že je to prostě jenom mrtvá planeta.“

„Já už to napětí nevydržím,“ řekl Arthur rozmrzele.

Stres a nervové napětí jsou dnes vážným sociálním problémem ve všech částech Galaxie, a proto, aby se tato situace ještě nezhoršila, budou jistá fakta odhalena předem. Planeta, o kterou zde jde, skutečně je legendární Magrathea. Útok smrtonosných střel, které mají být zakrátko vypáleny starobylým automatickým obranným systémem, budou mít za následek pouze rozbití tří kávových šálek a jedné myši klícky, několik modřin na nadloktí jednoho z hrdinů a nevčasné stvoření a náhlý odchod z tohoto světa jednoho květináče petúnií a jednoho nevinného vorvaně obrovského. Aby však byla přece jen poněkud zachována atmosféra tajemství, nedozvíte se v této chvíli, či nadloktí bude zhmožděno. Tato skutečnost se může bez nebezpečí stát předmětem dramatického napětí, protože je naprosto bezvýznamná.

1.17

Po značně roztržeseném startu do dne se Arthurova mysl začínala znovu skládat z úlomků rozmetaných včerejším výbuchem. Objevil na lodi nutrimatický syntetizér nápojů, z něhož vydobyl plastický šálek tekutiny téměř úplně ale ne zcela naprosto nepodobné čaji. Automat fungoval velmi zajímavě: po stisknutí

knoflíku **Pití** přístroj provedl okamžitý, zato však velmi podrobný průzkum chuťových buněk subjektu, spektroskopickou analýzu jeho metabolismu, načež vyslal velmi slabé experimentální signály po nervových drahách až do chuťových center mozku, aby zjistil, co by mu tak mohlo dělat dobře. Nikdo však neměl nejmenší tušení, proč to všechno dělá, protože nakonec vždycky bez rozdílu vyprodukoval šálek tekutiny téměř úplně ale ne zcela naprosto nepodobné čaji. Syntetizér zkonstruovala a vyrobila společnost Sirius Cybernetics, o níž je známo, že její reklamační oddělení zabírá plochu všech hlavních pevnin na prvních třech planetách ve sluneční soustavě Siria Tau. Arthur vypil tekutinu a zjistil, že je osvěžující. Letmo pohlédl na obrazovky a uviděl dalších několik set kilometrů neplodné šedi ubíhající pod lodí. Tu ho napadlo vyslovit otázku, která ho už chvíli trápila.

„Je to bezpečné?“

„Magrathea je mrtvá už pět miliónů let,“ řekl Zafod. „Jasně že je to bezpečné. I duchové se už dávno usadili a mají rodiny.“

V tu chvíli rozechvěl můstek podivný, nevysvětlitelný zvuk. Znělo to jako vzdálená fanfára — dutý, pištivý, jakoby nehmotný zvuk. Následoval ho stejně dutý, pištivý a jakoby nehmotný hlas. Řekl: „Buďte pozdraveni . . .“

Z mrtvé planety k nim někdo promlouval.

„Počítač!“

„Ahoj, lidi!“

„Co zas u všech fotonů je tohle?“

„Ále, jenom nějaká pět miliónů let stará páska, kterou nám tu přehrávají.“

„Cože? Nahrávka?“

„Pššt!“ okřikl ho Ford. „Pokračuje to.“

Hlas byl starý, zdvořilý, téměř okouzlující, ale nesl neomylný výhružný podtón.

„To, co slyšíte, je pouhá nahrávka, protože momentálně není bohužel nikdo z nás přítomen,“ říkal neznámý hlas. „Obchodní rada Magrathey vám děkuje za vaši ctěnou návštěvu . . .“

„Hlas dávné Magrathey!“ vykřikl nadšeně Zafod.

„Nojo, nojo,“ odvětil Ford.

„. . . ale lituje, protože planeta je obchodním partnerům dočasně uzavřena. Děkujeme vám. Pokud chcete nechat své jméno a adresu planety, kde je vás možno zastihnout, řekněte je laskavě, až uslyšíte signál.“

Ozvalo se zabzučení a po něm následovalo ticho.

„Chtějí se nás zbavit,“ pronesla Trillian nervózně. „Co uděláme?“

„Je to jenom nahrávka,“ ujišťoval Zafod. „Letíme dál. Počítač! Slyšels?“

„Jo,“ řekl počítač a kopl tam vyšší rychlost. Čekali. Asi za vteřinu se znovu ozvala fanfára a hlas.

„Rádi bychom vás ujistili, že jakmile obnovíme obchodní činnost, otiskneme inzeráty ve všech módních časopisech a jejich barevných přílohách, a naši klienti si budou moct vybrat to nejlepší, co lze v současné geografii najít.“

Výhružný podtón se přiosťřil. „Prozatím děkujeme našim klientům za jejich laskavý zájem a jsme nuceni požádat je, aby opustili planetu. A to okamžitě.“

Arthur se rozhlédl po nervózních výrazech svých společníků.

„Snad bychom měli radši jít, co říkáte?“ navrhl.

„Css! Není se absolutně čeho bát,“ řekl Zafod.

„Tak proč jste všichni tak napnuti?“

„Prostě proto, že je to zajímavá!“ osopil se na něj Zafod. „Počítači! Začni sestupovat do atmosféry a připrav se k přistání.“

Fanfára byla tentokrát dost odbytá a hlas zněl zřetelně chladně.

„Je nesmírně potěšující, že vaše nadšení pro naši planetu pokračuje v neztenčené míře. Proto bychom vás rádi ujistili, že naše řízené střely, které se právě blíží k vaší lodi, jsou součástí speciálních služeb, jež poskytujeme všem našim horlivějším klientům, a jako drobnou pozornost přidáváme nukleární hlavice. Těšíme se na vaše zakázky ve vašich příštích životech... Děkujeme vám.“

Hlas zmlkl.

„Ach,“ řekla Trillian.

„Ehm...“, řekl Arthur.

„Tak co?“ řekl Ford.

„Helejte,“ řekl Zafod, „vtluču vám to už jednou do hlavy? Je to jen nahrávka pár miliónů let stará. Netýká se nás, chápete?“

„A ty střely?“ namítla tiše Trillian.

„Střely? Chceš mě rozesmát?“

Ford poklepal Zafodovi na rameno a ukázal na zadní obrazovku. Daleko pod nimi se jasně rýsovaly dvě stříbrné šipky šplhající atmosférou vzhůru k lodi. Stříh na detail je ukázal ostře a jasně — dvě nepříjemně skutečné rakety hřmící oblohou. Náhlost, s níž se objevily, byla šokující.

„Řekl bych, že se nás velmi brzy týkat budou,“ poznamenal Ford. Zafod užasle zíral na rakety.

„No to je báječný! Někdo zezdola se nás pokouší zabít!“

„Báječný...“, řekl Arthur.

„Nechápete, co to znamená?“

„Jistě. Znamená to, že umřeme.“

„To jo, ale kromě toho?“

„Kromě toho?“

„... to znamená, že tu o něco jde.“

Střely na obrazovce se každou vteřinou zvětšovaly. Mířily teď přímo na loď, takže bylo vidět pouze špice nukleárních hlavic.

„Jen tak mimochodem,“ ozvala se Trillian, „co uděláme?“

„Zachováme prostě klid,“ odpověděl Zafod.

„To je všechno?“ zařval Arthur.

„Ne, uděláme samozřejmě taky... éé... úhybný manévř!“ vyhrkl Zafod, jehož náhle zachvátila panika. „Počítači! Jaký úhybný manévř je na skladě?“

„Ehm, bohužel žádný, mládenci,“ řekl počítač.

„... nebo něco jako... éé...“, vyblekotal Zafod.

„Cosi totiž blokuje můj řídicí systém,“ vysvětloval vesele počítač. „Zásah za čtyřicet pět vteřin. Říkejte mi Eddie, jestli vás to uklidní.“

Zafod se pokusil rozběhnout několika stejně důležitými směry současně.

„Správně!“ řekl rozhodně. „Éé... musíme přejít na ruční ovládání lodi.“

„Umíš ji řídit?“ zeptal se Ford vlídně.

„Ty snad jo?“

„Ne.“

„Co ty, Trillian?“

„Taky ne.“

„Fajn,“ uklidnil se Zafod. „Společně to dokážeme.“

„Já to taky neumím,“ řekl Arthur, který ucítil, že je načase, aby se i on začal prosazovat.

„Myslel jsem si to,“ řekl Zafod a dodal: „Počítači! Slyšíš? Chci plné ruční ovládání.“

„Máš ho mít,“ odpověděl počítač. Několik velkých kontrolních panelů se odklopilo a vysunuly se klávesnice s ovládacími tlačítky, přičemž posádku zasypaly kousky polystyrénu a kuličky zmuchlaného celofánu: kontrolky ještě nikdo nepoužil. Zafod na ně zděšeně zíral.

„Tak, Forde, plný zpětný chod, pravobok o deset stupňů. Nebo tak něco...“

„Hodně štěstí, mládenci,“ šveholil počítač. „Zásah za třicet vteřin...“

Ford skočil k tlačítkům. Jen několik z nich mu něco říkalo, tak je stiskl. Loď se otřásla a zaječela — to se směrovací raketové trysky pokusily postrčit ji všemi směry současně. Ford pustil polovinu tlačítek, loď se obrátila jako na obrtlíku a směřovala teď zpátky, odkud přiletěla, přímo proti střelám. Ze stěny se vyfoukly vzduchové polštáře, právě v okamžiku, kdy na ně cestující dopadli. Rozplácnutí silami setrvačnosti zápasili několik vteřin o dech a možnost pohybu. Zafod se zmítal v maniakálním zoufalství, až se mu nakonec podařilo brutálně nakopnout jakousi páčku, která tvořila součást ovládacího systému. Páčka s cvaknutím vyskočila. Loď se prudce stočila a vyrazila vzhůru. Prudký pohyb mrštil posádkou přes celou kabinu. Fordův výtisk Stopařova průvodce po Galaxii narazil do jiné části řídicího panelu, což současně způsobilo, že

průvodce začal vysvětlovat každému, kdo měl náladu poslouchat, jaké jsou nejlepší způsoby pašování antarských papoušcích žláz z Antaru (antarské papouščí žlázy napíchnuté na špejli jsou odpuzující, avšak velmi vyhledávaná koktejlová pochoutka, za niž jsou někteří zazobaní pitomci ochotni zaplatit obrovské sumy, jen aby udělali dojem na jiné zazobané pitomce), a že loď začala padat jako kámen.

Bylo to samozřejmě víceméně v této chvíli, kdy nadloktí jednoho z členů posádky utrpělo ošklivou pohmožděninu. Tuto skutečnost je třeba náležitě zdůraznit, neboť, jak už bylo řečeno, jinak všichni uniknou bez nejmenšího zranění a smrtelné nukleární střely loď nakonec nezasáhnou. Naprosté bezpečí posádky je zajištěno.

„Zásah za dvacet vteřin, mládenci...“, informoval počítač.

„Tak ksakru zapni ty zatracené motory!“ vyštěkl Zafod.

„Jasná páka, hoši,“ řekl počítač. Motory s tichým hukotem naskočily, loď hladce vyrovnala pád a obrátila se opět předí proti střelám. Počítač začal zpívat.

„Když bouří kráčíš... , hlavu svou zpřímá drž...“, kňoural huhňavě. Zafod na něj zařval, ať proboha drží hubu, ale jeho hlas zanikl v řinkotu toho, co přirozeně považovali za blížící se zkázu.

„A nic se neobávej temnoty...!“ kvílel Eddie. Při vyrovnávání pádu se loď obrátila nohama vzhůru a všichni teď leželi na stropě, takže bylo technicky nemožné, aby někdo dosáhl na řízení.

„Až bouře pomine...“, sentimentálně kňučel Eddie. Obrazovky ukazovaly dvě hrozivě velké střely neodvratně hřmící přímo na loď.

„... a nebe zezlátne...“

Neuvěřitelně šťastnou shodou okolností však střely nestačily korigovat svou letovou dráhu podle chaoticky se potácející lodi, a proletěly těsně pod ní.

„A stříbrná skřivánčí píseň se roznese po kraji... Zásah po korekci letové dráhy za patnáct vteřin, mládenci... Proti větru kráčeji...“

Jející střely se obloukem otočily a pustily se opět do pronásledování lodi.

„Tak tohle je konec.“ Arthur nemohl odtrhnout oči od střel. „Teď už je to docela jisté, že umřeme, co?“

„Přestaň s tím pořád otravovat,“ houkl na něj Ford.

„Vždyť je to pravda, nebo ne?“

„Je.“

„Dál kráčeji deštěm...“, pěl Eddie. Arthur náhle dostal nápad. Vyškrábal se na nohy.

„Proč vlastně někdo nezapne ten nepravděpodobnostní krám?“ otázel se.

„Na ten snad dosáhneme.“

„Šílíš?“ obořil se na něj Zafod. „Bez patričního naprogramování se může stát naprosto cokoliv.“

„Vadí to tolik v téhle situaci?“ odsekl Arthur.

„Ač tvé sny jsou rozváty a pošlapány...“, zpíval Eddie. Arthur se vydrápal na jednu z úžasně elegantně tvarovaných proláklín v místě, kdy se stěna spojovala se stropem.

„Dál kráčeš, kráčeš dál, s nadějí v srdci hořící...“

„Můžete mi někdo říct, proč by neměl zapínat nepravděpodobnostní pohon?“ vyhrkla Trillian.

„A nikdy nepůjdeš sám... zásah za pět vteřin, jsem rád, že jsem vás poznal, hoši, spánembohem... A ni-kdy ne-pů-jdeš sám!“

„Povídám,“ zaječela Trillian, „může mi někdo...“

Pak následovala omračující exploze rámusu a světla.

1.18

A další, co se přihodilo hned po ní, bylo, že Srdce ze zlata pokračovalo naprosto normálně ve své pouti a mělo teď rozkošně zařízený interiér. Byl trochu prostornější, vyvedený v pastelových odstínech zelené a modré. Uprostřed, v trsu kapradin vkusně doplněném žlutými kvítky, se zdvíhalo točité schodiště, vedoucí kamsi do neurčita, a vedle něj kamenný podstavec se slunečními hodinami ukrýval hlavní počítačový výstup. Vtipně instalované osvětlení a zrcadla vyvolávaly dojem zimní zahrady s výhledem na rozlehlou a skvěle udržovanou zahradu. Po obvodu zimní zahrady stály mramorové stolky na půvabných nožkách z tepaného železa. Když se člověk zahleděl do leštěného povrchu mramorových desek, uviděl v nich nejasně rýsující se tvary přístrojů, které se mu při doteku materializovaly pod rukama. Při pohledu ze správného úhlu do vypadalo, že se v zrcadlech odráží obrazovky se všemi potřebnými údaji, ačkoli nebylo ani zdaleka jasné, odkud se vlastně odrážejí. V podstatě to bylo všechno úchvatně krásné. Zafod Bíblbrox, rozvalený v proutěném křesílku, pronesl: „Co se to ksakru stalo?“

„Říkal jsem zrovna, že vypínač nepravděpodobnostního pohonu je tamhle...“, vložil se do hovoru Arthur, povalující se u malého jezírka s rybíčkami. Mávl rukou směrem k místu, kde kdysi býval vypínač. Teď tam byl květináč s azalkou.

„Ale kde to jsme?“ divil se Ford, sedící na točitém schodišti s příjemně vychlazeným Pangalaktickým megacloumákem v ruce.

„Řekla bych, že přesně tam, kde jsme byli předtím...“, ozvala se Trillian, když jim všudypřítomná zrcadla náhle ukázala zvětšelou tvář Magrathey, stále

uhánějící pod nimi. Zafod vyskočil ze sedadla.

„Jenže co se stalo se střelami?“

V zrcadlech uviděli úplně nový šokující obraz.

„Vypadá to, jako by se proměnily v květináč petúnií a velmi překvapeně se tvářícího vorvaně...“, řekl Ford pochybovačně.

„Nepravděpodobnostní faktor jedna ku osmi miliónům sedmi stům šedesáti sedmi tisícům sto dvaceti osmi,“ skočil jim do řeči Eddie, který se ovšem ani trochu nezměnil. Zafod upřeně hleděl na Arthura.

„Uvážils to, pozemšťane?“ tázal se naléhavě.

„Ale... vždyť já jenom...“, koktal Arthur.

„Tak to jsi uvažoval správně. Zapnout nepravděpodobnostní pohon bez předchozího aktivování zkušebních obrazovek... Zachránils nám život, chlapče, víš to?“

„To nestojí za řeč...“, bránil se Arthur.

„Vážně?“ podivil se Zafod. „V tom případě už o tom nemluvmе. Hej, počítej! Naveď nás na přistání.“

„Ale...“

„Už jsem řekl, že o tom nebudeme mluvit.“

Další, co posléze upadlo v zapomnění, bylo, že proti vší pravděpodobnosti byl několik kilometrů nad povrchem neznámé planety vyvolán v existenci vorvan obrovský. A protože taková pozice je pro vorvaně pochopitelně neudržitelná, mělo ubohé nevinné stvoření jen málo času, aby se smířilo se svou vorvaní identitou, protože hned vzápětí se zase muselo smířit s tím, že už vorvaněm není. Následující pasáž je úplným záznamem jeho myšlenek od okamžiku, kdy začalo žít, až do chvíle, kdy svůj krátký život skončilo.

„Aha...! Co se to děje?“ myslelo si.

„Ehm, pardon, kdo vlastně jsem? Dobrý den? Proč jsem tady? Co je smyslem mého života? A co tím myslím, když říkám, kdo jsem? A jéjé! Hele! Co se to ke mně najednou tak strašně rychle blíží? Tak strašně moc rychle. Je to veliké, placaté a kulaté... to chce nějaké důkladné jméno jako třeba... mmm... em... zem! To je ono! Zem! Jestlipak budeme kamarádi?“

A potom, po náhlém mlaskavém žuchnutí, následovalo už jen ticho.

Zvláštní, že jediná myšlenka, která se honila hlavou květináči petúnií, když padal, byla: „To snad ne, už zase!“

Spousta lidí došla k závěru, že kdybychom věděli, proč si onen květináč petúnií myslel právě tohle, věděli bychom toho o podstatě vesmíru mnohem více, než víme teď.

1.19

„Toho robota bereme s sebou?“ Ford znechuceně pohlédl na Marvinu, hrbícího se v koutě pod palmou. Zafod vzhlédl od zrcadlových obrazovek, v nichž viděli panoráma zvětšelé krajiny, kde Srdce ze zlata před chvílí přistálo.

„Á, Paranoidního androida! Jo, toho bereme.“

„Co budeš dělat s maniodepresivním robotem?“

„Si myslíte, že máte problémy,“ ozval se Marvin, jako by hovořil k čerstvě zabydlené rakvi. „Co byste teprv dělali, kdybyste byli maniodepresivní roboti? Ne, nemusíte odpovídat, jsem padesát tisíckrát inteligentnější než vy, a taky na to neumím odpovědět. Dostávám bolení hlavy, když se pokouším dostat na vaši mentální úroveň.“

Dveřmi ze své kabiny vrazila dovnitř Trillian.

„Moje bílé myšky utekly!“ hlásila rozčileně. Výraz zájmu a hluboké účasti nepřeběhl ani po jedné ze Zafodových tváří.

„Kašlu na tvoje bílé myšky,“ vyjádřil se. Trillian po něm loupala očima a znovu zmizela. Její poznámka by patrně vyvolala větší pozornost, kdyby se obecně vědělo, že lidé jsou až třetí v žebříčku inteligentních forem života na Zemi, a nikoli (jak se domnívala většina nezávislých pozorovatelů) druzí.

„Dobré odpoledne, hoši.“

Hlas byl podivně povědomý a zároveň cizí. Měl výrazné mateřsky panaovačné zbarvení. Posádku oslovil právě v okamžiku, kdy dorazila k příklopu přetlakové komory, ústící na povrch planety. Udiveně pohlédli jeden na druhého.

„Počítač,“ vysvětlil Zafod. „Přišel jsem na to, že má rezervní osobnost pro případ nouze, tak mě napadlo, že by mohla být snesitelnější.“

„Máte před sebou první den na cizí planetě,“ pokračoval Eddie svým novým hlasem, „tak doufám, že jste všichni pěkně teple oblečení. A ne abyste si hráli s nějakými ošklivými vyvalenými příšerami!“

Zafod netrpělivě zabubnoval prsty na příklop.

„To se mi nepovedlo,“ přiznával zkroušeně. „Logaritmické pravítko by asi bylo užitečnější.“

„Tak vy takhle!“ vyštěkl počítač. „Kdo to řekl?“

„Byl bys tak laskav a otevřel ten příklop, počítači?“ Zafod se usilovně snažil zachovat klid.

„Až se přizná ten, kdo to řekl,“ odsekl počítač a zabouchl pár synapsí.

„Áchbóže,“ zamumlal Ford, opřel se o přetlakovou přepážku a začal počítat do deseti. Hrozně se bál, že rozumné formy života jednoho dne zapomenou, jak se to dělá. Jedině schopností počítat mohou totiž lidé prokázat svou nezávislost na počítačích.

„No tak,“ řekl Eddie přísně.

„Počítači...“, začal Zafod.

„Čekám,“ přerušil ho Eddie. „Můžu klidně čekat celý den, když na to přijde...“

„Počítači...“, řekl znovu Zafod, který se pokoušel přijít na nějakou rafinovanou logickou kličku, jíž by mohl počítač usadit, pak se však rozhodl, že mu nebude konkurovat v jeho vlastním oboru. „Jestli okamžitě neotevřeš ten výstup, tak poběžím rovnou k tvým hlavním databankám a přeprogramuju tě sekýrou, jasný?“

Eddie šokovaně zmlkl a zadumal se. Ford dál tiše počítal. Počítání je totiž to nejagresivnější, co můžete počítači provést. Asi jako byste přišli k nějakému člověku a začali říkat: krev... krev... krev... krev... Nakonec Eddie řekl tiše: „Vidím, že na našem vztahu budeme muset všichni ještě hodně pracovat,“ a výstup se otevřel. Ledový vítr pronikal do morku kostí. Zachumlali se a sestoupili z rampy do neplodného prachu Magrathey.

„Však vy se vrátíte s brekem, já to vím,“ pokřikoval za nimi Eddie, když zavíral příklop. O několik minut později ho zase otevřel a znovu zavřel a příkaz, který ho zaskočil nepřipraveného.

1.20

Pět postav se zvolna ploužilo zpustlou krajinou. Neurčitá šed' se střídala s nějakou hnědí, a některé partie byly dokonce ještě nezajímavější. Jako vyschlý močál, zbavený někdejší vegetace a pokrytý tlustou vrstvou prachu. Navíc tu bylo dost zima. Zafoda scénérie zjevně deprimovala. Chmurně rázoval stranou od ostatních a po chvíli se jim ztratil z očí za mírnou vyvýšeninou. Vítr bodal Arthura do očí i uší, řídký zatuchlý vzduch mu svíral hrdlo. Nejvíc však trpěla jeho mysl.

„Fantastický...“, řekl a vlastní hlas mu zněl hluše. Řídká atmosféra špatně nesla zvuk.

„Já tvrdím, že je to opuštěná díra,“ ozval se Ford. „V psi boudě bych se bavil líp.“

Narůstalo v něm podráždění. Copak se ze všech planet ve slunečních soustavách Galaxie — z nichž spousta je vzrušující, exotická a kypící životem — musel po patnácti letech vyhnanství vyskytnout v téhle díře, kde není ani stopy po čemkoliv, třeba jen po stánku s buřty! Sehnul se a sebral ze země hromadu studeného bláta, ale neobjevil nic, co by stálo za překonání vzdálenosti tisíců světelných let.

„Ty mi nerozumíš,“ vedl Arthur svou. „Tohle je skutečně poprvé, kdy sto-

jím na povrchu jiné planety ... celý neznámý svět ...! Akorát škoda, že je to taková díra.“

Trillian se schoulila, otrásla a zamračila. Byla by přísahala, že koutkem oka zahlédla sotva postřehnutelný nečekaný pohyb. Když však tím směrem pohlédla, spatřila jen jejich loď tiše a nehybně stojící o nějakých sto metrů dál. Ulevilo se jí, když o vteřinu později uviděli Zafoda, jak na ně mává z vrcholu terénní vlny, aby šli blíž. Zdálo se, že ho něco vzrušilo, ale co říká, neslyšeli. Atmosféra byla příliš řídká a vítr příliš silný. Když se přiblížili k vyvýšenině, zjistili, že tvoří kruhový kráter o průměru asi sto metrů. Svah v okolí vnějšího valu byl poset černými a červenými hroudami. Začali jednu z nich zkoumat. Byla vlhká a jakoby gumová. Vtom s hrůzou pochopili, že je to čerstvé vorvaní maso. Na vrcholku valu čekal Zafod.

„Podívejte,“ ukázal dovnitř kráteru. Uprostřed ležela rozplácá mršina onoho osamělého vorvaně, jenž nežil ani tak dlouho, aby mohl být zklamán svým osudem. Ticho přerušovaly jen slabé bezděčné stahy Trillianina hrdla.

„Pohrůbvat ho asi nemá cenu, co?“ zamumlal Arthur a hned si přál, aby to neřekl.

„Jdeme,“ řekl Zafod a vykročil do kráteru.

„Cože, tam?“ Trillian neskryvala znechucení.

„Jo,“ řekl Zafod. „Musím vám něco ukázat.“

„Vidíme,“ řekla příkře Trillian.

„Ale tohle ne. Něco jiného. Pojdte.“

Všichni tři trochu váhali.

„Tak, pojdte,“ naléhal Zafod. „Našel jsem cestu dovnitř.“

„Dovnitř?“ zhroutil se Arthur.

„Do nitra planety. Je tu podzemní chodba. Pod nárazem vorvaně pukla ... a my do ní tudy vlezeme. Tam, kam lidská noha nevzkročila pět miliónů let, přímo do hlubin času ...“

Marvin si začal ironicky prozpěvovat. Otrásající se hnusem sestupovali za Zafodem do kráteru a usilovně se snažili nevidět jeho nebohého původce.

„Život,“ pronesl chmurně Marvin, „si můžeš hnusit nebo ho ignorovat. Ale líbit se nemůže nikomu.“

V místě vorvaního pádu se půda probořila a odhalila rozsáhlou síť chodeb a galerií, teď ovšem z větší části zavalených zborceným zdivem a vorvaními vnitřnostmi. Zafod začal čistit vchod do jedné z nich, ale Marvinovi to šlo podstatně rychleji. Z temných hlubin zavanul zatuchlý vzduch, a když Zafod posvítíl baterkou dovnitř, nebylo v prašném přítmí vidět téměř nic.

„Podle legendy trávili Magratheané větší část života v podzemí,“ řekl s nadějí.

„Proč,“ užasl Arthur. „To byl povrch tak znečištěný? Nebo snad přelidněný?“

„To asi ne. Spíš se jim venku moc nelíbilo.“

„Víš určitě, že víš, co děláš?“ Trillian nervózně nakukovala do temnot. „Už jednou na nás zaútočili...“

„Koukni, holčičko, ručím za to, že veškerá žijící populace téhle planety se rovná nule, s výjimkou nás čtyř. Tak se uklidni a jde se. Ehm... hele pozemšťane...“

„Arthure,“ napověděl Arthur.

„Jo. Hele, buď tak laskav a vem si tady toho robota a hlídej u východu, jasný?“

„Hlídat? Před čím? Říkals přece, že tu nikdo není.“

„Nó, čistě jen kvůli bezpečnosti, chápeš?“

„Tvé nebo můj?“

„Jen klid. Tak jdeme,“ dodal Zafod a následován Trillian a Fordem, tápavě sestupoval do podzemí.

„Doufám, že vás potká něco hodně nepříjemného,“ řekl kysele Arthur.

„Neboj. Taky že jo,“ ujistil ho Marvin. V několika vteřinách jim výprava zmizela z očí. Arthur se chvíli uraženě poflakoval kolem, pak ale usoudil, že vorvaní hřbitov není koneckonců nejvhodnější místo k poflakování. Marvin ho chvíli zlobně pozoroval, načež se vypnul.

Zafod rychle postupoval chodbou a snažil se rostoucí nervozitu maskovat rázným vykračováním. Svítil kolem sebe baterkou. Stěny pokrývaly tmavé, na dotek studené kachlíky. Těžký vzduch zatuchle páchl.

„Vidíte, co jsem říkal?“ povzbuzoval své spolence. „Neobydlená planeta. Magrathea...“, a rázoval dál špínou a odrovným zdívkem, pod nímž se ztrácela kachlíková podlaha. Trillian to připomnělo londýnskou podzemku, přestože nebývala zaneřáděná tak systematicky. Místy se kachlíky na zdi střídaly s mozaikami — jednoduchými hranatými pestrobarevnými obrazy. Trillian se zastavila a začala jeden z nich studovat, ale nepodařilo se jí v něm najít žádný smysl.

„Hej, Zafode,“ zavolala, „máš tušení, co tyhle zvláštní symboly znamenají?“

„Asi to budou prostě jenom nějaké zvláštní symboly,“ utrousil Zafod. Ani se neohlédl. Trillian pokrčila rameny a vykročila za ním. V jedné či druhé stěně občas objevili dveře vedoucí do malých komůrek. Jak Ford zjistil, byly napřehovány rozbitými součástkami k počítačům. Zatáhl Zafoda dovnitř a Trillian vešla za nimi.

„Koukni,“ začal, „ty myslíš, že tohle je Magrathea...“

„Jo,“ opáčil Zafod. „Slyšeli jsme ten hlas, ne?“

„Prima. Beru tedy jako fakt, že to je Magrathea — aspoň prozatím. Cos nám ale nevysvětlil, je, jak jsi ji u všech černých děr objevil. Nenašels ji přece v hvězdném atlasu.“

„Bádáním. Ve vládních archívech. Detektivní práce. Pár dobrých odhadů. Úplně prosté.“

„A pak jsi čajznul Srdce ze zlata, abys ji mohl hledat?“

„Čajznul, abych mohl hledat spoustu věcí.“

„Spoustu věcí?“ žasl Ford upřímně. „Co třeba?“

„Nevím!“

„Cože?“

„Nevím, co hledám.“

„Jak to?“

„Protože... protože... možná proto, že kdybych to věděl, tak bych to zase nebyl schopen hledat.“

„Ty seš fakt blázen.“

„Ani tuhle možnost zatím nemůžu vyloučit,“ řekl Zafod tiše. „Vím o sobě jen tolik, kolik je moje mysl schopna zjistit ve svém momentálním stavu. A ten rozhodně není dobrý.“

Dlouho mlčeli. Ford pozoroval Zafoda s rostoucími obavami.

„Poslyš, kamaráde,“ začal konečně, „jestli chceš...“

„Ne, počkej...“ přerušil ho Zafod. „Něco ti povím. Já prostě většinou na všechno kašlu. Napadne mě něco udělat, řeknu si proč ne, a udělám to. Úplně jednoduchý. Rozhodnu se ukrást tuhle loď. Rozhodnu se najít Magratheu, a zas se mi to povede. Vždycky vymyslím, jak to udělat co nejlíp, to jo, ale vždycky to funguje. Je to asi jako mít galaktické sporožiro, ze kterého pořád vybíráš, přestože nic neukládáš. No a když se pak zastavím a zamyslím se — proč jsem to jen chtěl udělat? Jak jsem vlastně přišel na to, jak to mám udělat? — vždycky se mi strašně chce přestat na to myslet. Jako například teď. Stojí mě dost přemáhání o tom mluvit.“

Zafod se na chvíli odmlčel. Zavládlo krátké ticho. Pak se zamračil a pokračoval. „O tom, že jistá část mého mozku prostě nepracuje, jak by měla. Pak mě napadlo, že to vypadá, jako by někdo bez mého vědomí používal mého mozku, aby si jím vymýšlel dobré nápady. Když jsem dal tohle dohromady, došel jsem k závěru, že si někdo pro tenhle účel část mého mozku zablokoval, což je důvod, proč ji nemůžu používat. Zajímalo mě, jestli se to dá nějak ověřit. Udělal jsem si encefalogram. Všechny základní testy na obou hlavách — všechny testy, které jsem musel podstoupit pod kontrolou vládních zdravotníků, aby mohla být schválena moje nominace na prezidenta. Testy neukázaly nic. Alespoň nic neočekávaného. Prokázaly, že jsem chytrý, mám značnou představivost, dále že jsem nezodpovědný, nedůvěryhodný a extrovertní. Nic, co bys neuhodl. Žádné

anomálie. A tak jsem začal vymýšlet další testy. Čistě náhodně. Nic. Pak jsem dokonce zkusil přiložit výsledky z jedné hlavy na výsledky z druhé hlavy a pozorovat je proti světlu. Pořád nic. Nakonec jsem z toho zblblnul, protože jsem se rozhodl, nechat to plavat prostě jako záchvat paranoie. Poslední, co jsem ještě udělal, než jsem to definitivně zabalil, bylo, že jsem vzal výsledky položené přes sebe a podíval se na ně přes zelený filtr. Vzpomínáš, že jsem byl už jako malý kluk pověřivý na zelenou barvu? Toužil jsem stát se pilotem u průzkumníků trhu.“

Ford přikývl.

„A taky, že to tam bylo. Jasný jak facka. Sekce uprostřed obou mozků, které měly spojení jen mezi sebou a ničím jiným okolo. Nějaký hajzl mi vypálil všechny synapse a elektronicky traumatizoval obě izolované části malého mozku.“

Ford zděšeně zíral. Trillian zbledla.

„To ti někdo udělal?“ šeptl Ford.

„Jo.“

„Máš tušení kdo a proč?“

„Proč můžu zatím jen hádat. Ale zato vím, kdo byl ten hajzl.“

„Ty to víš? A jaks na to přišel?“

„Protože vypálil své iniciály do zničených synapsí. Schválně, abych je viděl.“

Ford s hrůzou zíral na Zafoda a mráz mu běhal po zádech.

„Iniciály? Vypálené do tvého mozku?“

„Jo.“

„A jaké iniciály, proboha?“

Zafod na něho mlčky pohlédl, pak odvrátil zrak.

„Z. B.,“ řekl tiše. V tom okamžiku se za nimi s rachotem zabouchly ocelové padací dveře a do komory začal vnikat plyn.

„Někdy ti o tom budu povídat,“ rozkuckal se Zafod a pak všichni tři ztratili vědomí.

1.21

Venku, na povrchu Magrathey, se mrzutě poflakoval Arthur. Ford mu předvádě zanechal svůj výtisk Stopařova průvodce po Galaxii, aby si měl čím krátit dlouhou chvíli. Stiskl namátkou několik knoflíků.

Stopařův průvodce po Galaxii je kniha velmi nevyrovnané kvality. Obsahuje řadu hluchých míst, jež ovšem autorům kdysi připadala jako skvělé nápady. Na jedno z nich teď Arthur narazil. Je to vyličení údajných zážitků

jakéhosi Víta Vújagiga, mladičkého nenápadného studentíka Maximegalonské university. Studoval s výborným prospěchem starodávnou filologii, transformační etiku a vlnovou harmonickou teorii koncepce dějin. Jednou, po noci strávené pitím Pangalaktických megacloumáků se Zafodem Bíblbroxem, ho náhle začalo trápit pomýšlení, co se stalo se všemi těmi propisovačkami, které si v posledních letech koupil. Bádání bylo náročné a trvalo dlouho. Během té doby Vít Vújagig navštívil všechny hlavní oblasti úniku propisovaček po celé Galaxii. Nakonec přišel s kuriózní teorií, která svého času nadchla veřejnost. Podle ní existuje kdesi v kosmu, vedle planet obydlených humanoidy, reptiloidy, ryboidy, chodícími stromoidy a superintelligentními odstíny modré barvy, také planeta patřící výhradně propisovačkovitým formám života. A právě na tuto planetu putují všechny ztracené propisovačky. Nepozorovaně proklouznou červenými dírami ve vesmíru do světa, kde, jak dobře vědí, si budou moct užívat nádherně propisovačkovitého životního stylu, odpovídajícího vysoce propisovačkovitým stimulům, a vůbec mít to, co propisovačky považují za zlaté časy. To všecko bylo moc prima a náramná legrace, ovšem jen do té doby, než Vít Vújagig z ničeho nic prohlásil, že tu planetu našel a že tam dokonce pracoval jako šofér v rodině laciných zelených zacvakávacích propisek. Načež ho pocho-pitelně sbalili a dali pod zámek, kde se mu podařilo napsat knihu, a skončil v daňovém exilu, což je osud, který obvykle potká ty, kdo si nedají říct a dělají ze sebe pitomce na veřejnosti. Když na souřadnice, jaké údajně měla mít Vújagigova planeta, přiletěla jednoho dne výprava, objevila jen malý asteroid obývaný samotářským dědkem, který neustále prohlašoval, že nic není pravda, což se navíc posléze ukázalo jako lživé tvrzení. Jediné nejasnosti, které nicméně ještě zůstávají, se týkají oněch záhadných šedesáti tisíc altairských dolarů, vyplácených každoročně na Vújagigovo bankovní konto v Brantisvoganu, a potom také Zafodova kvetoucího kšeftu s ojetými propisovačkami.

Arthur dočetl pasáž a odložil knihu. Úplně netečný robot dál seděl tam, kam ho posadili. Arthur vstal a vydal se k vrcholku kráteru. Potom jej obešel kolem dokola. Sledoval majestátní západ dvou sluncí za Magratheou. Pak se vrátil a vzbudil robota, protože pořád lepší bavit se maniodespresivním robotem než vůbec s nikým.

„Přichází noc,“ řekl mu. „Podívej, robote, hvězdy vycházejí.“

Uvnitř temného mračna je vidět jen málo hvězd a jen slabě, ale k vidění přece byly. Robot na ně poslušně pohlédl a odvrátil se.

„Já vím. Děsný, co?“

„Ale ten západ slunce! Ani v nejdivočejších snech jsem neviděl nic takového... dvě slunce! Jako ohnivé hory vypařující se do vesmíru.“

„Viděl jsem to,“ řekl chmurně Marvin. „Je to všechno na draka.“

„Doma jsme mívali jen jediné slunce,“ posteskl si Arthur. „Pocházím totiž

z planety zvané Země.“

„Vím,“ odbyl ho Marvin. „Pořád o tom mluvíš. Zní to hrozně.“

„Kdepak, bylo tam krásně.“ „Nějaké oceány?“

„Ano... Ohromné vlnící se modré oceány...“, vzdychl Arthur.

„Nesnáším oceány.“

„Pověz mi..., vycházíš dobře s roboty?“ zajímal se Arthur.

„Nenávidím je,“ odsekl Marvin a dodal: „Někam jdeš?“

Arthur už to nemohl vydržet. Znovu se zvedl.

„Půjdu se asi ještě trochu projít,“ řekl.

„Nevyčítám ti to,“ řekl s povzdechem Marvin a napočítal pět set devadesát sedm miliard ovčí než o vteřinu později usnul. Arthur se poplácával dlaněmi ve snaze zvýšit pracovní morálku krevního oběhu. Plahočil se zpět přes val kráteru. Řídká atmosféra a nepřítomnost měsíce způsobovaly, že noc padala rychle. Bylo už hodně tma, a zřejmě proto narazil Arthur do kmeta, dřív než ho uviděl.

1.22

Stál zády k Arthurovi a pozoroval, jak poslední odlesky světla mizí v temnotách za obzorem. Byl vysoký, na sobě prosté, šedé roucho. Když se otočil, ukazoval pohublou, distingovanou tvář, ustaranou, ale nikoli nelaskavou. Tvář bankěře, jemuž byste s radostí svěřili své konto. Zatím se však neotočil, dokonce ani nereagoval na Arthurovo překvapené kviknutí. Konečně zmizely i poslední sluneční paprsky. Muž se otočil. Jeho tvář byla stále odkudsi osvětlená, a když Arthur zapátral po zdroji světla, spatřil o několik kroků dál malé plavidlo — nejspíš vznášedlo, jak odhadl. Kolem něj se rozlévala kaluž bleďého svitu. Muž pohlédl na Arthura. Smutně, zdálo se.

„Vybrali jste si k návštěvě naší mrtvé planety studenou noc,“ řekl.

„Kdo... kdo jste?“ vyblekotal Arthur. Muž odvrátil oči. Zdálo se, že po jeho tváři opět přeběhl výraz smutku.

„Jméno není důležité,“ řekl. O něčem přemýšlel. Aspoň to tak vypadalo. Domníval se zřejmě, že konverzace se nesmí uspěchat. Arthura to uvádělo do rozpaků.

„Já... ehm... vy jste mě ale vylekal...,“ začal nešikovně. Muž na něj pohlédl a mírně zdvihl obočí.

„Hmm?“ otázal se.

„Že jste mě vylekal.“

Arthur se na něj zamračil. „Ale stříleli jste na nás! Ty rakety přece...“

Muž zíral do hlubin kráteru. Slabá záře z Marvinových očí vrhala sotva patrné rudé stíny na ohromnou vorvaní mršinu. Muž se ironicky pousmál.

„Automatický systém,“ vysvětloval s mírným povzdechem. „Archaické počítače v útrobách planety odtikávají temná tisíciletí... Čas doléhá na jejich zaprášené databanky... Zřejmě jim občas přeskočí, a tak vystřelí, jen aby porušily tu zoufalou monotónnost.“

Vážně pohlédl na Arthura a dodal: „Jsem totiž velký přívrženec vědy.“

„Aha... ehm... fakt?“ koktal Arthur. Mužovo podivné, ač laskavé chování ho vyvádělo z míry.

„Jistě,“ potvrdil muž a klidně zmlkl.

„Aha... ehm...“, zajíkal se Arthur. Připadal si jako člověk páchající cizoložství, náhle překvapený příchodem milence manžela, který si však jenom převlékne kalhoty, prohodí několik nezávazných poznámek o počasí a zase odejde.

„Vypadáte nesvůj,“ vyjádřil muž zdvořilou účast.

„Ehm, ani ne... totiž vlastně ano. My jsme jaksi nečekali, že tu vůbec někoho najdeme. Domnívali jsme se, že jste všichni mrtví, nebo co...“

„Mrtví?“ podivil se muž. „Probůh, jen to ne! Jenom jsme spali.“

„Spali?“ opakoval Arthur nevěřicně.

„Ano, po dobu hospodářské krize.“

Kmeta zjevně nezajímalo, jestli pozemšťan rozumí jedinému slovu z toho všeho, a tak ho Arthur musel znovu pobídnout k řeči:

„Ehm... hospodářská krize?“

„Před pěti milióny let se galaktická ekonomika zhroutila, a vzhledem k tomu, že planety stavěné na zakázku jsou něco jako luxusní zboží, tak...“

Odmlčel se a pohlédl na Arthura.

„Víte o tom, že stavíme planety?“ zeptal se vážně.

„Ehm... ano,“ koktal Arthur, „domníval jsem se jaksi...“

„Fascinující práce,“ pokračoval stařec a do výrazu se mu vkradla nostalgie. „Nejradši jsem dělal pobřeží. Jak já si užil, když jsem dělával fjordy..., ale k věci,“ snažil se znovu navázat nit. „Přišla hospodářská krize, a tak jsme si řekli, že nám ušetří spoustu nepříjemností, když ji jednoduše prospíme, a na-programovali jsme počítače, aby nás oživily, až bude po krizi.“

Kmet potlačil slabé zívnutí a pokračoval:

„Počítače jsme napojili na ukazatele cen na galaktické burze, aby nás oživily, až všichni přebudují ekonomiku natolik, aby si naše poměrně drahé služby mohli dovolit.“

Arthur, stálý čtenář burzovních zpráv v Guardianu, byl do hloubi duše otřesen.

„To bylo od vás ale hodně ošklivé, nemyslíte?“

„Vážně?“ podivil se muž mírumilovně. „Nedivte se, jsem trochu mimo obraz.“

Ukázal směrem do kráteru.

„To je váš robot?“

„Ne,“ ozval se od kráteru slabý kovový hlásek, „jsem svůj vlastní.“

„Pokud se mu vůbec dá říkat robot,“ brblal Arthur. „Je to spíš automat na špatnou náladu.“

„Zavolejte ho.“

Arthur překvapeně zaznamenal náhlý rozhodný tón v mužově hlasu. Zavolal na Marvina, který se začal škrábat do svahu a přitom předváděl, jak pajdá, což samozřejmě nebylo pravda.

„Vlastně ho radši nechte tady,“ řekl kmet. „Musíte jít se mnou. Budou se dít velké věci.“

Obrátil se ke svému plavidlu, jež se k nim tiše blížilo tmou, přestože nedostalo žádný viditelný pokyn. Arthur shlížel na Marvina, který teď dělal stejné divadlo, když se namáhavě otočil a plahočil se zpátky do kráteru, a bručel si po cestě zakyslé bezvýznamnosti.

„Tak pojďte,“ volal kmet. „Pojďte, nebo vám to přijde draho.“

„Draho?“ divil se Arthur. „A co?“

„Jak se jmenujete, člověče?“

„Dent. Arthur Dent.“

„Draho jako drahý zesnulý Dentarthurdent,“ řekl kmet přísně. „To má být něco jako výhružka, aby bylo jasno.“

V jeho starých unavených očích se znovu objevil nostalgický výraz. „Nikdy jsem moc neuměl vyhrožovat, ale tvrdili mi, že to občas ohromně účinkuje.“

Arthur na něj jen mrkal.

„To je ale zvláštní člověk,“ mumlal si pro sebe.

„Pardon, co jste říkal?“ optal se kmet.

„Nic, nic, promiňte,“ topil se Arthur v rozpacích. „Tak dobře, kam máme namířeno?“

„Do mého aeroauta,“ odpověděl muž a pokynul Arthurovi, aby nastoupil do plavidla, které neslyšně přistálo vedle nich. „Poletíme hluboko do útrob planety, kde právě procítá náš národ po pěti miliónech let spánku. Magrathea se probouzí.“

Když Arthur usedal vedle starého muže, proti své vůli se zachvěl. Podivné události, stejně jako nehučný pohyb plavidla plujícího noční oblohou, ho hluboce znepokojily. Pohlédl na kmeta, jehož tvář osvětlovala slabá záře světýlek na přístrojové desce.

„Promiňte,“ oslovil ho, „jen tak mimochodem, jak se jmenujete?“

„Jak se jmenuju?“ opakoval stařec a do tváře se mu vrátil odtazitý smutek. Na chvíli se odmlčel. Pak řekl: „Jmenuju se . . . Slartibartfast.“

Arthur se málem zadusil.

„Prosím?“ vyprskl.

„Slartibartfast,“ opakoval muž tiše.

„Slartibartfast?“

Kmet na něj vážně pohlédl. „Říkal jsem přece, že jméno není důležité.“

Aeroauto tiše plulo nocí.

1.23

Všichni dávno víme jednu důležitou věc: skoro nic není takové, jak se to jeví. Tak například na planetě Zemi se člověk vždycky domníval, že je inteligentnější než delfin, protože toho tolik dokázal (kolo, New York, války atd.), kdežto delfini odjakživa nedělali nic jiného, než se mrskali ve vodě a žili si jako prasata v žitě. A naopak — delfini byli odevždy přesvědčení, že jsou daleko inteligentnější než člověk, a to z přesně stejných důvodů. Zvláštní je, že delfini už delší dobu věděli o zkáze hrozící planetě Zemi. Podnikli řadu pokusů, aby upozornili lidstvo na nebezpečí, většina jejich pokusů o komunikaci byla však mylně vykládána jako legrační snaha žďuchat do fotbalových míčů nebo pištěním vymáhat pamlsky. A tak to delfini nakonec vzdali a krátce před příchodem Vagonů opustili vlastními silami Zemi. Poslední sdělení delfinů lidem bylo mylně chápáno jako mimořádně dokonalý pokus o dvojité salto vzad skrz kruh, doprovázené pískáním Praporce s hvězdami a pruhu. Ve skutečnosti však zpráva zněla: „Sbohem a dík za všechny ryby.“

Na planetě existoval vlastně jen jeden biologický druh inteligentnější než delfini. Jeho příslušníci trávili spousty času v laboratořích běháním v kolech a prováděním neuvěřitelně elegantních a vtipných pokusů na člověku. Skutečnost, že člověk tyto vztahy chápal zase naprosto chybně, přesně zapadala do plánů těchto bytostí.

1.24

Aeroauto se tiše vznášelo chladnou tmou, jediné zoufale osamělé chabé světýlko v hluboké magrathejské noci. Uhánělo svižně. Zdálo se, že Arthurův společník je zcela pohroužen do svých myšlenek, a když se Arthur několikrát pokoušel navázat konverzaci, kmet se jen zeptal, zda něco nepotřebuje, a víc se nebavil. Arthur se snažil odhadnout rychlost letu, ale tma venku byla neproniknutelná, takže neměl žádné záchytné body. Pohyb byl tak plynulý a neznatelný, až mu

připadalo, že se vlastně ani nepohybují. Pak se v dálce objevilo jiné světýlko. Během pouhých několika vteřin vzrostlo do takové velikosti, že si Arthur uvědomil, jak obrovskou rychlostí se blíží. Snažil se zahlédnout, jaké plavidlo by to mohlo být, ale ať namáhal oči sebevíc, nedokázal rozeznat žádný určitý tvar. Náhle vyjekl zděšením, protože aeroauto se prudce propadlo a začalo klesat, takže katastrofa byla nevyhnutelná. Relativní rychlost byla přímo neuvěřitelná. Arthur měl sotva čas nabrat dech, a už bylo po všem. Další dojem byl jen neskutečný matně stříbrný přísvit, jenž ho zdánlivě obklopoval. Ohlédl se a spatřil temný bod rychle mizející v dálce. Trvalo několik vteřin, než pochopil: vlétli do tunelu v podzemí. Obrovská rychlost byla jen jejich vlastní relativní rychlost vzhledem ke světlu, jímž zářil nehybný otvor v zemi — ústí do tunelu. Nadskutečný stříbrný přísvit vydávala kruhová zeď tunelu, kterým se teď řítili rychlostí několika set kilometrů v hodině. V hrůze zavřel oči. Po jisté době, jejíž délku se ani nepokoušel odhadnout, ucítil mírné zpomalení a o chvíli později zaznamenal, že zvolna a klouzavě zastavují. Otevřel oči. Byli stále ještě obklopeni stříbrným přísvitem a proplétali se čímsi, co vypadalo jako bludiště křížujících se tunelů. Nakonec zastavili v menší komoře se zakřivenými ocelovými stěnami. Ústilo tu ještě několik dalších tunelů a na vzdáleném konci komory Arthur uviděl ohromný kruh matného, ale dráždivého světla. Dráždivé na něm bylo, jak si zahrávalo s očima. Nedaly se na ně zaostřit a nedalo se ani rozeznat, jak je daleko. Arthur zcela nesprávně odhadl, že by mohlo být ultrafialové. Slartibartfast teď hleděl na Arthura vážným starým očima.

„Pozemšťane,“ oslovil ho, „jsme hluboko v srdci Magrathey.“

„Jak víte, že jsem pozemšťan?“ vyjevil se Arthur.

„To ti bude brzy jasné,“ ujistil ho stařec mírně a s jistou pochybností v hlase dodal: „Nebo aspoň jasnější než v tuto chvíli.“

Po chvíli pokračoval: „Musím tě upozornit, že prostor, do kterého teď vstoupíme, v pravém slova smyslu neexistuje uvnitř naší planety. Je trochu moc . . . velký. Vstoupíme branou do rozsáhlého traktu hyperprostoru. Mohlo by tě to znepokojit.“

Arthur nervózně pokašlával. Slartibartfast stiskl jakýsi knoflík. Arthura příliš neuklidnilo, když poznamenal: „Vždycky mě to k smrti vyděsí. Drž se pevně.“

Plavidlo vyrazilo přímo do světelného kruhu. Arthur si náhle živě představil, jak asi vypadá nekonečno.

Jenomže to nekonečno nebylo. Nekonečno je samo o sobě fádní a nezajímavé. Když se díváte do nočního nebe, díváte se přímo do nekonečna — vzdálenosti jsou nezměřitelné, a tudíž pozbývají smyslu. Prostor, do nějž teď aeroauto vplulo, byl všechno možné, jen ne nekonečný. Byl prostě jenom tak strašlivě obrovský, že poskytoval mnohem lepší představu nekonečna než ne-

konečno samo. Když se v závratné rychlosti, kterou, jak věděl, teď aeroauto získalo, zvolna šplhali volným prostorem, Arthurovi se všechno pohupovalo a vířilo před očima. Vstupní bránu nechali daleko za sebou — bodnutí špendlíku v třpytivé stěně. Stěna. Vzdurovala jakékoliv představivosti — sváděla ji a porážela na celé čáře. Byla tak drtivě obrovitá a strmá, že její vrchol, dno a strany zmizely v dohledu. Šok ze závratí mohl snadno být smrtelný. Stěna se zdála dokonale rovná. Jen nejdokonalejší laserové měřicí zařízení by mohlo zaznamenat, že nejen stoupala, zdánlivě do nekonečna, závratně padala zpět a vydouvala se do stran, ale také se zakřivovala. Setkávala se sama se sebou o třináct světelných vteřin dál. Jinými slovy, letěli vnitřkem duté koule o průměru přes pět miliónů kilometrů, zaplavené nepředstavitelným jasnem.

„Tak tohle,“ řekl Slartibartfast, když se nepatrná tečka aeroauta, letícího teď trojnásobnou rychlostí zvuku, sotva zřetelně sunula rozum paralyzujícím prostorem, „je naše továrna.“

Arthur zíral kolem sebe v nadšené hrůze. Ve vzdálenostech, jež nebyl schopný ani odhadnout, viděl řadu podivných konstrukcí, půvabné ornamenty z kovu a světla, zavěšené kolem stínů kulových tvarů, vznášejících se v prostoru.

„Tady vyrábíme většinu planet,“ vysvětloval Slartibartfast.

„To jako . . .,“ Arthur pracně hledal slova, „chcete říct, že to rozjíždíte nanovo?“

„Proboha jen to ne!“ zděsil se stařec. „Kdepak, Galaxie není ještě ani zdaleka dost bohatá, aby nás mohla uživit. Byli jsme vyrušeni ze spánku, jen abychom vyhotovili jednu mimořádnou zakázku pro jisté . . . velmi dobré zákazníky z jiné dimenze. Možná že vás to bude zajímat . . . tamhle, v dálce před námi.“

Arthur sledoval kmetův ukazováček, až konečně rozeznal vznášející se konstrukci. A skutečně — jediná ze všech prozrazovala stopy nějaké činnosti. Byl to ovšem spíše podprahový vjem, nedokázal by přesně říct, co se tu vlastně děje. Konstrukci právě prozářil záblesk jasného světla a ukázal obrazce ostře se rýsující na temné kouli uvnitř. Obrazce, které Arthur zhruba znal, zhruba načrtnuté strakaté útvary, stejně povědomé jako tvary slov, součást výbavy jeho mysli. Pár vteřin omráčeně, beze slova seděl, zatímco se obrazce míhaly jeho myslí a hledaly, kde by se usadily, aby mohly dávat smysl. Část mozku mu říkala, že moc dobře ví, nač se dívá, a co ty obrazce znamenají, kdežto jiná část docela rozumně odmítala schvalovat podobné nápady a vzdávala se odpovědnosti, pokud jde o jakékoliv další přemýšlení v tomto směru. Další záblesk světla. Tentokrát nemohlo být pochyb.

„Země . . .,“ zašeptal Arthur.

„Země číslo dvě,“ opravil ho vesele Slartibartfast. „Děláme kopii podle původních výkresů.“

Pauza.

„Chcete snad říct...“, Arthur mluvil pomalu a snažil se ovládat, „... že jste kdysi... vyrobili Zemi?“

„Ano,“ přisvědčil Slartibartfast. „Byl jste někdy v ... myslím, že se to jmenuje Norsko?“

„Ne, nikdy.“

„Škoda,“ zasnul se Slartibartfast. „Byl to můj návrh. Dostal jsem za něj cenu. Nádherné zvrásněné okraje. Vzalo mě, když jsem slyšel, že to všechno zničili.“

„Vás to vzalo!“

„Ano. Chybělo pět minut, a už by to tolik nevadilo. Otřesný přehmat.“

„Hm?“ užasl Arthur.

„Myši byly bez sebe vzteky.“

„Myši byly bez sebe vzteky?“

„Ano,“ přisvědčil kmet pokojně.

„Jo, a zřejmě to dost namíchlo i kočky a psy a ptakopysky, ale...“

„Jistě, ale nešlo to přece z jejich kapsy, ne?“

„Helejte,“ uzavřel Arthur, „jestli vám to nějak pomůže, tak já se na to vykašlu a zblázním se rovnou, co vy na to?“

Na palubě aeroauta zavládlo na chvíli rozpačité ticho. Pak se kmet trpělivě pustil do vysvětlování:

„Milý pozemšťane, planetu, na níž jste žili, objednaly, zaplatily a provozovaly myši. Byla zničena pět minut před tím, než mohl být dokončen projekt, kvůli němuž byla vybudována, a proto teď musíme postavit novou.“

Arthurovi z toho všeho došlo jediné slovo.

„Myši?“ Nemohl věřit svým uším.

„Právě tak, pozemšťane.“

„Pardon — nemluvíme oba o těch malých chlupatých zvířátkách se sýrovou mání, co před nimi ženské v situačních komediích z šedesátých let vyskakují na stůl?“

Slartibartfast si zdvořile odkašlal.

„Víš, pozemšťane, někdy je dost obtížné pochopit tvůj způsob vyjadřování. Nezapomínej, že jsem pět miliónů let spal v této planetě, a o těch situačních komediích, o nichž hovoříš, nevím zhola nic. Tvorové, kterým ty říkáš myši, nejsou tak docela tím, čím se jeví. Jsou to pouhé výčnělky hyperinteligentních pandimenzionálních bytostí do naší dimenze. A pokud jde o sýr a pištění, to je jen zástěrka.“

Kmet se odmlčel, pak se účastně zamračil a pokračoval:

„Bohužel na vás dělaly pokusy.“

Arthur se na vteřinu zamyslel, potom však vyjasnil tvář.

„Kdepak,“ řekl. „Teď už chápu, jak k tomu nedorozumění asi došlo. Ve skutečnosti to bylo naopak — my jsme dělali pokusy na nich. Používalo se jich při výzkumu chování. Pavlov a spol. Dávaly se jim všemožné testy, učily se zvonit na zvonek, probíhat bludištěm a tak. Studovala se na nich povaha procesu učení. Pozorováním jejich chování jsme se dozvíдали spoustu věcí o svém vlastním chování...“

Arthur rozpačitě umlkl.

„Úžasná rafinovanost...“, povzdychl Slartibartfast. „Člověk to musí obdivovat.“

„Cože?“ nechápal Arthur.

„Lépe už svou skutečnou podstatu nemohly zamaskovat. Ani vaše myšlení nemohly lépe nasměrovat. Náhle vběhnout do slepé uličky v bludišti, sníst nesprávný kousek sýra, nečekaně chcípnout na myxomatózu — když se to pečlivě promyslí, je výsledný efekt obrovský.“

Odmlčel se, aby dodal dalším slovům většího důrazu.

„Jsou to totiž, pozemšťane, skutečně mimořádně chytré hyperintelligentní pandimenzionální bytosti. Tvá planeta a lidi na ní tvořili matici organického počítače, jemuž zadaly program trvající deset miliónů let... Povím ti celou historii, ale zabere to dost času.“

„V poslední době nejsem zrovna v časové tísní,“ řekl Arthur chabě.

1.25

Život přináší spousty problémů. Mezi nejpopulárnější patří otázky: Proč se lidé rodí? Proč umírají? A proč touží trávit většinu času mezi tím s digitálními hodinami na ruce? Před mnoha a mnoha milióny let jistou rasu hyperintelligentních pandimenzionálních bytostí (jejichž fyzická podoba v jejich vlastním pandimenzionálním vesmíru se příliš neliší od naší) začalo natolik otravovat neustálé handrkování o smysl života, které je zdržovalo od jejich oblíbené zábavy, Krobiánského ultrakriketu (zvláštní hra, v jejímž průběhu je nutno mimo jiné nečekaně bez jakéhokoliv zjevného důvodu někoho praštit a pak vzít do zaječích), až se rozhodli, že se pustí do základních problémů života, vesmíru a vůbec a vyřeší je jednou provždy. Sestrojili tedy superpočítač tak úžasně inteligentní, že ještě před zapojením databank začal tezí „Myslím, tedy jsem“, a než ho stačili vypnout, vydedukoval ještě existenci rýžového nákypu a daně ze mzdy. Byl velký asi jako menší město. Hlavní ovládací panel umístili do úřadovny navržené zvlášť pro tento účel, na mohutný psací stůl z nejkvalitnějšího ultramahagonu, potažený luxusní ultračervenou kůží. Zařízení doplňovaly nákladné, leč diskrétní tmavé koberce, exotické rostliny v květi-

náčích a vkusné rytiny předních programátorů a jejich rodin, vše v hojné míře. Prostorná okna poskytovala vyhlídku na hlavní náměstí lemované stromořadím. V den uvedení do chodu, zvaný Den Velkého Cvaku přijeli dva střízlivě oblečení programátoři s diplomatkami. Do úřadovny je uvedli velmi diskrétně. Uvědomovali si, že dnes budou reprezentovat celou svou rasu v okamžiku jejího největšího triumfu. Počínali si však klidně a tiše, pokorně usedli k psacímu stolu, otevřeli kufříky a vyňali diáře vázané v kůži. Jmenovali se Lankvil a Fuk. Chvilí seděli a uctivě mlčeli. Pak si vyměnili významný pohled, načež se Lankvil naklonil a dotkl se malého černého tlačítka. Sotva slyšitelný bzukot ohlásil, že obří počítač běží na plně aktivní režim. Po krátké pauze k nim promluvil zvučným, hlubokým hlasem:

„Jak zní onen velký úkol, pro nějž jsem já, Hlubina myšlení, druhý největší počítač Všemíra času a prostoru byl povolán v existenci?“

Lankvil a Fuk na sebe překvapeně pohlédli.

„Tvým úkolem, ó počítači . . .“, začal Fuk.

„Ne, počkat, tady něco nehraje,“ vpadl mu ustaraně do řeči Lankvil. „Navrhli jsme ho přece jako největší počítač všech dob, a rozhodně se nemíníme spokojit s druhým největším. Hlubino myšlení,“ obrátil se k počítači, „copak nejsi tím, co jsme navrhli, totiž největším a nejdokonalejším počítačem všech dob?“

„Už jsem řekl, že jsem druhý největší, a taky že jsem,“ pronesl zvučně Hlubina myšlení. Programátoři si vyměnili ustaraný pohled. Lankvil si odkašlal.

„To bude asi nějaká mýlka,“ řekl. „Což nejsi větší počítač než Gargantuovská gigamozkovna z Maximegalonu, která dokáže spočítat atomy hvězdy za pouhou milisekundu?“

„Gargantuovská gigamozkovna?“ opáčil Hlubina myšlení s neskrývaným pohrdáním. „O tom počítadle mi nehovoř!“

„A což nejsi lepší analyzátor,“ naléhal zase Fuk, „než Guglplexská hvězdná myslivna ze Sedmé galaxie světla a geniality, která dokáže spočítat dráhu každé jednotlivé částice prachu v průběhu pětitydenní písečné bouře na Dangrabádu Beta?“

„Pětitydenní písečná bouře?“ řekl Hlubina myšlení zvysoka. „A to se ptáš mě, který meditoval o vektorech atomů při samotném Velkém třesku? Jdiž si s takovými úkoly pro kapesní kalkulačku!“

Programátoři chvilí rozpačitě mlčeli. Pak se Lankvil znovu předklonil a oslovil počítač.

„Ale což nejsi ďábelštější diskutér než Obří hyperlaločný neutronový vševěd z Ciceroniku 12, zvaný Magický a neúnavný?“

„Obří hyperlaločný neutronový vševěd by vymluvil i tele z arkutské megajalovice,“ zaduněl Hlubina myšlení, „ale já bych z toho telete potom vymámil

řízky.“

„V čem tedy spočívá problém?“ otázal se Fuk.

„Žádný problém tu není,“ zahlaholil Hlubina myšlení majestátně. „Prostě jsem druhý největší počítač Veškerenstva času a prostoru.“

„Ale proč druhý?“ dorážel Lankvil. „Proč pořád říkáš, že jsi druhý? Nemyslíš přece Multikorový fintotronní Miller-Titán? Nebo snad Dumamatik? Nebo...“

Na ovládacím panelu zazářila pohrdavá světýlka.

„Těmhle kybernetickým blbečkům nehodlám věnovat ani zlomek kapacitní jednotky!“ zaburácel. „Nemluvím o nikom jiném než o počítači, který přijde po mě!“

Fuk už ztrácel trpělivost. Pošoupl svůj diář stranou a zabručel: „Snad by to šlo bez toho mesiášství.“

„Vy nevíte nic o tom, co přijde,“ hovořil Hlubina myšlení. „Ale já ve svém plodném obvodu dokážu usměrnit nekonečné deltaproudy budoucí pravděpodobnosti, a proto vím, že jednoho dne musí přijít počítač, jehož pouhé základní parametry nejsem hoden spočítat, přece však bude nakonec mým osudem ho navrhnout.“

Fuk ztěžka povzdechl a pohlédl na Lankvila.

„Nemohli bychom toho nechat a přejít k naší otázce?“

Lankvil mu naznačil, aby byl zticha.

„O jakém počítači to mluvíš?“ zeptal se.

„Pro tuto chvíli vám víc neřeknu,“ pravil Hlubina myšlení. „Raději se mě ptejte na to, co mohu zvládnout. Mluvte.“

Programátoři svorně pokrčili rameny. Fuk už se uklidnil.

„Hlubino myšlení, ó velký počítači,“ začal znovu. „Úkol, pro nějž jsme tě zkonstruovali, je tento: Chceme, abys nám sdělil...,“ udělal efektivní pauzu, „... odpověď!“

„Odpověď?“ podivil se mírně Hlubina myšlení. „A co vás zajímá?“

„Život!“ řekl důrazně Fuk.

„Vesmír!“ dodal Lankvil.

„A vůbec!“ zvolali dvojhlasně. Hlubina myšlení chvíli uvažoval.

„Pěkná makačka,“ řekl nakonec.

„Dokážeš to?“

Další odmlka.

„Ano,“ ozvalo se konečně. „Dokážu.“

„Takže odpověď existuje?“ Fuk vzrušením sotva dýchal.

„Jednoduchá odpověď?“ doplnil Lankvil.

„Ano,“ pravil Hlubina myšlení. „Život, vesmír a vůbec. Odpověď na to je. Ale... budu si to muset trochu promyslet.“

Vážnost chvíle však narušil náhlý kravál — dveře se rozlétly a dovnitř vtrhli dva rozzuření muži v hrubých, vybledle modrých tunikách přepásaných opasky v barvách Cruxwanské univerzity. Intelektuální posluhovače, kteří se jim snažili zabránit ve vstupu, prostě odhodili stranou.

„Žádáme přípuštění!“ zařval mladší z nich a uštěřil hezké mladinké sekretářce ránu na ohryzek.

„Přece nás z toho nemůžete vyšoupnout!“ hulákal starší a vystrčil mladšího programátora za dveře.

„Žádáme, abyste nás nemohli vyšoupnout!“ vykřikoval opět mladší, přestože byl bezpečně uvnitř a nikdo se ho už vyhodit nepokoušel.

„Kdo jste?“ povstal rozzlobeně Lankvil. „Co chcete?“

„Já jsem Majikthise!“ oznámil starší muž.

„A já žádám, abych byl Vrúmfondl!“ halasil mladší. Majikthise se obrátil na Vrúmfondla.

„To je v pořádku,“ vysvětloval zlostně, „o to žádat nemusíš.“

„Správně,“ houkl Vrúmfondl a praštil do nejbližšího stolu. „Já jsem Vrúmfondl, a to není požadavek, ale prostě fakt. Chceme jasná fakta!“

„Ale ne,“ zaječel Majikthise podrážděně. „To je přesně to, co nechceme.“

Vrúmfondl jedním dechem zahulákal: „Nechceme jasná fakta! Chceme na-
prostý nedostatek jasných fakt! A já žádám, že jsem anebo třeba nejsem Vrúmfondl!“

„Ale kdo ksakru vůbec jste?“ rozzlobený Fuk rovněž zvýšil hlas.

„Filozofové,“ oznámil Majikthise.

„Anebo taky nemusíme být,“ zahrozil Vrúmfondl na programátory.

„Ale jo,“ ujišťoval Majikthise. „Jsme tu docela určitě za Spojené odborové svazy filozofů, mudrců, osvícenců a jiných myslících osob a žádáme, abyste tuhle mašinu vypli, a to hned!“

„V čem je problém?“ zeptal se Lankvil.

„Hned ti povím, v čem je problém, kámo,“ opáčil Majikthise. „Vymezení, v tom je problém!“

„Žádáme, aby vymezení problém být mohlo, nebo taky nemuselo,“ zavřeštěl Vrúmfondl.

„Jen pěkně nechte ty svoje mašiny počítat a násobit,“ durdil se Majikthise, „a o věčné pravdy se postaráme my! Jen se podívej do zákoníku, kámo. Podle zákona je hledání Konečné pravdy nezczitelnou výsadou pracujících v oboru myšlení. A teď ji najednou náká pitomá mašina jednoduše najde, a my budeme na dlažbě, co? Má pak vůbec vysedávat po nocích a handrkovat se, zda Bůh je anebo třeba taky není, když tahle zatracená mašina ti hned ráno dá jeho telefonní číslo?“

„Správně,“ hulákal Vrúmfondl. „Žádáme přesné vymezení oblastí pochyb a nejistot!“

Tu místností zaduněl hromový hlas:

„Mohu k tomu taky něco poznamenat?“ otázal se Hlubina myšlení.

„Budeme stávkovat!“ vřeštl Vrúmfondl.

„Správně!“ souhlasil Majikthise. „Budete mít na krku generální stávku filozofů!“

Hladina šumu v místnosti se prudce zvýšila, neboť několik pomocných basových reproduktorů zabudovaných ve vkusně vyřezávaných a mořených lakovaných skříních se zapnulo, aby dodaly Hlubinovu hlasu větší průraznosti.

„Chci říct jen tohle,“ zahřměl počítač. „Mé obvody jsou už neodvolatelně nastaveny, aby vypočítaly odpověď na základní otázku Života, vesmíru a vůbec...“ odmlčel se, spokojen, že ho teď všichni napjatě poslouchají, načež pokračoval o něco tišeji: „Ale bude mi to chvilku trvat, než tenhle program sjedu.“

Fuk netrpělivě pohlédl na hodinky.

„Jak dlouho?“ zeptal se.

„Sedm a půl miliónu let,“ odpověděl Hlubina myšlení. Lankvil a Fuk na sebe zamžikali.

„Sedm a půl miliónu let...!“ zvolali dvojhlasně.

„Ano,“ pronesl Hlubina myšlení. „Říkal jsem přece, že si to budu muset promyslet. A řekl bych, že takovýhle program získá ohromnou publicitu, takže filozofie jako obor bude rázem značně populární. Všichni teď budou spekulovat, jakou odpověď asi nakonec dám, a kdo jiný by si měl monopolizovat trh v téhle sféře, než právě vy? Pokud dokážete dostatečně vášnivě nesouhlasit jedni s druhými a vzájemně na sebe kydát špínu v tisku a pokud budete mít chytré manažery, můžete z toho těžit až do smrti. Co vy na to?“

Oba filozofové na něj zůstali civět.

„Do prkenný vohrady,“ vypadlo konečně z Majikthise. „Tomu říkám myšlení. Hele, Vrúmfondle, proč nás tyhle věci nikdy nenapadnou?“

„Vim já,“ špitl ustrašeně Vrúmfondl. „Asi máme přetrénovaný mozky, Majikthise.“

Tak pravivše, udělali čelem vzad a vypochovali ze dveří vstříc životnímu stylu, o jakém se jim nikdy nesnilo.

1.26

„Nesmírně poučné, to ano,“ řekl Arthur, když se Slartibartfast dostal v líčení až sem. „Ale pořád ještě nechápu, co s tím má co dělat Země, myši atakdál.“

„To byla jenom polovina celé historie, pozemšťane,“ pravil stařec. „Pokud tě zajímá, co se stalo o sedm a půl miliónu let později, v den Velké odpovědi, rád bych tě pozval do své pracovny, abys mohl ony události zažít na našich senzo-filmových záznamech. Pokud se ovšem nerozhodneš pro krátkou procházku po povrchu Nové Země. Bohužel není zdaleka hotový — ještě jsme ani nezapustili do zemské kůry umělé dinosauří kostry, a to nám ještě chybí Třetihory a Čtvrtohory, a potom . . .“

„Ne, díky,“ bránil se Arthur, „jaksi by to nebylo ono.“

„To asi ne,“ uznal Slartibartfast a obrátil aeroauto zpět k duchamorné stěně.

1.27

V Slartibartfastově pracovně vládl chaos. Vypadalo to tam asi jako v městské knihovně těsně po výbuchu. Když vcházel, kmet se zamračil.

„Strašně mě to mrzí,“ omlouval se, „ale v jednom z našich počítačů udržujících životní funkce vybuchla dioda. Když jsme se pokoušeli oživit uklízečky, zjistili jsme, že jsou už skoro třicet tisíc let mrtvé. Jenom bych rád věděl, kdo odklidí jejich mrtvolky. Jestli chceš, sedni si třeba tamhle, a já tě zapnu.“

Nabídl Arthurovi židli, která vypadala jako vyrobená z hrudního koše stegosaura.

„Je vyrobena z hrudního koše stegosaura,“ vysvětloval kmet, přičemž štrachal po místnosti a lovil cosi pod hrozivě vratkými hromadami papírů a rýsovacího náčiní.

„Tady,“ řekl konečně. „Tohle si podrž.“

Podal Arthurovi dva dráty s odizolovanými konci. Ve chvíli, kdy se jich dotkl, nějaký pták prolétl přímo skrz něj. Visel ve vzduchu a byl sám sobě naprosto neviditelný. Pod sebou viděl půvabné náměstí lemované stromořadím. Všude kolem stály bílé betonové domy vznosné konstrukce, ale o něco horší trvanlivosti, neboť mnohé z nich byly popraskané a flekaté od deště. Naštěstí zrovna svítlo slunce a čerstvý větřík zlehka tančil stromořadím. Podivný pocit, že všechny budovy tiše bzučí, byl způsoben snad jen tím, že náměstí i přilehlé ulice byly přecpány radostně vzrušenými lidmi. Někde hrála kapela, pestré vlajky se třepaly ve větru a ve vzduchu se vznášela karnevalová nálada. Arthur pocítil zvláštní osamělost — visel tu nad tím vším, a neměl nic, dokonce ani tělo. Než však o tom mohl začít uvažovat, zazněl náměstím hlas, který upoutal všeobecnou pozornost. Před budovou, jež na první pohled dominovala náměstím, na pódiu potaženém látkou jásavé barvy, stál jakýsi muž a hovořil do mikrofону k zástupu:

„Ó lide, vyčkávající ve stínu Hlubiny myšlení!“ zvolal. „Ctní potomci Vr-
úmfondla a Majikthise, největších a skutečně doopravdy nejzajímavějších Pun-
ditů, jaké kdy vesmír znal . . . , čas čekání je u konce!“

Dav propukl v bouřlivý jásot. Ve vzduchu se vznášely vlajky, třepetalky
a konfety a všude se ozýval pískot. Užší ulice vypadaly spíš jako stonožky ležící
na zádech a zuřivě mávající nožkami ve vzduchu.

„Sedm a půl miliónu let čekala naše rasa na tento Velký den, od něž si
slibujeme to správné Osvícení!“ vyvolával jásavě řečník. „Den Odpovědi!“

Vzrušený dav odpověděl neméně jásavým hurá.

„Už nikdy,“ vykřikoval muž, „už nikdy se ráno neprobudíme, abychom si
kladli otázku Kdo vlastně jsem? Jaký smysl má můj život? A bude z kosmic-
kého hlediska skutečně vadit, když nevstanu a nepůjdu do práce? Neboť dnes
jednou provždy zvíme prostou a jednoduchou odpověď na všechny tyto palčivé
problémy Života, vesmíru a vůbec!“

Dav opět propukl v nadšení a Arthur zjistil, že se zvolna snáší k jednomu
z velkých majestátních oken v budově za pódiem, z něhož muž řečnil k davu. Na
okamžik se ho zmocnila panika, protože letěl přímo proti oknu. O vteřinu poz-
ději se však uklidnil — proletěl sklem, aniž se ho dotkl. Nikdo z přítomných
se však nepozastavil nad jeho podivným příchodem, což vzhledem k tomu,
že tam nebyl, nijak nepřekvapuje. Začínal chápat, že celý zážitek není nic
než přehrávka záznamu, proti němuž je ovšem šestistopá sedmdesátka pouhou
hračkou. Místnost do značné míry odpovídala Slartibartfastovu popisu. Celých
sedm a půl miliónu let ji dobře udržovali a skoro každých sto let se tu i pra-
videlně uklízelo. Ultramahagonový stůl měl ohlazené rohy, i koberec trochu
vybledl, mohutný terminál počítače však trůnil v celé své světélkující nádheře
na desce potažené kůží a vypadal jako čerstvě zkonstruovaný. Dva stroje odění
muži před ním uctivě seděli a čekali.

„Čas téměř vypršel,“ řekl jeden z nich. Arthura překvapilo, když těsně vedle
mužovy hlavy se náhle z ničeho nic materializovalo jakési slovo. To slovo znělo:
LÚNKVÓL. Několikrát zazářilo a zmizelo. Než to Arthur stačil zpracovat,
promluvil druhý muž, a vedle jeho hlavy se objevilo slovo FOUK.

„Před sedmdesáti pěti tisíci generací uvedli naši předkové tento program
v chod,“ říkal druhý muž. „A my budeme první, kdo po tak dlouhé době uslyší
počítač promluvit.“

„Hrozná zodpovědnost, Fouku,“ souhlasil první muž. Arthur si uvědomil,
že sleduje záznam s titulky.

„Jsme ti,“ řekl zase Fouk, „kdo uslyší odpověď na Velkou otázku Ži-
vota . . . ?“

„Vesmíru!“ doplnil Lúnkvól.

„A vůbec . . . !“

„Pššt!“ umlčel Lúnkvól gestem kolegu. „Myslím, že Hlubina myšlení se chystá promluvit!“

Následovala krátká pauza, plná očekávání, během níž ovládací panel zvolna přicházel k životu. Světla se zkusmo rozsvěcovala a zhasínala, až se nakonec ustálila do obrazce, vyjadřujícího aktivitu. Z komunikačního kanálu se ozval jemný bzukot.

„Dobrý den,“ řekl konečně Hlubina myšlení.

„Ehm... dobrý den, ó Hlubino myšlení,“ vypravil ze sebe Lúnkvól trochu nervózně. „Máš... ehm, totiž...“

„Odpověď pro vás?“ přerušil ho Hlubina myšlení majestátně. „Ano. Mám.“ Oba muži se zachvěli nedočkavostí. Čekání tedy nebylo marné.

„Ona skutečně existuje?“ vydechl Fouk.

„Ona skutečně existuje,“ potvrdil Hlubina myšlení.

„Na všechno? Na velkou otázku Života, Vesmíru a vůbec?“

„Ano.“

Oba muži byli speciálně vyškoleni pro tuto chvíli. Celý jejich život byl jen přípravou na ni. Byli vybráni hned při narození, aby vyslechli Odpověď. A přece se přistihli, že vzrušeně dýchají a vrtí se jako nedočkavé děti.

„A ty nám ji dáš?“ loudil Lúnkvól.

„Dám.“

„Teď hned?“

„Teď hned.“

Oba muži si olízli vyprahlé rty.

„Ačkoli si myslím, že se vám nebude zrovna moc líbit.“

„To nevádí!“ naléhal Fouk. „Musíš nám ji říct! Teď hned!“

„Teď hned?“ zeptal se Hlubina myšlení.

„Ano! Teď hned!“

„Dobře,“ řekl počítač a opět umkl. Oba muži se neklidně vrtěli. Napětí bylo nesnesitelné.

„Ale opravdu se vám nebude líbit,“ poznamenal Hlubina myšlení.

„Mluv!“

„No dobře,“ řekl klidně Hlubina myšlení. „Odpověď na Velkou otázku...“

„Ano...!“

„Života, vesmíru a vůbec...“, promluvil Hlubina myšlení.

„Ano...!“

„Je...“

Hlubina myšlení se opět odmlčel.

„Ano...!“

„Je...“

„Ano...!!!...?“

„Čtyřicet dva,“ oznámil Hlubina myšlení s nedostiznou důstojností a klidem.

1.28

Trvalo dlouho, než někdo promluvil. Koutkem oka viděl Fouk moře nedočkavých tváří dole na náměstí.

„Lynčování nás asi nemine, co?“ zašeptal.

„Byl to tvrdý oříšek,“ poznamenal Hlubina myšlení mírně.

„Čtyřicet dva?!“ zaječel Lúňkvól. „To je všechno, co nám můžeš předložit za sedm a půl miliónu let práce?“

„Pečlivě jsem si to ověřil,“ odporoval vlídně počítač. „Zcela určitě je to správná odpověď. Ale abych byl upřímný, myslím si, že problém spočívá v tom, že jste nikdy pořádně nevěděli, jak zní otázka.“

„Vždyť to byla Velká otázka! Základní otázka Života, vesmíru a vůbec!“ hulákal Lúňkvól.

„Ano,“ souhlasil Hlubina myšlení šetrným tónem někoho, kdo ví, že má co činit s bláznem. „Ale jak vlastně zní?“

Oba muže zvolna zahalilo šokované ticho. Zírali nejprve na počítač, potom jeden na druhého.

„No prostě... zkrátka... všechno... a vůbec...“, pokusil se chabě Fouk.

„Právě!“ řekl Hlubina myšlení. „Až budete znát přesné znění otázky, pochopíte, co znamená odpověď.“

„Báječný,“ zadrmočil Fouk. Odhodil diář a setřel drobnou slzu.

„Hele, podívej, tak fajn,“ ozval se Lúňkvól. „Můžeš nám tedy říct tu otázku, prosím tě?“

„Základní otázku?“

„Ano!“

„Života, vesmíru a vůbec?“

„Ano!“

Hlubina myšlení chvíli uvažoval.

„To je právě ta potíž,“ řekl pak.

„Ale dokážeš to?“ Lúňkvól vzrušením zvýšil hlas. Hlubina myšlení se znovu dlouze zamyslel.

„Ne,“ řekl nakonec pevně. Oba muži se zoufale zhroutili do křesel.

„Ale povím vám, kdo to dokáže,“ dodal Hlubina myšlení. Prudce vzhlédl.

„Kdo? Pověz!“ zvolali současně. Arthur náhle ucítil, jak mu běhá mráz po neexistujících zádech, neboť se zvolna, ale neodvratně blížil k ovládacímu

panelu. Byl to však pouze dramatický nájezd kamery, alespoň to tak připadalo tomu, kdo záznam pořizoval.

„Nemluvím o nikom jiném než o počítači, jenž má přijít po mně,“ zahovořil Hlubina myšlení svým obvyklým deklamačním stylem. „Počítač, jehož pouhé základní parametry nejsem hoden spočítat — a přece ho pro vás navrhnu. Počítač, který může najít Otázku ke Konečné odpovědi, počítač tak nekonečně dokonalý a složitý, že součástí jeho operační matice bude i organický život. A vy vezmete na sebe novou podobu a sestoupíte do tohoto počítače, abyste řídili jeho program po deset miliónů let! Ano! Navrhnu pro vás tento počítač. A také pro něj zvolím jméno. Bude se jmenovat . . . Země.“

Fouk civěl na Hlubinu myšlení.

„To je ale blbé jméno,“ řekl a po celé délce jeho těla se objevily dlouhé zářezy. I Lúkvól náhle utrpěl hrůzné zásahy odnikud. Kontrolní panel počítače zřekal se a pukl. Zdi se zakymácely a rozdrobily se a celá místnost se zřítíla vzhůru směrem do stropu . . . Před Arthurem, svírajícím dráty, stál Slartibartfast.

„Konec pásky,“ vysvětlil.

1.29

„Zafode! Probud se!“

„Hmmmffvrrr?“

„Povídám, probud se!“

„Radši se budu věnovat tomu, co mi jakž takž jde,“ zamumlal Zafod a unikl hlasu zpět do spánku.

„Mám tě nakopnout?“ nabízel Ford.

„Potěší tě to?“ zahuhlal Zafod nezřetelně.

„Ne.“

„Mě taky ne. Tak vidíš, nemá to cenu. Přestaň mě buzerovat.“

A Zafod se stočil do klubička.

„Dostal toho plynu dvojnásobnou dávku,“ spekulovala Trillian sklánějící se nad ním. „Vždyť má dvě průdušnice . . .“

„A nemluve,“ obořil se na ně Zafod. „Tady se prostě nedá spát. Co se stalo se zemí, že je tak tvrdá a studená?“

„Je ze zlata,“ vysvětlil Ford. Neuvěřitelně svižným, až baletním pohybem se Zafod postavil na nohy a začal zkoumat obzor — až tam se totiž všemi směry táhla zlatá zem, dokonale hladká a jednolitá. Třpytila se jako . . . těžko říct, jako co se třpytila, protože ve vesmíru se nic netřpytí úplně přesně jako planeta vyrobená z jednoho kusu zlata.

„Kdo to tam dal?“ zachraptěl Zafod s očima navrch hlavy.

„Jen klid,“ mírnil ho Ford. „To je jenom katalog.“

„Kdo?“

„Katalog,“ zopakovala mu Trillian. „Iluze.“

„Jak to víte?“ křičel Zafod. Padl na všechny čtyři a zíral na zem. Šťouchal a dloubal do ní. Byla velmi těžká a celkem měkká - dalo se do ní rýpat nehtem. Byla výrazně žlutá a velmi lesklá, a když na ni dýchl, dech se z ní vypařoval oním zvláštním způsobem, jímž se dech vypařuje jen z pravého zlata.

„Probrali jsme se s Trillian už před chvílí,“ vykládal Ford. „Začali jsme řvát a hulákat, až někdo přišel, tak jsme řvali a hulákali dál, až je to nakonec přestalo bavit a zavřeli nás do katalogu planet, abychom se zabavili než budou mít čas se s námi vypořádat. Tohle všechno je jenom senzofilm.“

Zafod na něj vyčítavě pohlédl.

„Kurva fix, to mě musíš probudit z mého vlastního naprosto uspokojivého snu, jen abys mi ukázal cizí?“

Znechuceně si dřepel na zem.

„Co je to tamhle za údolí?“ zeptal se.

„Punc,“ vysvětlil Ford. „Už jsme se byli podívat.“

„Nechtěli jsme tě dřív budit,“ ozvala se Trillian. „Na té minulé planetě bylo po kolena ryb.“

„Ryb?“

„Lidé mají rádi divné věci.“

„A předtím byla platina,“ vložil se Ford opět do hovoru. „Celkem nuda. Ale mysleli jsme si, že tohle bys přece jen chtěl vidět.“

Všude, kam pohlédli, je oslepovala planoucí výheň zlatavého světla.

„Moc hezké,“ vybublal Zafod podrážděně. Na obloze se objevilo obrovské zelené katalogové číslo. Zablikalo a změnilo se v jiné, a když se rozhlédli, zjistili, že i krajina se proměnila. Jednohlasně zvolali: „Juch!“

Moře bylo purpurové. Pláž, na níž seděli, pokrývaly nepatrné žluté a zelené oblázky — patrně strašlivě vzácné drahokamy. Na obzoru se měkce rýsovaly rudé vrcholky vzdálených hor. Opodál stál masivní stříbrný plážový stolec s fialovým slunečníkem lemovaným volány a stříbrnými štrápci. Na obloze se namísto katalogového čísla objevil obrovský slogan: „Ať máte jakýkoli vkus, Magrathea vám vyhoví. Nechlubíme se.“

Načež se z nebe na padácích sneslo pět set úplně nahých žen. Scéna však v mžiku zmizela a rázem se octli na jarní louce plné krav.

„Áách!“ zanařikal Zafod. „Moje mozky!“

„Chceš si o tom promluvit?“

„Fajn,“ souhlasil Zafod. Posadili se a ignorovali scenérie, střídající se kolem nich.

„Myslím si, že je to asi tak,“ začal Zafod. „Ať už se s mými mozky stalo cokoliv, byl jsem to já, kdo to udělal. A udělal jsem to tak šikovně, že na to nepřišli ani při vládních prověřovacích testech. Dokonce já sám jsem o tom neměl vědět. Dost šílený, co?“

Jeho společníci souhlasně přikýkli.

„A tak jsem si říkal, co může být tak tajného, že nikdo nesmí vědět, že o tom vím, ani galaktická vláda, dokonce ani já sám? A odpověď zní: nevím. Což je nasnadě. Ale dal jsem si pár věcí dohromady, takže si začínám něco domýšlet. Kdy jsem se rozhodl kandidovat na prezidenta? Krátce po smrti prezidenta Judena Vranxe. Pamatuješ na Judena, Forde?“

„Jo,“ přisvědčil Ford. „Ten chlápek, co jsme ho potkali jako kluci, ten arkturský kapitán. To byl teda řízek. Pamatuješ, jak nám dal buráky, tehdy, jak ses mu naboural do toho jeho meganákladáku? Říkal, že takovýho aplégra, jako jsi ty, ještě neviděl.“

„Co to má znamenat?“ žasla Trillian.

„Stará historie,“ vysvětloval Ford, „to jsme ještě byli malí kluci na Betelgeuze. Arkturské meganákladáky tehdy obstarávaly dopravu většiny zboží mezi centrem a okrajovými oblastmi Galaxie. Betelgeuzští průzkumníci trhu vyhledávali nové trhy a Arktuřané je pak zásobovali. Tehdy ještě bylo dost problémů s piráty, než byli vyhlazeni v dordellijských válkách, takže meganákladáky bývaly vyzbrojeny nejfantastičtějšími ochrannými štíty, jaké galaktická věda znala. Děsný potvory, tyhle lodi, a strašně velký. Na oběžné dráze kolem planety pravidelně působily zatmění slunce. Jednoho krásného dne se tady mladý Zafod rozhodl, že se do jednoho z nich vloupá. Na třítryskovém skútru, konstruovaném pro stratosféru — a to byl ještě malý kluk! Zkrátka byla to bláznivina, co ti mám povídat. Letěl jsem s ním, protože jsem se vsadil o slušné peníze, že to nedokáže, a chtěl jsem mít jistotu, že nezfalšuje důkazy. Co bylo dál? Nasedli jsme do té jeho tříkolky, kterou sešteloval, že z ní bylo něco úplně jiného. Během pár týdnů jsme urazili tři parseky, nabourali se do meganákladáku — dodneska nevím jak — a připochoďovali jsme na velitelský můstek. Mávali jsme dětskými pistolkami a dožadovali se buráků. Nic šílenějšího jsem ještě neslyšel. Stálo mě to roční kapesné. A proč? Kvůli burákům.“

„Kapitánem byl právě tehle bezva chlap, Juden Vranx,“ pokračoval Zafod. „Dal nám jídlo i chlast — lahůdky z nejpodivnějších částí Galaxie — a samozřejmě spousty buráků. Měli jsme se jak Pánbů ve Frankrajchu. A pak nás teleportoval zpátky. Do nejpečlivěji hlídaného křídla Betelgeuzské státní věznice. Ten se s ničím nepáral. Nakonec se stal prezidentem Galaxie.“

Zafod se odmlčel. Scénérie, v níž se právě nacházeli, tonula v přítmí. Temné mlhy se valily kolem nich a ve stínu se nezřetelně rýsovaly obrovité postavy. Občas prořízly vzduch výkřiky fiktivních bytostí vražděných jinými fiktivními

bytostmi. Tenhle model se určitě musel zamlouvat spoustě lidí, jinak by se Magratheanům sotva vyplatil.

„Forde,“ řekl Zafod tiše.

„Hmm?“

„Než Juden umřel, přišel za mnou.“

„Cože? Tos mi nikdy neřekl.“

„Ne.“

„A co říkal? Proč za tebou přišel?“

„Řekl mi o Srdci ze zlata. To byl jeho nápad, abych loď ukradl.“

„Jeho nápad?“

„Jo,“ přisvědčil Zafod. „A jediná šance se naskytla při slavnostním odpálení.“

Ford na něj chvíli nechápavě zíral, a pak se bouřlivě rozchechtal.

„Chceš říct, že ses rozhodl stát prezidentem Galaxie, jen abys mohl tu loď ukrást?“

„Přesně,“ potvrdil Zafod se svitem v oku, jenž by většinu lidí bezpečně dostal do vypolstrované cely.

„Jenže proč?“ divil se Ford. „Proč je tak důležité ji mít?“

„Co já vím,“ zvald Zafod. „Myslím, že kdybych si byl vědom, proč je to tak důležité a na co ji budu potřebovat, asi by se to nejspíš projevilo při testech, a nikdy bych neprošel. Juden mi nejspíš řekl spoustu věcí, jenže ty jsou zatím blokové.“

„A ty si myslíš, že sis rejpal v mozku jen kvůli tomu, co ti Juden napovídal?“

„Uměl to člověku vysvětlit.“

„Nojo, ale, Zafode, kámo, nesmíš se hned nechat zblbnout.“

Zafod pokrčil rameny.

„A máš vůbec tušení, co by za tím vším mohlo být?“

Zafod se hluboce zamyslel. Chvillemi vypadal, že se potýká s pochybnostmi.

„Ne,“ řekl nakonec. „Zřejmě jsem si neprozradil žádné ze svých tajemství... Což docela chápu,“ dodal po chvíli. „Nevěřil bych si, ani co se vejde do elektronový slupky.“

Poslední planeta katalogu jim zmizela pod nohama a znovu je obklopil hmatatelný svět. Seděli v čekárně zamořené plyšovými potahy, stolky se skleněnými deskami a spoustou diplomů ze soutěží v krajinářské architektuře. Náhle se před nimi zjevil vysoký Magrathean.

„Myši vás očekávají,“ oznámil.

1.30

„A tak se také stalo,“ uzavřel Slartibartfast své vyprávění a současně učinil chabý a nepřesvědčivý pokus alespoň zčásti uklidit příšerný binec ve své pracovně. Z vrchu jedné hromady sebral jakýsi kus papíru, ale nepodařilo se mu vymyslet pro něj lepší umístění, a tak ho odložil zpět na původní místo na vršku hromady, která se okamžitě sesypala. „Hlubina myšlení navrhl Zemi, my jsme ji postavili a vy jste na ní žili.“

„A pak přišli Vogoni a zničili ji pět minut před dokončením programu,“ dodal Arthur, ne bez trpkosti.

„Ano,“ přisvědčil kmet a rozhlédl se beznadějně po místnosti. „Deset milionů let plánování a práce obráceno vniveč — pronic zanic. Deset milionů let, pozemšťane... Dovedeš si vůbec představit takovou rozlohu času? Za tu dobu by se z nepatrného zárodku stačila pětikrát vyvinout civilizace v celé Galaxii. A všechno je pryč.“

Na chvíli se odmlčel a pak dodal: „Vy tomu říkáte byrokracie.“

„To by ovšem vysvětlovalo spoustu věcí,“ řekl Arthur zamyšleně. „Celý život jsem měl takový divný, nevysvětlitelný pocit, že se na světě děje něco velkého a zlověstného, a nikdo mi to nedokázal vysvětlit.“

„Kdepak,“ chlácholil ho stařec. „To je normální paranoia. To má ve vesmíru úplně každý.“

„Každý?“ podivil se Arthur. „Jestli to má každý, tak to třeba přece jen něco znamená! Možná že někde za vesmírem, který známe...“

„Možná. Co na tom záleží?“ přerušil kmet Arthura, než se stačil rozohnit. „Možná, že už jsem starý a unavený, ale vždycky si říkám, že pravděpodobnost zjistit, jak všechno doopravdy je, bude tak mizivá, že nezbývá, než vykašlat se na smysl toho všeho a jen se prostě udržovat v pohybu. Tak třeba já. Navrhuju pobřeží. Za Norsko jsem dokonce dostal cenu.“

Chvilí hrabal v hromadě krámů, načež vytáhl velký hranol plexiskla, na němž se skvělo jeho jméno. Uvnitř hranolu byl zatavený model Norska.

„Má to vůbec nějaký smysl?“ zauvažoval nahlas. „Alespoň já jsem v tom žádný najít nedokázal. Celý život sekám fjordy. Pak najednou přijdou do módy a já dostanu velkou cenu.“

Chvilí zamyšleně převracel hranol v rukou, pak pokrčil rameny a nedbale ho odhodil stranou — ale zase ne tak, aby nepřistál na měkkém.

„Na té náhradní Zemi, kterou právě vyrábíme, mi zadali Afriku. Samozřejmě, že ji udělám zase samý fjord, protože mám prostě fjordy rád. A jsem navíc staromódní, a připadá mi, že dělají kontinentu nádhernou barokní atmosféru. Jenže všichni mi říkají, že to není ten správný rovníkový styl. Rovníkový styl!“ zasmál se dutě. „Co na tom záleží? Věda jistě dokázala spoustu úžas-

ných věcí. Ale já bych vždycky dal mnohem raději přednost štěstí před věcnou správností.“

„Takže jste šťastný?“

„Ne. V tom je právě chyba.“

„To je škoda,“ řekl Arthur s účastí. „Ale jinak mi to připadá jako ohromně zajímavý životní styl.“

Na stěně zazářilo bílé světýlko.

„Půjdem,“ oznámil Slartibartfast. „Myši se s tebou chtějí seznámit. Tvůj příjezd způsobil značný rozruch. Je všeobecně považován, tuším, za třetí nejnepravděpodobnější událost v dějinách vesmíru.“

„A co byly ty první dvě?“

„Nejspíš nějaké náhody,“ řekl Slartibartfast lhostejně. Stál v otevřených dveřích a čekal na Arthura. Arthur se naposledy rozhlédl po pracovně. Pak pohlédl na sebe, na své propocené a uválené šaty, v nichž ve čtvrtek ráno ležel v blátě.

„Zato můj životní styl je dost namáhavý,“ zamumlal pro sebe.

„Prosím?“ zeptal se stařec zdvořile.

„Nic, nic,“ ujišťoval Arthur, „jenom takový vtip.“

1.31

Neopatrné výroky mohou přijít draho, a dokonce způsobit i ztráty na životech. To je známá věc. Málokdy je však závažnost problému chápána v plném rozsahu. Například právě v okamžiku, kdy Arthur vyslovil: „Zato můj životní styl je dost namáhavý“, vyskytla se v předivu časoprostorového kontinua porucha v podobě nepatrné dírky, kterou jeho slova pronikla daleko zpátky v čase, přes téměř nekonečné rozlohy prostoru, až do daleké galaxie, jejíž obyvatelé, podivné bojechtivé bytosti, právě balancovali na pokraji mezihvězdné bitvy. Vůdci znepřátelených stran naposledy vyjednávali. Konferenční stůl halilo děsivé ticho. Velitel Vl'hurgů v nádherném bitevním úboru — červených trenýrkách posíťtých drahokamy, zíral kamenným pohledem na vůdce G'Gugvinttů, dřepícího naproti v oblaku zelených sladce páchnoucích výparů. Milión lesklých, po zuby ozbrojených hvězdných křižníků čekalo na jediné slovo, aby začaly chrlit elektrickou smrt. Velitel Vl'hurgů právě vyzval podlou stvůru naproti sobě, aby odvolala, co řekla o jeho mamince. Stvůra se zavrtěla v oblaku svého hnusného, žhoucího oděru, když vtom nad konferenčním stolem proplula slova Zato můj životní styl je dost namáhavý. Naneštěstí je to ve vl'hurském jazyce nejhorší urážka, jaké se kdo může dopustit, na niž není jiná odpověď, než strašlivá, staletí trvající válka. Až po několika tisících let, během nichž stačily

zcela zdecimovat svou vlastní galaxii, pochopily obě strany, že celá záležitost byla jen tragický omyl. A tak vyřešily zbývající drobné názorové rozdíly, aby mohly spojit síly v útoku na naši Galaxii, v které teď neomylně rozpoznaly viníka — původce oné urážlivé poznámky. A po další tisíce let se mocné lodi řítily kosmickou pustinou, až se nakonec s jekotem vrhly na první planetu, která jim padla do cesty — shodou okolností to byla právě Země —, kde však v důsledku chybného odhadu měřítka došlo k tragické nehodě. Celé bitevní loďstvo sežral malý psík. Badatelé, zabývající se dopodrobna složitým působením příčiny a následku v dějinách vesmíru, tvrdí, že takovéhle věci se dějí v jednom kuse, jenomže jsme proti nim bezmocní. Nejsou s to říct víc než: „To je prostě život“.

Po krátkém letu se Arthur a staříček Magrathean octli přede dveřmi. Vystoupili z aeroauta a vešli do čekárny přecpané stolky se skleněnými deskami a plexisklovými diplomy. Vzápětí zazářilo nad vchodem v protější stěně světlo. Vstoupili. „Arthure! Zaplaťpánbů, že jsi v pořádku!“

„Jo?“ podivil se Arthur. „Tak fajn.“

Místnost byla spoře osvětlena, takže mu chvíli trvalo, než rozpoznal Forda, Trillian a Zafoda. Seděli u kulatého stolu obloženého krásně naaranžovanými exotickými pokrmy, zvláštními pamlsky a nevidaným ovocem a pilně zaměstnávali žvýkáci svaly.

„Co s vámi bylo?“ zajímal se Arthur.

„Hostitelé nás nejdřív zaplynovali, pak se nám snažili vypumpovat mozky a vůbec se chovali poněkud zvláštně, tak teď připravili tohle báječné jídlo, aby nám to vynahradili,“ vysvětloval Zafod a útočil přitom na grilovanou kost s přilehlou svalovinou. „Vem si,“ pobízel Arthura a vylovil z jedné misky špalek ďábelsky páchnoucího masa. „Nosorožčí kotlety z Vegy. Úžasná pochoutka, pokud máš rád tyhle věci.“

„Hostitelé?“ nevěřil Arthur svým uším. „O jakých hostitelích to mluvíš? Žádné tu nevidím...“

„Nech si chutnat pozemský tvore,“ přerušil ho tenký hlásek. Arthur se rozhlížel kolem a najednou nadskočil.

„Brr!“ otrásl se. „Co ty myši na stole?“

Zavládlo rozpačité ticho, v němž všichni upírali na Arthura pohledy. Ten je však nevnímal, protože upřeně zíral na dvě bílé myši, trůnící na stole v něčem, co vypadalo jako sklenice na whisky. Vtom zaslechl významné ticho a podíval se po přítomných.

„Aha!“ pochopil náhle. „Hrozně mě to mrzí. Nebyl jsem prostě připraven na...“

„Představím vás,“ vložila se do věci Trillian. „Tohle je myšák Béda.“

„Ahoj,“ řekla jedna z myší. Zřejmě se dotkla vousy nějakého senzoru uvnitř

svého sklenicoidního vozítka, takže zvolna popojelo vpřed.

„A tady myšák Fanouš.“

„Těší mě,“ řekla druhá myš a udělala stejný manévř. Arthur bezmocně civěl.

„Ale vždyť to jsou přece...“

„Správně,“ potvrdila Trillian. „Myšky, které jsem dovezla ze Země.“

Pohlédla mu do očí a Arthurovi se zdálo, že přitom sotva zřetelně pokrčila rameny.

„Mohl bys mi podat tu misku s gratinovaným arkturským megaoslem?“ dodala. Slartibartfast si zdvořile odkašlal.

„Promiňte, ale...“

„Díky, Slartibartfaste,“ řekl ostře myšák Běda. „Můžeš jít.“

„Cože? Aha... ehm, jistě,“ vypravil ze sebe kmet poněkud zaraženě. „Nejspíš se půjdu trochu šfourat ve svých fjordech.“

„Vlastně to ani nebude třeba,“ řekl myšák Fanouš. „Vypadá to, že už nebudeme novou Zemi potřebovat...“ zakoulel růžovými očkami a dodal: „... teď, když jsme našli obyvatele, který byl na planetě ještě pár vteřin před jejím zánikem.“

„Cože?“ zvolal Slartibartfast šokovaně. „To nemůžete myslet vážně! Mám připravených tisíc ledovců! Jen je nahnout na Afriku!“

„Aspoň si můžeš zalyžovat, než je rozmontuješ,“ prskl Fanouš jedovatě.

„Zalyžovat!“ zděsil se stařec. „Ty ledovce jsou umělecká díla! Elegantně modelované linie, vznosné ledové fiály, hluboká majestátní údolí! Vždyť by to byla svatokrádež, lyžovat na vysokém umění!“

„Děkujeme ti, Slartibartfaste,“ řekl Běda pevně. „To je všechno.“

„Ano, pane,“ odpověděl chladně stařec. „Děkuji mnohokrát. Sbohem, pozemšťane,“ obrátil se k Arthurovi. „Doufám, že se tvůj životní styl trochu vylepší.“

Pokývl ostatním přítomným, otočil se a smutně odkráčel z místnosti. Arthur se za ním díval a marně hledal slova.

„Jde o zdar věci,“ zamumlal myšák Běda s pohledem upřeným do neurčita. Ford a Zafod cinkli skleničkami o sebe.

„Tak nazdar vědci!“ řekli jednohlasně.

„Prosím?“ řekl přísně Běda. Ford se rozhlédl.

„Promiňte, myslel jsem, že navrhuje přípitek.“

Myši rozčileně řepkaly ve svých pojízdných sklenicích. Po chvíli se uklidnily, Běda předjel a promluvil k Arthurovi:

„Tak poslouchej, pozemský tvore,“ začal. „Situace vypadá asi takhle. Posledních deset miliónů let jsme, jak ses už jistě doslechl, plusminus řídili vaši planetu, jen abychom našli tu ztracenou Základní otázku.“

„Proč?“ přerušil ho Arthur ostře.

„Kdepak, takhle nezní, to jsme už zkoušeli,“ vysvětloval Fanouš. „Nehodí se k odpovědi. Proč? — Čtyřicet dva . . . , to přece nedává smysl.“

„Ale já se ptal proč jste to všechno dělali?“

„Aha,“ zvald Fanouš. „Nejspíš už jen ze zvyku, když to mám říct bez obalu. A tady se právě dostáváme k věci — máme toho právě tak po krk, a když si představím, že bychom to měli kvůli těm vygumovaným vogonským mozkům podniknout všechno znova, dostávám z toho tanec svatého Víta kombinovaný psotníkem. Byla to jen šťastná náhoda, že jsme s Bédou dokončili svůj úkol a včas odjeli z vaší planety na krátkou dovolenou. Přispěním vašich přátel jsme se promanipulovali zpět na Magratheu.“

„Magrathea je totiž branou do naší vesmírné dimenze,“ doplnil Béda.

„Krátkce nato jsme dostali úžasně výhodnou nabídku na turné pětidimenzionálních přednáškových show a neformálních pohovorů u nás doma, v naší dimenzi. Musím říct, že jsme v pokušení nabídku přijmout,“ vykládal opět druhý myšák.

„Já bych to rozhodně bral, co říkáš, Forde?“ řekl Zafod sugestivně.

„Jasně,“ přisvědčil Ford. „Skočil bych po tom všema deseti.“

Arthur se díval z jednoho na druhého a uvažoval, co se z toho nakonec asi vyklube.

„Jenomže nějaký výsledek předložit musíme,“ převzal zase slovo Fanouš. „V ideálním případě by to měla být Základní otázka, ať už v jakékoliv verzi.“

Zafod se naklonil k Arthurovi:

„Teda jestli se budou takhle povalovat ze katedrou, tvářit se ležérně a nadhazovat, že znají Odpověď na Život, vesmír a vůbec, a pak jim nakonec nezbude, než přiznat, že zní ‘čtyřicet dva’, tak ta show asi nebude moc dlouhá. A těžko bude mít pokračování.“

„Potřebujeme něco, co dobře vypadá,“ vysvětloval Béda.

„Něco, co dobře vypadá,“ rozčilil se Arthur. „Základní otázka, která dobře vypadá? Od dvou mrňavých myší?“

Myši se našťětily.

„Ale ano, jistě, idealismus, vědecká etika, hledání pravdy ve všech podobách — to všechno je moc pěkné. Ale nakonec člověk zákonitě dojde k podezření, že — pokud vůbec nějaká skutečná pravda existuje — celý ten multidimenzionální nekonečný vesmír téměř skoro určitě řídí banda maniaků. Takže když je potom na vybranou — buď strávit dalších deset miliónů let zjišťováním, jestli to tak skutečně je, anebo vyinkasovat peníze a vzít nohy na ramena, tak potom, aspoň pokud jde o mě, rozhodně bych dal přednost zdravému pohybu,“ pronesl Fanouš.

„Ale . . . ,“ snažil se Arthur nešťastně.

„Poslouchej, pozemšťane,“ skočil mu do řeči Zafod. „Copak nechápeš? Jsi součástí poslední generace produktů operační matice toho počítače! A dál: byls tam až do poslední chvíle, než vaše planeta vylítla do povětří, jasný?“

„Éé...“

„Takže tvůj mozek je organickou součástí jedné z posledních konfigurací programu tohoto počítače,“ doplnil Ford důvtipně, jak se alespoň domníval.

„Jasný?“ kontroloval Zafod.

„Já nevím,“ pípl Arthur pochybovačně. Kam jeho paměť sahala, necítil se nikdy organickou součástí ničeho. Dokonce to považoval za jeden ze svých hlavních problémů.

„Jinými slovy,“ převzal Běda opět slovo a sunul se ve svém kuriózním vozítku přímo k Arthurovi: „... se značnou pravděpodobností lze předpokládat, že struktura otázky je zakódována ve tvém mozku. Proto do tebe chceme odkoupit...“

„Tu otázku?“ zeptal se Arthur.

„Ano,“ volali Ford a Trillian.

„Za pořádněj balík,“ dodal Zafod.

„Ale ne,“ odporoval Fanouš. „Chceme koupit tvůj mozek.“

„Cože?!“

„Co s mozkiem?“ usoudil Běda.

„Říkali jste přece, že dokážete v jeho mozku číst elektronicky,“ protestoval Ford.

„Jasně,“ potvrdil Fanouš. „Jenže se nejdřív musí vyndat a vypreparovat.“

„Zpracovat,“ doplnil Běda. „Nakrájet na kostičky.“

„Pěkně děkuju!“ křičel Arthur a zděšeně vyskočil od stolu, až převrhl židli.

„Vždyť se dá přece nahradit,“ domlouval mu Běda. „... pokud ti na tom tak záleží.“

„Ovšem, elektronickým mozkiem,“ ujišťoval Fanouš. „Stačil by úplně jednoduchý.“

„Úplně jednoduchý!“ bědoval Arthur.

„Ale jo,“ připojil se náhle Zafod se zlým úšklebkem. „Stačilo by ho naprogramovat, aby uměl říkat ‚Cože?’ a ‚To nechápu‘ nebo ‚Kde je čaj?’ — a nikdo by nic nepoznal.“

„Cože?“ křičel Arthur a zděšeně couval.

„Tak vidíte,“ řekl Zafod a zařval bolestí, protože ho Trillian pod stolem kopla do kotníku.

„Ale já bych to poznal,“ bránil se Arthur.

„Nepoznal,“ tvrdil Fanouš, „protože bys byl naprogramovaný, abys to nepoznal.“

Ford vyrazil ke dveřím.

„Bohužel, kamarádi myšáci, asi se nedohodneme,“ loučil se zdvořile.

„Asi se budeme muset dohodnout,“ řekly myši sborem. Všechna roztomilost z jejich pištivých hlásků rázem vyprchala. Ječivě vypískly, načež se jejich skleněné transportéry vznesly ze stolu a pluly vzduchem k Arthurovi, který se pozpátku dopotácel až do kouta, naprosto neschopný činu ani myšlenky. Trillian ho popadla za ruku a pokoušela se vléct ho ke dveřím, které se Ford se Zafodem snažili otevřít. Ale Arthur byl zoufale těžký — vypadal jako hypnotizovaný hlodavci, snášejícími se vzduchem k němu. Ani když Trillian zařvala, Arthur se nepohnul, jen dál civěl. Ford a Zafod konečně dveře rozrazili. Za nimi stála parta značně škaredých chlapů, zřejmě magrathejských goril. Nejenže byli oškliví, ale ani nástroje v jejich rukou nebyly zrovna hezké. Zaútočili. Když to tedy shrneme: Arthurovi chtěli otevřít lebku, aniž mu Trillian byla schopna pomoci, zatímco na Forda se Zafodem se chystalo skočit pár mohutných po zuby ozbrojených hromotluků. Takže celkem vzato bylo ohromné štěstí, že právě v tu chvíli se rozeřvaly uši drásající zvonky všech poplašných zařízení na celé planetě.

1.32

„Poplach! Poplach!“ troubily klaksony po celé Magrathei. „Na planetě přistála nepřátelská loď. Ozbrojení útočníci v sektoru 8A. Voláme střediska civilní obrany!“

Oba myšáci znechuceně očíhávali střepy skleněných transportérů, ležící porůznu na zemi.

„Do pekla horoucího!“ drtil Fanouš mezi zuby. „Takovýho povyku kvůli slabýmu kilu pozemského mozku.“

Chaoticky pobíhal sem tam. Růžová očka mu svítila a hebký bílý kožíšek jiskřil statickou elektřinou.

„Jediný, co teď můžeme dělat,“ promluvil konečně Běda, zamyšleně si hladící vousy, „je pokusit se vymyslet nějakou otázku, která by zněla přijatelně, a vydávat ji za Základní.“

„To bude těžký,“ namítl Fanouš. Na chvíli se zamyslel. „Co třeba, Co je žluté a nebezpečné?“

Běda chvíli uvažoval, pak zavrtěl hlavou.

„To je na houby. Nehodí se k odpovědi.“

Na vteřinu oba zmlkli.

„Tak dobře,“ vypálil Běda. „Co dostanete, když vynásobíte šest sedmi?“

„Kdepak, to zní moc doslovně, moc prvooplánově,“ odporoval Fanouš. „To by těžko uspokojilo naše křížovkáře.“

Znovu se zamysleli. Najednou Fanouš zajásal: „Mám nápad!“

„V kolik cest musí se člověk brát, dříve než mužem smí se zvat . . . ?“

„No ne!“ pískl Běda obdivně. „To zní docela slibně!“

Chvilí převaloval otázku v tlamičce. „Jo,“ zněl nakonec výrok, „je to skvělé! Zní to ohromně důležitě, a přitom to vlastně nic neznamená. V kolik cest musí se člověk brát? — Čtyřicet dva. Skvělé, skvělé! To jim vypálíme rybník. Fanouši, kamaráde, máme to v kabeli!“

A obě bílé myšky se v radostném vzrušení pustily do cupitavého tanečku. Poblíž na podlaze leželo několik značně škaredých chlapů, jejichž hlavy se před chvilí seznámily s architektonickými diplomy těžších kalibrů. O necelý kilometr dál se hnaly chodbou čtyři postavy. Hledaly východ z podzemí. Vběhly do rozlehlé počítačové haly.

„Kudy, Zafode, co myslíš?“ supěl Ford.

„Zkusme namátkou třeba tudy!“ mávl Zafod a rozběhl se doprava mezerou mezi počítačem a zdí. Ostatní vyrazili za ním, když vtom úprk zarazila rána z vraždomatického bleskochříče. Minula Zafoda jen o pár centimetrů a seškvářila kus zdi. Jakýsi hlas hulákal do tlampače: „Hej, Bíblbroxi, ani hnout! Máme tě v hrsti.“

„Fízlové!“ zasyčel Zafod. Příkrčil se a v mírném podřepu udělal čelem vzad. „Chceš si zkusit tipnout směr, Forde?“

„Třeba tudy,“ odpověděl Ford a všichni čtyři se rozběhli uličkou mezi počítačovými terminály. Na jejím konci se objevila po zuby ozbrojená oskafandrovaná postava mávající zlověstně vyhlízející vraždomatickou pistolí.

„Nechceme tě zastřelit, Bíblbroxi!“ povykoval skafandr.

„Fajn,“ ocenil Zafod a vrhl se do mezery mezi přístroji na zpracování dat. Ostatní se hnali za ním.

„Jsou dva,“ vydechla Trillian. „Jsme v pasti.“

Skrčili se do kouta za masívní banku dat a se zatajeným dechem čekali. Vzduch náhle vzplál elektrickými výboji — oba policajti zároveň začali pálit.

„Jak to, že po nás střílejí?“ divil se Arthur svinutý do klubíčka. „Říkali přece, že střílet nechtějí.“

„Jo, říkali přece, že střílet nechtějí,“ souhlasil Ford. Zafod na zlomek okamžiku vystrčil hlavu:

„Hej, říkali jste přece, že nás nechcete odprásknout.“

Čekali. Po chvíli se ozvalo otráveně: „Dneska to policajt nemá lehký!“

„Co to povídal?“ zašeptal Ford užasle.

„Že to policajti dneska nemaj lehký.“

„To je snad jeho problém, ne?“

„Taky bych řekl.“

„Hej, vy tam, poslouchejte!“ zavolal Ford. „Máme dost vlastních problémů z toho, že po nás střelíte. Tak nám laskavě neházejte na hlavu ještě vaše problémy, pokud chcete, abychom to všichni zvládli!“

Další odmlka. Pak se z megafonu ozvalo:

„Helejte, hoši, uvědomte si, že nemáte co činit s nějakýma dvoubitovými pistolnickýma blbečkama s nízkým čelem, prasečíma očkama a mizivou slovní zásobou! My jsme totiž docela inteligentní a slušní chlápci. Kdybyste nás poznali ve společnosti, určitě bysme vám byli sympatický! Tak třeba o mně nikdo nemůže říct, že bych jen tak nazdařbůh střílel lidi a pak se vytahoval v zaplivaných kosmických putykách! Já střílím lidi nazdařbůh a pak se celý hodiny svíjím výčitkami svědomí před svou dívkou!“

„A já zas píšu romány!“ vpadl mu do řeči jeho kolega. „Sice mi ještě žádné nevydali, ale tím spíš si dejte bacha, jsem děěšně naštvanej!“

Fordovi oči hrozily vypadnutím:

„Co jsou tihle dva zač?“

„Nevím,“ odpověděl Zafod, „ale připadalo mi lepší, když stříleli.“

„Tak vylezete po dobrém, nebo vás máme rozstřílet na cimprcampr?“

„Co byste radši?“ křikl Ford. V příští milisekundě se vzduch kolem nich začal znovu škařit. Jeden vraždomatický blesk za druhým sjížděl do krytu počítače před nimi. Kanonáda trvala několik nesnesitelných vteřin. Potom zmlkla, jen její ozvěna doznívala v náhlém skorotichu.

„Jste tam ještě?“ houkl jeden z policajtů.

„Jo,“ zavolali.

„Dělali jsme to hrozně neradi,“ halasil druhý policajt.

„Vypadalo to na to,“ odpověděl Ford.

„Tak poslouchej, Bíblbroxi, A koukej poslouchat dobře!“

„Pročpak?“ hulákal Zafod.

„Protože pro tebe máme ohromně inteligentní a zajímavý nápad! A taky humánní!“ řval policajt. „Buď se všichni vzdáte a necháte se trochu zmlátit — teda zase ne moc, protože zásadně vodmítáme nesmyslný násilí —, nebo vyhodíme do povětří celou tuhle planetu a nejspíš ještě jednu nebo dvě další, kterých jsme si všimli po cestě!“

„To je šílenství!“ vykřikla Trillian. „To nemůžete udělat!“

„Ale můžem,“ řval policajt. „Že jo?“ obrátil se ke svému soudruhovi.

„Se ví! Budem holt muset, to je bez debaty,“ hulákal druhý.

„Proč ale?“ naléhala Trillian.

„Protože sou jistý věci, který člověk prostě musí, i když je osvěcený liberální policajt a ví, co je senzitivita atakdál.“

„Já jim prostě nevěřím,“ brblal Ford a vrtěl hlavou.

„Zastřílíme si zas trochu?“ hulákal první policajt na druhého.

„Proč ne?“

Znovu spustili elektrickou palbu. Horko a rámus se vymykaly představám. Kryt počítače se začínal pomalu rozpouštět. Předek se roztavil už skoro celý a hutné stružky tekutého kovu se zvolna klikatily k místu, kde se uprchlíci krčili. V očekávání konce se schoulili ještě víc.

1.33

Ale nakonec se nekonal, alespoň pro tu chvíli ne. Palba náhle ustala a ticho, jež následovalo, protrhlo jen dvojité zachroptění a žuchnutí. Čtyři přátelé se na sebe překvapeně podívali.

„Co se stalo?“ vyhrkl Arthur.

„Přestali,“ pokrčil rameny Zafod.

„Proč?“

„Vím já? Chceš se jít zeptat?“

„Ne.“

Vyčkávali.

„Haló!“ zavolal Ford. Žádná odpověď.

„To je divný.“

„Třeba je to léčka.“

„Na to jsou moc blbí.“

„Co to bylo za žuchnutí?“

„Nevím.“

Opět několik vteřin čekali.

„Jdu se tam podívat,“ ozval se Ford. Podíval se po ostatních.

„Copak nikdo z vás neřekne: ‚Ne, to přece nemůžeš, půjdu já?‘“

Všichni zavrtěli hlavou.

„Dobře,“ rezignoval Ford a vstal. Chvíli se nedělo nic. Potom, asi o vteřinu později, se zase nic nedělo. Ford se snažil něco zahlédnout hustým kouřem, valícím se z hořícího počítače. Opatrně vykročil z úkrytu. Nic se nedělo. Asi o dvacet metrů dál zahlédl v hustém dýmu nezřetelnou postavu ve skafandru. Ležela na zemi jako beztvářá hromada. O dvacet metrů dál druhá, nikoho jiného nebylo vidět. Fordovi to připadalo hodně zvláštní. Zvolna a nervózně postupoval k prvnímu policajtovi. Tělo setrvávalo v uklidňující nehybnosti a setrvalo v ní, i když k němu došel a přišlápl vraždomatickou pistolí, visící dosud z bezvládných prstů. Sehnul se a zvedl ji, aniž narazil na odpor. Policajt byl zřetelně mrtvý. Bleskový průzkum ukázal, že pochází z Blagulonů Kappa. Forma života dýchající metan, v řídké kyslíkové atmosféře Magrathey ovšem závislá na skafandru. Malický počítač udržující životní funkce, zavěšený na

zádech, kupodivu selhal. Ford v něm užasle zašťoural. Miniaturní počítače zabudované do skafandru byly obvykle napojené na hlavní počítač na mateřské lodi prostřednictvím sub-eta vln. Naprosto spolehlivý systém mohl selhat, jen kdyby přestalo fungovat spojení s hlavním počítačem, ale takový případ se snad ještě nestal. Spěšně přešel ke druhému zhroucenému tělu a zjistil, že se mu přihodilo přesně totéž, nejspíš i ve stejnou chvíli. Zavolal ostatní, aby se také šli podívat. Žasli stejně jako Ford, ale jeho zvědavost nesdíleli.

„Radši z téhle díry vypadneme,“ navrhl Zafod. „I kdyby tu nakrásně bylo, co hledám, ať je to, co je to, už to nechci.“

Sebral druhou vraždomatickou pistoli, odpráskl zcela neškodný účetní počítač a vyřtil se chodbou ven. V patách za ním ostatní. Zafod málem omylem odpráskl i aeroauto, čekající na ně opodál. Bylo prázdné, ale Arthur poznal, že patří Slartibartfastovi. Na jednoduchém ovládacím panelu viděli přišpendlenou ceduli. Na ní byla nakreslená šipka ukazující na jedno tlačítko. Pod šipkou stálo: „Asi bude nejlepší zmáčknout tenhle knoflík.“

1.34

Aeroauto je katapultovalo rychlostí přesahující R 17 do ocelových tunelů vedoucích na neradostný povrch planety, zkrúšený právě dalším chmurným úsvitem. Krajinu zalévalo nadpřirozeně šedavé světlo. R je míra rychlosti, definovaná jako rozumná cestovní rychlost, slučitelná s fyzickým i duševním zdravím a s požadavkem nepřijít pozdě dejme tomu o víc než pět minut. Z čehož vyplývá, že jde o téměř nekonečně variabilní číslo, měnící se s okolnostmi, neboť první dva faktory jsou proměnlivé nejen vzhledem k absolutně chápané rychlosti, ale i s přihlédnutím k faktoru třetímu. Pokud tuto rovnici neberete s úplným klidem, může jejím výsledkem být stres, žaludeční vředy, nebo dokonce smrt. R 17 není pevně stanovená veličina, ale na první pohled je jasné, že jde o rychlost značně přehnanou. Aeroauto se řítilo rychlostí R 17, chvílemi i vyšší, a vyklopilo je poblíž Srdce ze zlata, strnule stojícího na zmrzlé půdě jako vybělená kostra, načež se překotně vrhlo zpět, odkud přiletělo, nejspíš za nějakým veledůležitým posláním. Třesoucí se čtveřice stála a zírala na své plavidlo. Vedle něho stála ještě jedna loď. Policejní loď z Blagulonů Kappa, brídlicově zelená, žraloku podobná příšera, posetá černými nápisy různých velikostí a různého stupně nepřátelskosti. Nápisy informovaly každého, kdo by snad o to stál, odkud loď pochází, kterému policejnímu okrsku patří a kde je přívod energie. Vypadala jaksi nepřirozeně temná a tichá, dokonce i na loď, jejíž dvoučlenná posádka leží zrovna zadušená v místnosti plné kouře deset kilometrů pod zemí. Je to jedna z oněch těžko vysvětlitelných či definovatelných

věcí, ale když je nějaká loď úplně mrtvá, člověk to okamžitě intuitivně vycítí. Ford to právě takhle cítil a připadalo mu jako naprostá záhada, že by loď i oba policajti najednou jen tak z ničeho nic sami od sebe odumřeli. Ve vesmíru to takhle jednoduše nechodí, alespoň podle jeho zkušeností. Jeho tři přátelé to cítili také tak, ale víc pociťovali lezavou zimu, a tak v záchvatu náhlého nedostatku zvědavosti raději pospíchali na palubu Srdce ze zlata. Ford zůstal venku a pustil se do zkoumání Blagulonské lodi. Jak ji obcházel, málem zakopl o nehybnou kovovou postavu ležící tváří k zemi ve studeném prachu.

„Marvine!“ vykřikl, „co to děláš?“

„Jestli máš pocit, že si mě musíš všimnout, tak to pusť z hlavy,“ hučel Marvin přidušeně.

„Co zas, ty chlape kovová?“ zajímal se Ford.

„Jsem hluboce depresivní.“

„Co se děje?“

„Nevím.“

„Proč ležíš obličejem v prachu?“

Třesoucí se Ford přičapal na zem k Marvinovi.

„Je to velmi účinný způsob, jak vyjádřit mizérii, v níž se nacházím,“ hučel Marvin. „A nemusíš předstírat, že se se mnou chceš bavit, vím, že se ti hnusím.“

„Nehnusíš.“

„Ale ano, hnusím se každému. Je to součást pořádku ve vesmíru. Jen se dám s někým do řeči, už se mu začnu hnusit. I robotům se hnusím. Radši mě ignoruj a já se nejspíš někam odklidím.“

Namáhavě se postavil na nohy a odhodlaně se obrátil opačným směrem.

„I tahle loď si mě hnusila,“ ukázal zkormouceně na policejní plavidlo.

„Tahle loď?“ vyptával se Ford s náhlým zájmem. „Co se jí stalo? Nevíš náhodou?“

„Hnusila si mě, protože jsem se s ní dal do řeči.“

„Do řeči?“

Ford byl zvědavostí bez sebe. „Jak to myslíš, že ses s ní dal do řeči?“

„Jednoduše. Nudil jsem se, byl jsem depresivní, a tak jsem se napojil na její počítač. Dlouze jsme hovořili a já mu vyložil svůj názor na vesmír,“ stěžoval si Marvin.

„A co se stalo potom?“ nedal se odbýt Ford.

„Spáchal sebevraždu,“ odpověděl Marvin a odpajdal k Srdci ze zlata.

Toho večera Srdce ze zlata dělalo, co mohlo, aby vzdálenost mezi ním a mračnem Koňské hlavy vzrostla na několik světelných let. Zafod se povaloval pod palmou v prostoru velitelského můstku a snažil se vylepšit si intelektuální kondici proplachováním obou hlav mohutnými Pangalaktickými megacloumáky. Ford a Trillian seděli v koutě a debatovali o životě a vůbec. Arthur se

odebral na lože, aby si listoval Fordovým výtiskem Stopařova průvodce po Galaxii. Když už je nucen tam žít, měl by se o ní nejspíš něco dozvědět. Narazil na zajímavé heslo:

„V dějinách všech významných galaktických civilizací rozeznáváme tři jasně rozlišitelné fáze, totiž Přežívání, Zkoumání a Tříbení, známé rovněž jako fáze JAK, PROČ a KDE. Pro první fázi je například charakteristická otázka JAK si obstaráme jídlo?, pro druhou PROČ jíme? kdežto pro třetí KDE poobědváme?“

Právě, když došel k této otázce, lodní interkom zabzučel a ožil.

„Hej ty tam,“ ozval se Zafodův hlas, „máš hlad ty kluku pozemská?“

„Ehm, ano, něco bych jistě sezobl,“ odpověděl decentně Arthur.

„Prima. Tak se drž, chlapče, skočíme si něco zhltnout do Restaurantu na konci vesmíru.“